

**Pla
territorial
de les
Terres de l'Ebre**

**Aprovació
definitiva**

Juliol de 2010

**Programa
de Planejament
Territorial**

**Normes
d'ordenació
territorial
i Directrius
del paisatge**

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Secretaria per a la Planificació Territorial
Programa de Planejament Territorial

Normes d'ordenació territorial

Índex

Títol I. Disposicions de caràcter general

Article 1.1. Objecte i àmbit d'aplicació	1
Article 1.2. Naturalesa jurídica	1
Article 1.3. Marc legal	1
Article 1.4. Finalitat	1
Article 1.5. Contingut	2
Article 1.6. Determinacions	3
Article 1.7. Documentació	4
Article 1.8. Vinculació normativa de les determinacions	5
Article 1.9. Interpretació de les determinacions	5
Article 1.10. Obligatorietat	5
Article 1.11. Vigència	5
Article 1.12. Seguiment i actualització	6
Article 1.13. Modificació	7
Article 1.14. Actuacions d'interès territorial no previstes pel Pla	7
Article 1.15. Adaptació.....	9
Article 1.16. Adequació del planejament urbanístic.....	9

Títol II. Sistema d'espais oberts

Article 2.1. Objecte	11
Article 2.2. Finalitat de les determinacions	11
Article 2.3. Tipus de sòl	12
Article 2.4. Precisió i modificació de límits	12
Article 2.5. Edificacions, instal·lacions i infraestructures en els espais oberts	13
Article 2.6. Sòl de protecció especial: definició	14
Article 2.7. Sòl de protecció especial: regulació.....	14
Article 2.8. Sòl de protecció territorial: definició	16
Article 2.9. Sòl de protecció territorial: regulació	17
Article 2.10. Sòl de protecció preventiva: definició	19
Article 2.11. Sòl de protecció preventiva: regulació	19
Article 2.12. Sòl subjecte a risc o afectació	19
Article 2.13. L'ordenació del sòl no urbanitzable en el planejament urbanístic	20
Article 2.14. Les activitats agràries en els espais oberts.....	21
Article 2.15. Règim dels usos, edificacions i instal·lacions existents en els espais oberts	22
Article 2.16. Connectivitat ecològica en el planejament i actuacions urbanístics	23
Article 2.17. Establiment de regulacions específiques	24
Article 2.18. Activitats extractives	24
Article 2.19. Infraestructures ambientals, energètiques i de comunicacions	25
Article 2.20. Mesures adreçades al manteniment de la població rural en el territori	25
Article 2.21. Recomanacions complementàries per a una millor planificació i gestió dels espais oberts	25
Article 2.22. Reintegració de sòl al sistema d'espais oberts per canvi de classificació urbanística	26
Article 2.23. Espais oberts inclosos en el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) i altres àmbits subjectes a legislació o planejament sectorial	26
Article 2.24. Mesures i directrius específiques per a la connectivitat biològica entre el Delta i els espais muntanyosos de l'interior a través de la plataforma continental	27
Article 2.25. Consideració del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya	27

Títol III. Sistema d'assentaments

Article 3.1. Objecte	28
Article 3.2. Finalitat de les determinacions	28
Article 3.3. Tipus de teixits urbans	29
Article 3.4. Assentaments, planejament urbanístic i estratègies de desenvolupament	29
Article 3.5. Tipus d'estratègies de desenvolupament	29
Article 3.6. Creixement potenciat	30
Article 3.7. Creixement mitjà i moderat	31
Article 3.8. Canvis d'ús i reforma	34
Article 3.9. Millora urbana i compleció	34
Article 3.10. Estratègia de manteniment del caràcter rural	35
Article 3.11. Estratègia específica de desenvolupament dels nuclis deltaics	35
Article 3.12. Previsions de desenvolupament i terminis	36
Article 3.13. Estratègies per a les àrees especialitzades	36
Article 3.14. Determinacions específiques en estratègies per a les àrees especialitzades	37
Article 3.15. Extensions de les àrees especialitzades	38
Article 3.16. Directrius generals d'ordenació de les àrees d'extensió i de reforma urbana en el planejament urbanístic	39
Article 3.17. Limitacions físiques a l'extensió urbana	40
Article 3.18. Creació d'espais per a l'activitat econòmica	40
Article 3.19. Activitat econòmica en els <i>nuclis històrics i les seves extensions</i>	41
Article 3.20. Habitatges de protecció pública	42
Article 3.21. Determinació específica sobre els àmbits provinents de processos de parcel·lació rústica, en sòl no urbanitzable	42
Article 3.22. Conservació de les zones humides i elements singulars d'interès geològic en el planejament urbanístic	42
Article 3.23. Desenvolupament del Pla mitjançant plans directors urbanístics	42
Article 3.24. Condicions generals d'ordre ambiental al desenvolupament urbanístic	43
Article 3.25. Determinacions específiques en matèria d'assentaments	44

Títol IV. Sistema d'infraestructures de mobilitat

Article 4.1. Objecte	45
Article 4.2. Finalitat de les determinacions	45
Article 4.3. Determinacions gràfiques del sistema d'infraestructures	45
Article 4.4. Tipologies de les xarxes viària i ferroviària	47
Article 4.5. Desenvolupament de les propostes del sistema d'infraestructures	48
Article 4.6. Condicions generals per a la implantació de noves infraestructures i per a l'ampliació de les existents	49
Article 4.7. Xarxa viària intermèdia i capil·lar	50
Article 4.8. Gestió de la xarxa de camins	50
Article 4.9. Directrius per a una millor planificació i gestió del sistema d'infraestructures de mobilitat i transport	51

Títol V. Instruments de gestió supramunicipal

Article 5.1. Àmbits de cooperació municipal	52
Article 5.2. Planejament urbanístic supramunicipal	52
Article 5.3. Implantació d'àrees d'activitat econòmica d'interès i iniciativa plurimunicipal	52
Article 5.4. Cooperació per a la promoció d'habitatge de protecció pública	53

Disposicions transitòries

Primera. Règim transitori	54
Segona. Plans especials en sòl no urbanitzable	54
Tercera. Usos no admissibles i admissibles als espais que formen part del PEIN i/o de la xarxa Natura 2000	54

Disposicions addicionals

Primera. Plans directors urbanístics i de coordinació aprovats definitivament abans de l'entrada en vigor del Pla	58
Segona. Xarxes de telecomunicacions	58
Tercera. Serveis tècnics i equipaments	58
Quarta. Concreció dels valors a protegir en sòl de protecció especial i de protecció territorial	58
Cinquena. Especificacions d'ordre ambiental	59

Disposició final	60
-------------------------------	-----------

Títol I. Disposicions de caràcter general

Article 1.1. Objecte i àmbit d'aplicació

El Pla territorial parcial de les Terres de l'Ebre (en endavant, el Pla) ordena el territori de les comarques del Baix Ebre, el Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta, que integren l'àmbit funcional de planificació delimitat pel Pla territorial general de Catalunya, aprovat per la Llei 1/1995, de 16 de març, modificada per la Llei 24/2001, de 31 de desembre, de reconeixement de l'Alt Pirineu i Aran com a àrea funcional de planificació.

Per a aquest àmbit el Pla estableix determinacions que han de ser respectades i desenvolupades per les actuacions territorials, en especial les urbanístiques, les d'infraestructures de mobilitat, i les derivades de les polítiques de protecció del patrimoni ambiental, cultural, social i econòmic.

Article 1.2. Naturalesa jurídica

El Pla té naturalesa i contingut de pla territorial parcial d'acord amb el que estableix el capítol III de la Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial, modificada per la Llei 31/2002, de 30 de desembre.

Article 1.3. Marc legal

El Pla, que desenvolupa el Pla territorial general de Catalunya, s'ha redactat d'acord amb la legislació territorial, sectorial i urbanística vigent, com també amb la resta de disposicions legals aplicables.

Per aquest motiu, les determinacions del Pla són sense perjudici de l'observança obligatòria de les lleis i reglaments de l'Estat i de la Generalitat de Catalunya relatives a qualsevol matèria de caràcter sectorial present en el territori, en especial totes les disposicions d'obligat compliment referents a les infraestructures viària, ferroviària, aeroportuària, portuària, de comunicacions i qualsevol altra, que per raó de les competències de creació, explotació i regulació sigui objecte de legislació i reglamentació sectorial.

Tota referència a la legislació territorial, sectorial i urbanística vigent s'ha d'entendre que remet a l'ordenament aplicable a Catalunya.

Article 1.4. Finalitat

El Pla té per finalitat ordenar el territori per tal de garantir el benestar de la població actual i futura. Per això el Pla estableix les pautes espacials per a un desenvolupament del territori que compleixi les següents condicions:

- Que doni cabuda a les previsions de nous habitatges i llocs de treball adoptades com a hipòtesis de futur per a l'àmbit del Pla, amb especial atenció a les necessitats de sòl per a habitatge assequible.
- Que contribueixi a la generació de riquesa a partir de l'aprofitament ordenat i sostenible dels recursos del territori i del desvetllament del potencial endogen d'aquest.
- Que la distribució d'usos i la disposició de les xarxes d'infraestructures en el territori afavoreixin una eficiència econòmica creixent considerada en el conjunt de l'àmbit i en el conjunt de Catalunya.
- Que els ciutadans, amb independència del lloc de residència, disposin d'unes condicions raonablement equiparables en l'accés a la renda i els serveis.
- Que el desenvolupament sigui sostenible i que respongui als criteris del Programa de Planejament Territorial de Catalunya explicitats en la Memòria del Pla i que tenen l'enunciat següent:

1. Afavorir la diversitat del territori i mantenir-ne la matriu biofísica com a referència.
2. Protegir els espais naturals, agraris i no urbanitzables en general com a components de l'ordenació del territori.
3. Preservar el paisatge i el patrimoni cultural com a valors socials i actius econòmics del territori.
4. Moderar el consum de sòl.
5. Afavorir la cohesió social del territori i evitar la segregació espacial de les àrees urbanes.
6. Protegir i potenciar el patrimoni urbanístic que vertebrava el territori.
7. Facilitar una política d'habitatge eficaç i urbanísticament integrada.
8. Propiciar la convivència d'activitats i habitatge a les àrees urbanes i racionalitzar la implantació de polígons industrials o terciaris.
9. Aportar mesures de regulació i orientació espacial de la segona residència.
10. Vetllar pel caràcter compacte i continu dels nous creixements.
11. Reforçar l'estructura nodal del territori a través del creixement urbà.
12. Fer de la mobilitat un dret i no una obligació.
13. Facilitar el transport públic mitjançant la polarització i la compacitat dels sistemes d'assentaments.
14. Atendre especialment la vialitat que estructura territorialment els desenvolupaments urbans.
15. Integrar els espais del transport i de la logística en la matriu territorial.

Article 1.5. Contingut

1. El contingut del Pla respon a l'objectiu d'aportar les referències espacials necessàries per a un desenvolupament sostenible del territori en termes ambientals, socials i econòmics. Amb aquesta finalitat el desenvolupament urbanístic, la construcció d'infraestructures, les activitats agràries i extractives i les actuacions de protecció del patrimoni territorial cal que s'ajustin a les pautes que estableix el Pla, les quals no poden ésser contradictòries amb la normativa sectorial aplicable.
2. El Pla se centra en la regulació dels tres sistemes bàsics de la realitat territorial: els espais oberts, els assentaments urbans i les infraestructures de mobilitat i transport. La proposta reguladora del Pla es basa en els criteris de planejament assenyalats a l'article 1.4, en les hipòtesis d'evolució econòmica i demogràfica i en la situació actual del territori, en especial pel que fa a les infraestructures i les implantacions urbanes.

Quant al sistema d'espais oberts, el Pla diferencia, segons les característiques i la funció territorial, els diferents tipus de sòl que han de quedar al marge dels processos d'urbanització i estableix la normativa i els criteris de gestió de cadascun. Pel que fa al sistema d'assentaments, assenyalava, per a cada nucli o àrea urbana, les estratègies de desenvolupament que són adequades per a les finalitats del Pla. En relació amb el sistema d'infraestructures de mobilitat, fa propostes de nous traçats i de millores en la xarxa viària territorial i en la xarxa ferroviària. Igualment, el Pla fa propostes relatives a les àrees logístiques i de serveis, associades a les xarxes viària i ferroviària.

3. A més de les propostes corresponents als tres sistemes territorials bàsics, el Pla conté propostes amb diversos graus de vinculació relatives, entre altres, a planejament urbanístic supramunicipal, cooperació intermunicipal, creació d'equipaments, implantació d'àrees d'activitat econòmica, actuacions d'habitatge i normativa específica per a determinats àmbits, en especial la referent al paisatge.

4. El Pla incorporarà les determinacions dels plans sectorials que s'aprovin que tinguin transcendència per a l'ordenació de l'espai territorial i, quan calgui, s'introduiran els ajustaments necessaris a les determinacions del Pla mitjançant un tràmit d'adaptació.
5. L'aplicació del Pla ha de millorar substancialment la sostenibilitat del procés d'evolució del territori amb relació a les dinàmiques hagudes fins a l'aprovació, com explica i justifica l'Informe de sostenibilitat ambiental i ratifica l'avaluació ambiental de plans i programes a què s'ha sotmès d'acord amb allò que disposa la legislació vigent en aquesta matèria.
6. En cas que les previsions en matèria ambiental que estableixin futurs plans sectorials haguessin de motivar una reconsideració de les hipòtesis d'evolució econòmica i demogràfica del Pla, es procedirà a introduir les correccions i ajustaments necessaris en les determinacions corresponents per tal de recuperar la coherència propositiva entre totes les variables que intervenen en el desenvolupament sostenible del territori.

Article 1.6. Determinacions

El Pla concreta l'ordenació de l'espai comprès dins el propi àmbit d'actuació mitjançant tres ordres de determinacions gràfiques que s'assenyalen en els Plànols d'ordenació:

Àrees: Formades per les superfícies de sòl corresponents als tres sistemes territorials –espais oberts, assentaments i infraestructures–. Aquestes àrees tenen un significat funcional relacionat amb el paper que desenvolupen en el conjunt del territori, que comporta l'establiment d'una normativa reguladora dels usos i processos adequats o admissibles. Aquestes àrees són excloents i en conjunt exhaureixen tota la superfície del territori.

Les àrees que determina el Pla són divisions amb finalitat reguladora, de caràcter territorial, que se superposen a les qualificacions de sòl pròpies del planejament urbanístic, sense perjudici que puguin donar-se en alguns casos coincidències de delimitació.

El Pla determina els tipus d'àrees següents:

- Sòl de protecció especial
- Sòl de protecció territorial
- Sòl de protecció preventiva
- Nuclis històrics i les seves extensions
- Àrees especialitzades
- Àrees d'infraestructures

Xarxes: Formades pels elements existents i previstos de les xarxes viària i ferroviària. Als efectes d'aquestes Normes d'ordenació territorial, les xarxes es consideren formades per línies unidimensionals dotades de determinats atributs (amplada, nombre de carrils, etc.) que se superposen a les àrees en què es divideix l'àmbit territorial i les relacionen.

Àmbits: El Pla delimita àmbits amb diferents tipus de finalitats complementàries que se superposen a les anteriors determinacions. Els àmbits no exhaureixen necessàriament tota la superfície del territori i no són excloents entre si, de manera que un punt del territori, a més de pertànyer a una àrea, pot pertànyer, o no, a un o més àmbits.

El Pla pot determinar àmbits amb les finalitats següents:

- Referència per a la previsió d'habitatges i llocs de treball

- Assenyalament de normatives específiques, en especial les relatives al paisatge
- Formulació de plans directors urbanístics
- Formulació de plans especials urbanístics plurimunicipals
- Formulació de plans especials per a l'establiment i aplicació d'estratègies de conservació, gestió i intervenció en els espais oberts
- Recomanació de fórmules de cooperació municipal
- Creació i gestió d'equipaments supramunicipals
- Implantació d'àrees mancomunades d'activitat econòmica
- Actuacions plurimunicipals d'habitatge

El contingut propositiu d'aquests diferents ordres de determinacions gràfiques en completa la definició en les Normes d'ordenació territorial del Pla interpretades en el marc del conjunt de la documentació.

El caràcter obert de l'estructura d'àmbits facilita que, mitjançant modificacions del Pla, s'hi puguin incloure nous àmbits amb les finalitats assenyalades o d'altres tipus.

Article 1.7. Documentació

La documentació del Pla inclou els documents següents:

Memòria,	amb un contingut justificatiu i explicatiu de les propostes del Pla en el marc dels criteris del Programa de Planejament Territorial de Catalunya, de les hipòtesis generals de desenvolupament econòmic i demogràfic i de les circumstàncies concretes del territori que comprèn l'àmbit de planejament.
Plànols d'ordenació,	on s'expressen les determinacions gràfiques que defineixen la proposta espacial del Pla. Són els següents, amb expressió de l'escala corresponent:
	A. Model territorial 1/150.000
	B. Estratègies de desenvolupament territorial 1/150.000
	C. Espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions d'infraestructures. Baix Ebre 1/50.000
	D. Espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions d'infraestructures. Montsià 1/50.000
	E. Espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions d'infraestructures. Ribera d'Ebre 1/50.000
	F. Espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions d'infraestructures. Terra Alta 1/50.000
Normes d'ordenació territorial,	que regulen els diferents continguts del Pla, és a dir, les qüestions de caràcter general, el sistema d'espais oberts, el sistema d'assentaments urbans, el sistema d'infraestructures de mobilitat i els instruments de gestió supramunicipal, entre d'altres, i incorporen com a annex les Directrius del paisatge de les Terres de l'Ebre.

Estudi econòmic i financer, que presenta una avaluació dels efectes previsibles del Pla sobre l'economia del territori, com també una valoració del cost de les actuacions prioritàries amb la previsió de fórmules possibles de finançament.

Informe de sostenibilitat ambiental, que conté una avaluació ambiental de les propostes del Pla, amb la justificació del compliment dels criteris i els objectius ambientals adoptats i de la manera en què aquests i els diferents aspectes ambientals s'han tingut en compte.

Com a annex a la documentació integrant del Pla, cal considerar la cartografia i la informació de base i els estudis realitzats per elaborar-lo. Aquesta documentació és consultable a la seu del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

Article 1.8. Vinculació normativa de les determinacions

1. A través del conjunt de la documentació, el Pla estableix normes, directrius i recomanacions que es distingeixen per la redacció o per l'expressió gràfica.
2. Les normes són aquelles disposicions de formulació precisa i d'obligat compliment pel planejament urbanístic, pels projectes d'infraestructures i per les altres actuacions en el territori que són objecte de regulació.

Les directrius són disposicions que defineixen estratègies o pautes d'actuació que han de ser concretades en documents normatius de major detall, especialment pel planejament urbanístic.

El Pla fa, així mateix, diverses recomanacions que considera adients per a un desenvolupament positiu del territori, però que entén sotmeses a les valoracions d'oportunitat o conveniència que l'administració competent pugui fer en el moment de l'actuació, amb el benentès que caldrà, quan s'escaigui, justificar en el projecte tècnic corresponent els motius pels quals no se segueixen les recomanacions del Pla.

3. Els Plànols d'ordenació i les Normes d'ordenació territorial són els documents que contenen les normes, les directrius i les recomanacions del Pla, les quals han de ser interpretades en el marc del discurs que el conjunt de documents que l'integren expressa. Les normes i les directrius són d'obligat compliment i vinculen tant els particulars com l'Administració.
4. Els Plànols d'ordenació assoleixen el grau de detall propi de l'escala 1/50.000 i, per tant, les determinacions gràfiques del Pla han d'ésser interpretades amb el nivell de precisió que aquesta escala permet, i amb el benentès que seran els instruments urbanístics i els projectes d'infraestructures, d'acord amb les prescripcions de la normativa sectorial, els que concretaran de manera precisa la configuració i l'abast físic real de les línies i àrees proposades pel Pla.

Article 1.9. Interpretació de les determinacions

Les determinacions del Pla i concretament aquestes Normes d'ordenació territorial s'han d'interpretar basant-se en criteris que, partint del sentit propi de les paraules en relació amb el context i els antecedents, tinguin en compte principalment els objectius, com també la realitat social del moment en què han de ser aplicades.

Article 1.10. Obligatorietat

Les administracions públiques, les entitats que en depenen i els particulars estan obligats a complir les determinacions i les disposicions que estableix el Pla.

Article 1.11. Vigència

1. El Pla entra en vigor el mateix dia de la publicació de l'acord d'aprovació definitiva i de les Normes d'ordenació territorial corresponents al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i manté la vigència, de manera indefinida, sense

perjudici de les adaptacions a què es refereix l'article 1.15 i de les modificacions que calgui anar-hi introduint com a resultat del procés de seguiment.

2. Com a termini de previsió temporal de les determinacions del Pla s'estableix l'any 2026.

Article 1.12. Seguiment i actualització

1. Una vegada aprovat definitivament el Pla, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques encarregarà al Programa de Planejament Territorial la creació d'un dispositiu dotat dels mitjans tècnics necessaris per fer un seguiment de l'evolució del territori sota la vigència del Pla. El sistema de seguiment es definirà durant el primer any de vigència del Pla, i inclourà com a mínim l'avaluació dels canvis que es vagin produint en les variables següents:

- planejament territorial i sectorial
- planejament i desenvolupament urbanístic
- mobilitat territorial
- execució d'infraestructures de mobilitat i transport
- execució d'altres infraestructures sectorials
- evolució socioeconòmica (llocs de treball, atur, PIB sectorial)
- evolució demogràfica i dotació d'habitatge
- sòl residencial i per a activitats econòmiques
- usos del sòl no urbanitzable
- inversió en infraestructures i equipaments
- evolució ambiental
- evolució del paisatge
- mesures i programes sectorials
- normativa d'obligat compliment

2. Com a resultat dels treballs de seguiment s'han de presentar periòdicament informes sobre el seguiment del Pla. Així mateix, s'ha d'elaborar un informe d'avaluació general als 10 anys a comptar des de l'aprovació definitiva del Pla.

Pel que fa al seguiment dels efectes sobre el medi ambient que en l'aplicació del Pla es puguin produir i per tal d'evitar els efectes adversos, d'acord amb la normativa relativa a l'avaluació ambiental de plans i programes, el dispositiu de seguiment ha de garantir la participació de l'òrgan ambiental.

3. En l'avaluació de l'aplicació del Pla s'han de tenir en compte també els punts de vista de les administracions i les entitats del territori, i amb aquesta finalitat el funcionament del dispositiu ha d'establir els mecanismes per copsar l'opinió del territori sobre el desenvolupament del Pla.

4. A la vista del grau de desajustament o de les divergències que puguin produir-se entre l'evolució del territori i els objectius del Pla, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques proposarà la introducció de les esmenes necessàries a les determinacions d'aquest per tal que en mantingui l'eficàcia reguladora del desenvolupament territorial. En aquest procés, que s'atindrà al procediment establert pel Decret 142/2005, de 12 de juliol, d'aprovació

del Reglament pel qual es regula el procediment d'elaboració, tramitació i aprovació dels plans territorials parcials, es consultarà als departaments de la Generalitat de Catalunya que, per raó de les competències corresponents, s'hagin de pronunciar sobre els diferents aspectes objecte d'actualització.

5. Com a mesura prioritària en el procés de seguiment, s'han d'incorporar al Pla les determinacions del planejament sectorial que tinguin incidència en el territori i, de manera especial, el planejament relatiu al cicle de l'aigua, a la producció i distribució d'energia i a la gestió de residus, ja sigui per recollir les previsions de sòl necessàries al respecte o per esmenar, si escau, supòsits de desenvolupament que no s'ajustessin al marc ambiental definit per aquests plans.

El Pla ha d'incorporar també, si és necessari, les previsions d'implantació de nous equipaments d'abast supramunicipal incloses en els plans sectorials que elaborin els departaments corresponents, com també les determinacions relatives al paisatge que s'aprovin mitjançant els instruments previstos en la legislació sobre paisatge.

Article 1.13. Modificació

1. Amb l'objecte d'adequar les determinacions del Pla a les circumstàncies no previstes detectades en el procés de seguiment i en els supòsits previstos reglamentàriament es pot procedir a modificar el Pla, d'acord amb el procediment establert pel Decret 142/2005, de 12 de juliol, d'aprovació del Reglament pel qual es regula el procediment d'elaboració, tramitació i aprovació dels plans territorials parcials, i la normativa aplicable.
2. El projecte de modificació del Pla que es redacti ha de tenir el grau de precisió propi d'un pla territorial parcial i ha d'anar acompanyat d'una avaluació que expliqui la incidència de les noves determinacions en l'ordenació general establerta pel Pla, l'adaptació als criteris i objectius inicials del Pla i els efectes sobre el planejament urbanístic i sectorial.

Article 1.14. Actuacions d'interès territorial no previstes pel Pla

1. Sense perjudici de les modificacions del Pla a què fa referència l'article 1.13, no es consideren modificacions aquelles actuacions que, tot i no haver estat previstes específicament o emparades directament pel marc normatiu del Pla, se'ls reconeix, d'acord amb el que estableix aquest article, un elevat interès per al desenvolupament del territori en coherència amb els objectius adoptats pel Pla.
2. L'actuació s'ha de definir en un avantprojecte o avanç de pla i pot ser promoguda per l'administració de la Generalitat, per l'administració local o pels particulars. En aquest últim cas, l'avantprojecte ha d'ésser tramès a la Generalitat amb informe favorable per l'ajuntament o ajuntaments afectats per la iniciativa.

En tot cas, en la documentació que defineixi l'abast i contingut de l'actuació hauran de constar les dades i referències adequades per valorar la credibilitat de la iniciativa i, si escau, la solvència de l'operador. Aquestes condicions han de considerar-se necessàries per al reconeixement de l'interès territorial de l'actuació.

3. Les actuacions d'interès territorial han de permetre, a través dels tràmits urbanístics necessaris en cada cas, la transformació urbanística de peces de sòl de protecció preventiva d'interès agrari i/o paisatgístic que en quantitat o localització no queden compreses en l'abast que correspon a les estratègies definides per a cada nucli, i tampoc corresponen a previsions del Pla sobre noves àrees d'activitat econòmica no localitzades. Aquestes actuacions poden afectar també peces de sòl de protecció territorial, amb les limitacions establertes a l'article 2.9.
4. El reconeixement de l'elevat interès territorial de l'actuació l'ha d'acordar la Comissió d'Urbanisme de Catalunya a la vista de l'avantprojecte o avanç que ha d'anar acompanyat d'un informe de la Secretaria per a la Planificació Territorial i, en el seu cas, dels informes d'altres departaments que poguessin ésser determinants per a la viabilitat de l'actuació o per a la valoració del potencial del sòl que es vol transformar en relació a altres usos existents o possibles. L'avaluació de l'interès territorial de l'actuació ha de tenir en compte el valor estratègic d'aquesta per al desenvolupament territorial i/o l'interès supramunicipal, que serà especialment considerat si l'actuació és promoguda o participada per un grup significatiu d'ajuntaments. En tot cas, l'avaluació de l'interès territorial es farà també d'acord amb la qualitat, potencialitat i localització del sòl que es proposa transformar i de la consideració de

possibles alternatives, en especial si es tracta de sòl de protecció territorial d'interès agrari i/o paisatgístic, amb el benentès que l'actuació ha de tenir un balanç clarament positiu per al territori.

5. L'acord de la Comissió d'Urbanisme de Catalunya permet iniciar la tramitació de l'instrument urbanístic adequat al tipus d'actuació de què es tracti. L'acord pot, així mateix, assenyalar paràmetres obligatoris i altres requeriments bàsics dels instruments urbanístics a redactar.
6. En tot cas, les actuacions excepcionals a què fa referència aquest article han de complir les següents condicions per tal que puguin ser reconegudes com d'interès territorial:
  - a) Han de tenir una dimensió i requeriments funcionals que justifiquin una localització que no segueix les pautes d'extensió de les àrees urbanes establertes pel Pla.
  - b) Els motius per fonamentar l'interès territorial de l'actuació són les millores que pot representar per al territori en termes d'equipament, medi ambient, desenvolupament econòmic, projecció internacional, cohesió social o qualitat de vida.
  - c) L'actuació ha de proposar solucions ambientals satisfactòries a les necessitats d'accés, d'acord amb els fluxos previsibles i de provisió de serveis d'aigua, energia, telecomunicacions i eliminació de residus, com també respecte de les altres variables ambientals regulades per disposicions sectorials. Així mateix, l'actuació ha de proposar solucions ambientals adequades per al manteniment o la restauració de la funcionalitat ecològica global de l'entorn en el qual es desenvolupi i ha de respectar les disposicions d'obligat compliment relatives a la prevenció de riscos.
  - d) L'actuació ha de complir les exigències d'ordenació, arquitectura, materials, colors i complements de vegetació que assegurin una acceptable integració en la morfologia del territori i el paisatge d'acord amb els criteris que estableixen aquestes Normes d'ordenació territorial i, en concret, les Directrius del paisatge. L'avantprojecte de l'actuació que se sotmeti a la Comissió d'Urbanisme de Catalunya ha d'incloure les especificacions que amb aquestes finalitats siguin necessàries.
  - e) Les actuacions han d'excloure l'ús d'habitatge, llevat d'aquells pocs casos que s'haguessin de destinar a guardes permanents de les instal·lacions, si bé es pot admetre en casos excepcionals per motius d'urgència i d'especial interès públic, sempre que quedi garantida la satisfactòria integració de la nova implantació en el sistema d'assentaments del territori.
7. En cas que l'avantprojecte o avanç de l'actuació formi part d'una proposta de revisió del pla d'ordenació urbanística municipal, s'ha de sotmetre a la consideració de la Comissió d'Urbanisme de Catalunya, que ha de valorar-ne l'interès territorial, amb anterioritat a l'aprovació inicial de la revisió. En aquest cas, la Comissió s'ha de pronunciar exclusivament sobre l'interès territorial de l'actuació que es proposa, la qual se sotmet a aquest tràmit per no quedar compresa dins dels paràmetres establerts pel Pla per al planejament urbanístic, sense entrar a valorar la resta de determinacions de la proposta de revisió.
8. La previsió i definició en els plans directors urbanístics que s'elaborin en desenvolupament del Pla territorial, d'actuacions que compleixin les condicions assenyalades a l'apartat 6 i se'n justifiqui l'elevat interès territorial en el pla director, implica el reconeixement de l'interès territorial d'aquestes actuacions, que serà efectiu amb l'aprovació definitiva del pla director.
9. També s'ha de seguir el procediment establert en aquest article per a la tramitació de modificacions o revisions de planejament urbanístic municipal que classifiquin com a sòl urbà o urbanitzable parcel·les aïllades de sòl no urbanitzable ocupades per indústries o altres activitats, o que proposin extensions d'àrees especialitzades en sòl de protecció territorial d'acord amb el que estableix l'article 3.15. En aquests casos, la justificació de l'interès territorial de l'actuació pot centrar-se en els objectius de manteniment de l'activitat econòmica o de millora de l'equipament.

Article 1.15. Adaptació

Es pot procedir a l'adaptació del Pla amb l'objecte d'adequar-ne les determinacions a les revisions o modificacions del Pla territorial general de Catalunya que es produeixin, a les determinacions dels plans territorials sectorials que s'aprovin definitivament o a les determinacions d'altres figures i instruments de planificació definitivament aprovats que hagin estat subjectes a participació pública d'acord amb la normativa sectorial. El tràmit d'adaptació s'ha d'ajustar al procediment establert pel Decret 142/2005 i la normativa aplicable.

Article 1.16. Adequació del planejament urbanístic

1. L'aprovació del Pla no afecta el planejament urbanístic vigent, excepte pel que fa a les determinacions en l'àmbit del sòl no urbanitzable que es detallen al títol II d'aquestes Normes d'ordenació territorial i a les Directrius del paisatge que les acompanyen com a annex i que són d'aplicació directa, i pel que fa als sectors i àmbits a que fa referència l'apartat 9 d'aquest article. Tanmateix, aquest s'haurà d'adaptar progressivament a les determinacions d'aquell d'acord amb el que disposa aquest article.
2. El planejament urbanístic general que s'elabori o es revisi, els plans parcials de delimitació i les modificacions de planejament urbanístic vigent que augmentin el conjunt del sòl urbà més el sòl urbanitzable, s'adaptaran a les determinacions del Pla.
3. Els plans urbanístics municipals a què fa referència l'apartat 2 que s'aprovin amb posterioritat a l'entrada en vigor del Pla, han de contenir dins la memòria un apartat explicatiu i justificatiu de la conformitat de les propostes del pla d'ordenació urbanística amb les determinacions del Pla territorial.
4. En l'elaboració de plans urbanístics municipals a què fa referència l'apartat 2, l'avanç de planejament que l'Ajuntament ha d'elaborar d'acord amb el que estableixen la legislació urbanística i la d'avaluació de plans i programes s'ha de trametre al Programa de Planejament Territorial per tal que, prèviament a l'aprovació inicial, aquest pugui informar l'Ajuntament sobre la conformitat de l'avanç amb les disposicions del Pla territorial.
5. Cal també un informe del Programa de Planejament Territorial per a l'aprovació dels plans i projectes que incideixin de manera destacada en el desenvolupament de l'àmbit territorial del Pla. L'informe és preceptiu per a l'aprovació dels plans i projectes següents:
  - a) Plans directors urbanístics
  - b) Plans d'ordenació urbanística municipal
  - c) Plans parcials de delimitació
  - d) Modificacions del planejament urbanístic municipal vigent que augmentin l'extensió en el conjunt del sòl urbà més el sòl urbanitzable
  - e) Estudis informatius d'infraestructures de mobilitat
  - f) Plans directors de ports i aeroports
  - g) Plans territorials sectorials amb incidència sobre l'ordenació territorial i el desenvolupament urbanístic.

En els plans urbanístics d'iniciativa municipal, l'informe el sol·licitarà l'ajuntament un cop aprovat inicialment el pla en qüestió.
6. El Pla estableix la recomanació que el planejament urbanístic vigent, mitjançant els instruments de desenvolupament corresponents, incloses les modificacions puntuals, s'ajusti als principis i objectius que el Pla propugna. En tot cas, serà d'aplicació el que disposa l'article 3.16.
7. En cap cas, les modificacions de planejament urbanístic municipal no poden incrementar la superfície conjunta de sòl urbà i sòl urbanitzable en aquells nuclis i àrees urbanes on les possibilitats d'extensió previstes en el pla

municipal excedeixin de les que són admissibles en el marc de les estratègies de desenvolupament urbanístic establertes en el Pla territorial.

8. El Departament de Política Territorial i Obres Públiques ha d'establir programes d'ajuda per fomentar els processos d'adequació del planejament urbanístic i pot adoptar mesures per promoure de manera específica aquelles adaptacions que siguin més necessàries pel grau de desajustament entre les determinacions del planejament urbanístic vigent i les propostes del Pla territorial.
9. El planejament derivat de desenvolupament d'àrees especialitzades que es tramiti amb posterioritat a la data d'aprovació inicial del Pla, haurà de complir amb les especificacions de l'estratègia assignada a l'àrea d'acord amb el que disposa l'article 3.14, amb la prèvia o simultània modificació del planejament d'ordenació urbanística del municipi, si és necessària.

Títol II. Sistema d'espais oberts

Article 2.1. Objecte

1. El sistema d'espais oberts comprèn tot el sòl classificat com a no urbanitzable pel planejament urbanístic en el moment de redacció del Pla.
2. Mitjançant el sistema d'espais oberts, el Pla assenyala les parts del territori que han de ser preservades de la urbanització i, en general, dels processos que poguessin afectar-ne negativament els valors paisatgístics, ambientals, patrimonials i econòmics, entre els quals, els agraris, sense perjudici de les actuacions que es poden autoritzar en les circumstàncies i condicions que aquestes normes estableixen.
3. El Pla considera el sistema d'espais oberts com un component fonamental de l'ordenació del territori i, per tant, cal considerar les determinacions que el regulen com a bàsiques per al desenvolupament del Pla.
4. Les determinacions relatives al sistema d'espais oberts incloses a les Normes d'ordenació territorial del Pla són d'aplicació directa i executives a partir de l'entrada en vigor d'aquest. Les Normes d'ordenació territorial del Pla prevalen sobre les del planejament territorial sectorial i urbanístic vigents en aquells aspectes en què siguin més restrictives amb relació a les possibles obres, edificacions i implantació d'activitats que poguessin afectar els valors de l'espai que en motiven la protecció.

Article 2.2. Finalitat de les determinacions

1. La determinació espacial i normativa del sistema d'espais oberts té les finalitats següents:
  - a) Evitar la urbanització i la degradació d'aquells terrenys no urbanitzats que reuneixen qualitats especials com a espais d'interès natural, paisatgístic, social, cultural, agrícola i/o econòmic.
  - b) Evitar, d'acord amb allò que estableix la normativa urbanística, els processos d'implantació urbana en àrees mal comunicades, no aptes orogràficament o potencialment sotmeses a uns graus de risc o afectació inacceptables.
  - c) Assegurar les connectivitats ecològiques necessàries per al manteniment de la biodiversitat i la salut dels ecosistemes i la conservació dels valors geològics i de les zones humides.
  - d) Preservar aquells terrenys necessaris per al cicle hidrològic i mantenir en bon estat de conservació les zones humides.
  - e) Dotar de sentit morfològic i territorial les delimitacions dels sòls integrants del sistema d'espais oberts, tot afavorint la màxima continuïtat i dimensió territorial de les peces no urbanitzades.
  - f) Preservar els espais lliures costaners i procurar una millora de la connectivitat cap al mar.
  - g) Evitar o minimitzar qualsevol tipus d'actuació que comporti la desestabilització de la línia de costa.
  - h) Establir una gradació de preferències en relació amb les alternatives d'urbanització i edificació.
  - i) Garantir la reserva, per raons de localització, connectivitat, topografia i condicions de les àrees necessàries per a possibles infraestructures o equipaments d'interès estratègic en el futur.
  - j) Contribuir a garantir la continuïtat de l'activitat agrària, singularment la de l'arboricultura mediterrània de secà, i la gestió dels espais oberts.
  - k) Propiciar la gestió i la protecció del paisatge rural.

- l) Proporcionar pautes espacials i regulacions per a la implantació d'aquelles edificacions que es poden admetre en sòl no urbanitzable.
2. Aquests objectius tenen el rang de principis rectors i han d'informar, en absència de determinacions normatives més específiques, la presa de decisions en els planejaments urbanístics, de les infraestructures i del medi ambient.

Article 2.3. Tipus de sòl

1. Amb la finalitat de modular les normes de protecció d'acord amb les condicions de les diferents àrees de sòl i dels papers que han de representar en el territori, el Pla distingeix tres tipus bàsics de sòl en els espais oberts:
  - a) Sòl de protecció especial
  - b) Sòl de protecció territorial
  - c) Sòl de protecció preventiva
2. Dins de cadascun d'aquests tipus de sòl, el Pla pot distingir subtipus d'acord amb la naturalesa específica respectiva i de les mesures de protecció que convingui establir en cada cas.
3. Els plans directores urbanístics i els plans d'ordenació urbanística municipal han de contenir un plànol a l'escala en què es determini l'ordenació del sòl no urbanitzable, on s'assenyalin els límits dels diferents tipus de sòl d'espais oberts determinats pel Pla en el terme municipal, sense perjudici dels ajustaments que el major detall del plànol aconselli.
4. Els plans territorials sectorials, els plans directores o especials urbanístics i els plans d'ordenació urbanística municipal poden establir els subtipus d'espais no urbanitzables de protecció que considerin adequats d'acord amb els objectius i l'àmbit d'actuació corresponents, sense contradir les determinacions del Pla, amb el benentès que no es consideren contradictòries les disposicions que pretenguin un major grau de protecció o una major restricció de les possibles transformacions.

Aquest és el cas del sòl no urbanitzable costaner delimitat pel Pla director urbanístic del sistema costaner i el Pla director urbanístic dels àmbits del sistema costaner integrats per sectors de sòl urbanitzable delimitat sense el pla parcial aprovat –PDUSC-1 i PDUSC-2–, que, per la seva rellevància en l'ordenació de la franja litoral, es grafia en els Plànols d'ordenació.

Article 2.4. Precisió i modificació de límits

1. Els Plànols d'ordenació del Pla assenyalen a escala 1/50.000 els límits dels diferents tipus de sòl que componen el sistema d'espais oberts. Aquests límits poden ser concretats pels instruments de planejament urbanístic que defineixin l'ordenació a escales més detallades, sempre que no hi hagi augments substancials de superfície de sòl de menor protecció en detriment del de major protecció, sense perjudici del que s'estableix a l'apartat 2 d'aquest article i a l'apartat 5 de l'article 2.9, i de la possibilitat, prevista i regulada en el Pla, de classificar nou sòl urbà o urbanitzable, mitjançant el planejament urbanístic, en el sòl de protecció preventiva. En tot cas, s'han de justificar les variacions de forma de la delimitació que hi calgui introduir.
2. La línia de delimitació entre el sòl de protecció especial no procedent de la normativa sectorial o de protecció territorial i les àrees urbanes, en les quals el Pla defineix estratègies que permeten una extensió de l'ocupació urbana d'acord amb les determinacions del títol III, pot variar com a resultat del planejament urbanístic que determini l'abast de l'extensió i el traçat detallat d'aquesta línia. La determinació de les àrees d'extensió ha de justificar l'ocupació de sòl de protecció especial o territorial si hi ha possibilitat d'ocupar només sòl de protecció preventiva.

Per això, als nuclis completament envoltats per sòl no urbanitzable de protecció especial i/o de protecció territorial d'una subcategoria diferent de la de sòl de potencial interès estratègic, el planejament urbanístic pot detreure

d'aquest sòl no urbanitzable de protecció l'extensió que, d'acord amb l'estratègia de desenvolupament urbà assenyalada pel Pla, convingui classificar com a sòl urbà o urbanitzable, segons el cas.

3. Quan la separació entre dos tipus de sòl d'espais oberts coincideixi amb un nou traçat d'infraestructura proposat pel Pla, i la definició final d'aquest en el projecte sectorial corresponent sigui, a l'empara del que s'estableix a la lletra a) de l'article 4.5 d'aquestes Normes d'ordenació territorial, diferent del que s'assenyala en els Plànols d'ordenació, es pot ajustar la línia de separació entre tipus de sòl a la que estableixi la nova infraestructura sempre que no comporti pèrdues significatives en configuració i quantitat de sòl de major grau de protecció o que no contradigui la lògica del Pla. L'ajustament s'ha de formalitzar mitjançant el procediment de modificació o revisió del pla d'ordenació urbanística municipal amb informe preceptiu del Programa de Planejament Territorial.
4. La definició de límits dels espais de protecció especial o territorial a què fa referència l'apartat anterior no és d'aplicació en el cas d'estratègia de creixement potenciat. Pel fet que el Pla no estableix en aquest cas limitacions quantitatives a l'extensió urbana, aquesta ha de produir-se necessàriament en sòl de protecció preventiva, d'acord amb el que disposa l'apartat 4 de l'article 3.4. Tanmateix, als espais de protecció especial o territorial contigus a la ciutat, on es donin situacions d'ocupació per edificacions i per usos derivats d'aquesta proximitat que calgui ordenar o remodelar per tal de recuperar o augmentar la qualitat dels espais, el planejament urbanístic pot proposar l'ocupació d'una proporció del sòl de protecció especial que es justifiqui per les necessitats del procés urbanístic d'ordenació i millora del conjunt de l'espai obert objecte d'actuació.

Article 2.5. Edificacions, instal·lacions i infraestructures en els espais oberts

1. El Pla considera com a factors favorables per a l'autorització d'edificacions, instal·lacions i infraestructures en els espais oberts els següents:
  - a) Que aportin qualitat al medi natural, agrari i paisatgístic.
  - b) Que siguin d'interès públic.

Als efectes d'aquest article, aportar qualitat s'entén com tenir conseqüències positives i duradores envers un territori endreçat en un àmbit que transcendeixi àmpliament l'extensió específica de l'actuació.

2. El Pla considera un argument favorable per a l'autorització d'activitats en els espais oberts la reutilització i millora d'edificis existents de qualitat i localització adequades, mentre que per a l'autorització de noves edificacions recomana una especial exigència pel que fa a la inserció territorial i paisatgística d'aquestes.
3. Amb la finalitat d'orientar l'autorització d'edificacions, instal·lacions i infraestructures en els diferents tipus d'espais oberts, i sense perjudici de les especificacions establertes per la legislació urbanística i la normativa sectorial, el Pla distingeix tres tipus d'intervencions segons els efectes i l'objecte:

A. Aquelles que aporten qualitat al medi natural, agrari i paisatgístic

Estan associades a la gestió i millora del territori rural, com és el cas de les edificacions i instal·lacions pròpies de l'agricultura a cel obert, la ramaderia i la silvicultura extensives, el turisme rural –en especial i preferentment, l'agroturisme–, i les instal·lacions i edificacions per a la protecció i valorització del medi natural. També es consideren incloses en aquest tipus les instal·lacions de les activitats agràries intensives o determinades activitats complementàries a l'agricultura que formen part de l'explotació a cel obert d'una finca molt més gran que l'espai que ocupen i contribueixen a la viabilitat del conjunt de l'activitat agrària que manté la qualitat de la finca.

B. Aquelles que no aporten qualitat al medi natural i paisatgístic

No contribueixen a la gestió, endreça i millora del territori no urbanitzat. Es tracta d'edificacions sovint assimilables a les d'ús industrial, com és el cas de les edificacions per a activitats agràries intensives no associades a l'explotació i la gestió territorial d'una finca gran i altres edificacions o instal·lacions d'interès privat i un ús intensiu del sòl, com els càmpings. Es tracta d'activitats no prohibides per la legislació urbanística, però que no poden incloure's en el tipus A.

C. Aquelles que són d'interès públic d'acord amb la legislació vigent

Comprèn les infraestructures i equipaments d'interès públic que han de situar-se en el medi rural, entre les quals, i als efectes de les determinacions d'aquest Pla territorial, es distingeixen:

- infraestructures lineals (C1), com carreteres, ferrocarrils, conduccions i altres elements significatius.
  - elements d'infraestructures (C2), com instal·lacions solars i eòliques, antenes de telecomunicacions, instal·lacions de tractament del cicle de l'aigua, plantes de tractament de residus i altres elements.
  - elements d'equipament públic que la legislació urbanística no prohibeix en sòl no urbanitzable (C3), com cementiris, establiments penitenciaris i d'altres.
4. Els camps de golf i altres implantacions legalment admissibles en sòl no urbanitzable que comporten canvis de certa extensió en la cobertura vegetal del sòl, poden ser admesos en sòl de protecció especial amb caràcter excepcional, sempre i quan es justifiqui que aporten qualitat al medi natural, agrari o paisatgístic (és a dir, que encaixen en la descripció de les implantacions de tipus A exposada al punt 3 del present article), que són compatibles amb els valors intrínsecs i la funcionalitat del sòl que han motivat el règim de protecció establert pel Pla, i que no hi ha una alternativa raonable de localització en el sòl de protecció preventiva o que aquesta és ambientalment desfavorable.

Article 2.6. Sòl de protecció especial: definició

Comprèn aquell sòl que, pels valors naturals o de connectivitat ecològica, o per la localització en el territori, el Pla considera que és el més adequat per integrar una xarxa permanent i contínua d'espais oberts que ha de garantir la biodiversitat i vertebrar el conjunt d'espais oberts del territori, que tenen diferents caràcters i funcions.

El sòl de protecció especial incorpora aquells espais que han estat protegits per la normativa sectorial, com el Pla d'espais d'interès natural i la xarxa Natura 2000.

Article 2.7. Sòl de protecció especial: regulació

1. El sòl de protecció especial ha de mantenir la condició d'espai no urbanitzat, sens perjudici de la precisió de límits que es regula a l'apartat 2 de l'article 2.4. Amb aquesta finalitat, ha de ser classificat com a sòl no urbanitzable pels plans d'ordenació urbanística municipal llevat que, excepcionalment i de manera justificada, convingués incloure alguna peça en sectors o polígons per tal de garantir definitivament la permanència com a espai obert mitjançant la cessió i la incorporació al patrimoni públic que poden resultar del procés de gestió urbanística corresponent. En els sòls de protecció especial determinats pel Pla s'ha d'aplicar el règim que estableix aquest article.
2. En relació amb les actuacions en sòl no urbanitzable que es poden autoritzar a l'empara dels apartats 4 i 6 de l'article 47 del Text refós de la Llei d'urbanisme, aprovat pel Decret legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, i dels articles concordants del Reglament, aprovat pel Decret 305/2006, de 18 de juliol, s'entén que el sòl de protecció especial està sotmès a un règim especial de protecció al qual fa referència l'apartat 5 de l'article esmentat i que són incompatibles totes aquelles actuacions d'edificació o de transformació de sòl que puguin afectar de forma clara els valors que motiven la protecció especial.
3. En el sòl de protecció especial, només es poden autoritzar les següents edificacions de nova planta o ampliació de les existents:
  - a) Les que tenen per finalitat el coneixement o la potenciació dels valors objecte de protecció o la millora de la gestió del sòl en el marc dels objectius de preservació que estableix el Pla, la qual cosa comporta el compliment de les especificacions que s'assenyalen a l'apartat 7 del present article. Aquestes edificacions corresponen al tipus A de l'article 2.5.
  - b) Les edificacions i ampliacions que podrien ser admissibles d'acord amb el que estableix l'article 47 del Text refós de la Llei d'urbanisme (Decret legislatiu 1/2005), quan es compleixin les condicions i exigències que

assenyalen els apartats 5, 6, 7 i 8 del present article per tal de garantir que no afectaran els valors que motiven la protecció especial d'aquest sòl. Aquestes edificacions o instal·lacions corresponen als tipus B i C de l'article 2.5.

4. En el sòl classificat com de protecció especial que es destini a activitats agràries, s'entén com a edificacions motivades per millorar-ne la gestió les necessàries per a l'agricultura a cel obert i la ramaderia extensiva, tal com els coberts per emmagatzemar provisionalment les collites, per al bestiar o la maquinària agrícola i similars i, en general, aquelles que preveuen el punt 6 a) i b) de l'article 47 del Text refós de la Llei d'urbanisme (Decret legislatiu 1/2005) i els articles concordants del Reglament corresponent (Decret 305/2006).
5. Les edificacions motivades per formes intensives d'explotacions agrícoles o ramaderes, com també totes aquelles altres edificacions i activitats autoritzables considerades del tipus B a l'apartat 3 de l'article 2.5 requereixen, per ser autoritzades, la incorporació a l'estudi d'impacte i integració paisatgística, que és preceptiu d'acord amb el que disposen les Directrius del paisatge per tractar-se d'edificacions aïllades, d'un capítol que analitzi els efectes de la inserció de l'edificació en l'entorn territorial i en demostrï la compatibilitat amb la preservació dels valors que motiven la protecció especial d'aquest sòl, sense perjudici del que s'assenyala a l'apartat 8.
6. Els nous elements d'infraestructures que s'hagin d'ubicar necessàriament en sòl de protecció especial, com també la millora dels que hi ha en aquesta classe de sòl, han d'adoptar solucions que minimitzin els desmunts i terraplens, i han d'evitar interferir els connectors ecològics, els corredors hidrogràfics i els elements singulars del patrimoni natural (hàbitats d'interès, zones humides i espais d'interès geològic) i cultural. Quan el sòl de protecció especial es destini a activitats agràries, caldrà adoptar també solucions que minimitzin l'impacte a les explotacions agràries i les infraestructures corresponents. L'estudi d'impacte ambiental, quan sigui requerit per la naturalesa de l'obra, ha de tenir en compte la circumstància de la ubicació en sòl de protecció especial. Quan no es requereixi l'estudi d'impacte ambiental és preceptiva la realització, dins l'estudi d'impacte i integració paisatgística que disposen les Directrius del paisatge, d'una valoració de la inserció de la infraestructura en l'entorn territorial que expressi el compliment de les condicions esmentades sense perjudici del que s'assenyala a l'apartat 8.
7. L'anàlisi i valoració de la inserció de les edificacions o infraestructures en l'entorn territorial ha de demostrar que les construccions i els usos que es proposen no afecten de forma substancial els valors de l'àrea de sòl de protecció especial on s'ubicarien. L'estudi ha de considerar les següents variables, amb especial atenció a les relacionades amb els valors a protegir i el possible impacte de l'activitat:
  - a) Vegetació i hàbitats de l'entorn
  - b) Fauna de l'entorn
  - c) Valor edafològic
  - d) Valor productiu agrari
  - e) Funcions de connector biològic
  - f) Estabilitat del sòl
  - g) Funcions hidrològiques
  - h) Connectivitat territorial
  - i) Gestió dels residus
  - j) Accessibilitat i necessitat de serveis
  - k) Increment de la freqüentació
  - l) Patrimoni cultural i històric
  - m) Patrimoni geològic

- n) Zones humides
- o) Paisatge
- p) Qualitat atmosfèrica
- q) Millora esperada de l'espai protegit

En tot cas, les dimensions de l'àrea de sòl –superfície, amplada, etc.– seran determinants en la valoració dels efectes de les edificacions o infraestructures en l'entorn territorial.

8. Mitjançant instruments de planejament urbanístic –plans directors urbanístics, plans d'ordenació urbanística o plans especials–, Directrius del paisatge incorporades al Pla territorial o altres instruments de planificació sectorial, es poden, en el marc de les regulacions d'ordre general que s'expressen en aquestes Normes d'ordenació territorial, desenvolupar de forma detallada les condicions per a l'autorització de les edificacions i activitats a què es refereix l'apartat 5, com també les condicions específiques per a la implantació de les infraestructures necessàries. Quan hi hagi aquestes regulacions, no és necessari analitzar i valorar la inserció en l'entorn territorial a què es fa referència, amb caràcter general, en aquest article, sense perjudici de:

- a) Les avaluacions d'impacte ambiental que exigeix la legislació vigent per a determinades actuacions d'acord amb la naturalesa i dimensió d'aquestes.
- b) Les avaluacions d'impacte ambiental que exigeix la normativa ambiental de Catalunya per als espais compresos en el Pla d'espais d'interès natural.
- c) Les condicions específiques de caràcter més restrictiu establertes a la Directiva 92/43/CEE, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres.

9. En els sòls de protecció especial destinats a la producció agrària es recomana l'ambientalització de les activitats agrícoles i ramaderes, principalment pel que fa al manteniment i millora de les taques de vegetació natural (reticles, tanques verdes, illes de vegetació, mosaics i altres) i a la incorporació de mesures agroambientals, d'acord amb les polítiques agràries i els instruments de suport i finançament existents. En els marges i límits de parcel·la dels sòls de protecció especial destinats a la producció agrària, es recomana el manteniment del tancament tradicional de la zona (murs de pedra seca, rengles d'arbres o arbusts, ...) i, si escau, la vegetació natural que aquest porti associada, en tant que factors de biodiversitat i del paisatge. En aquest darrer cas, se n'ha d'afavorir la revegetació espontània. Els departaments competents poden definir projectes de restauració i programes de foment amb aquests objectius.

10. Les activitats extractives que tinguin lloc en el sòl de protecció especial es regeixen per l'establert a l'article 2.18.

Article 2.8. Sòl de protecció territorial: definició

1. Comprèn aquell sòl que el Pla no considera necessari que formi part de la xarxa de sòl de protecció especial, però que té valors, condicionants o circumstàncies que motiven una regulació restrictiva de la possible transformació, atès que a l'àmbit del Pla hi ha suficient sòl de protecció preventiva per donar resposta a totes les necessitats de desenvolupament urbanístic o d'edificació en sòl no urbanitzable que es produïssin al llarg del període de vigència d'aquest.
2. El Pla distingeix dos motius pels quals el sòl ha d'ésser considerat sòl de protecció territorial i, en conseqüència, ha de ser preservat o se n'ha de condicionar la transformació a un suficient interès territorial:
  - a) Interès agrari i/o paisatgístic.

Assenyala àrees d'activitats productives agràries de significació territorial i que alhora són terrenys que aporten paisatges valuosos o identitaris de l'àmbit territorial i també terrenys que, per estar molt poc contaminats per l'edificació, convé mantenir en el període de vigència del Pla com a espais no urbanitzats estructuradors de l'ordenació del territori.

b) Potencial interès estratègic.

Assenyala àrees de sòl que –per raons de localització, connectivitat, topografia o altres condicions– poden tenir en el futur un paper estratègic en termes d'estructuració territorial, activitat econòmica, equipament o infraestructura. En tant que recurs de sòl valuós, cal preservar-lo dels usos residencials i d'activitat econòmica convencionals, que tenen altres possibilitats de localització, i d'aquelles operacions conjunturals i sense un interès estratègic provat.

Article 2.9. Sòl de protecció territorial: regulació

1. El sòl de protecció territorial ha de mantenir majoritàriament la condició d'espai no urbanitzat i amb aquesta finalitat ha de ser classificat com a no urbanitzable pels plans d'ordenació urbanística municipal, llevat dels casos que es preveuen en aquest article i si, excepcionalment i de manera justificada, convingués incloure alguna peça en sectors o polígons per tal de garantir definitivament la permanència com a espai obert mitjançant la cessió i la incorporació al patrimoni públic que poden resultar del procés de gestió urbanística corresponent.
2. El sòl de protecció territorial resta subjecte a les limitacions que estableix l'article 47 del Text refós de la Llei d'urbanisme (Decret legislatiu 1/2005) i a les condicions que es deriven dels motius que en cada cas en justifiquen la consideració com a sòl de protecció territorial que s'especifiquen a la Memòria del Pla. Així mateix, s'han de tenir en compte les recomanacions que s'assenyalen a l'apartat 3 d'aquest article.
3. L'autorització relativa a les edificacions que podrien ser admissibles d'acord amb la legislació urbanística i l'execució d'infraestructures que s'empara en la legislació sectorial han de tenir en compte les recomanacions següents, referides als tipus d'intervenció que estableix l'article 2.5:

a) Sòl d'interès agrari i/o paisatgístic:

- A. Autorització admissible d'acord amb la parcel·lació i la morfologia de l'espai.
- B. Autorització especialment condicionada a la correcta integració paisatgística i inserció territorial.
- C1. Autorització admissible. Exigència d'assegurar la permeabilitat necessària i el mínim impacte sobre l'estructura de les parcel·les agràries i sobre les infraestructures necessàries per desenvolupar l'activitat agropecuària. Especial atenció a la integració paisatgística.
- C2. Autorització admissible. Especial atenció a la integració paisatgística. Factor favorable si es tracta d'activitats complementàries a les pròpies de la producció agrària per ajudar a mantenir l'activitat agrícola del conjunt de la finca.
- C3. Autorització excepcional i si no existeixen alternatives raonables en sòl de protecció preventiva o en contigüitat amb els assentaments existents. Especial atenció a la integració paisatgística.

b) Sòl de potencial interès estratègic:

- A. Autorització admissible d'acord amb la parcel·lació i morfologia de l'espai.
- B. Autorització restringida. Evitar instal·lacions molt grans, d'amortització llarga o de desplaçament difícil. Millor en situacions que minimitzin l'afectació de la potencialitat del conjunt de l'àrea.
- C1. Autorització admissible. Exigència de minimitzar l'afectació de la potencialitat del conjunt de l'àrea, excepte si forma part d'una de les actuacions d'urbanització o de transformació previstes a l'apartat 5.
- C2. Autorització admissible. Exigència d'evitar instal·lacions d'amortització llarga o de desplaçament difícil. Millor en situacions que minimitzin l'afectació de la potencialitat del conjunt de l'àrea.
- C3. Autorització restringida. Millor en situacions que minimitzin l'afectació de la potencialitat del conjunt de l'àrea.

4. Les autoritzacions d'edificació i l'execució d'infraestructures a què fa referència l'apartat anterior, han d'observar, a més de les recomanacions assenyalades, els criteris generals i les normatives que s'aprovin en les matèries que s'assenyalen en aquest apartat:
  - a) Per a l'autorització de les edificacions o instal·lacions dels tipus B, C2, C3 cal considerar la possibilitat que s'ubiquin en sòl de protecció preventiva i la preferència de reutilització d'edificacions existents.
  - b) S'aplicarà sempre el criteri que l'edificació o infraestructura, per la localització i característiques, afecti el menys possible la potencialitat funcional de l'àrea de sòl d'acord amb la tipificació adoptada dins del sòl de protecció territorial.
  - c) Si bé l'exigència d'integració paisatgística cal extremar-la en el sòl d'interès agrari i/o paisatgístic, totes les intervencions estan subjectes a les disposicions que el Pla estableix en aquesta matèria.
  - d) Les Directrius del paisatge comporten la incorporació de criteris i normes addicionals a les recomanacions assenyalades a l'apartat anterior.
  - e) Les disposicions d'un pla sectorial per a la preservació dels terrenys d'interès agrari ha de complementar, si escau, les regulacions establertes en l'apartat anterior, en tot allò que sigui d'aplicació.
5. El sòl de protecció territorial pot ser objecte d'actuacions d'urbanització, o en general de transformació, només en els següents casos:
  - a) Sòl d'interès agrari i/o paisatgístic

Extensió d'àrees urbanes amb estratègies de creixement moderat o mitjà, o de millora i compleció, d'acord amb l'apartat 2 de l'article 2.4.

Excepcionalment i amb especial consideració del valor agrari del lloc que es proposa transformar, de les alternatives possibles i de la integració paisatgística necessària, actuacions d'interès territorial no previstes pel Pla mitjançant el procediment que estableix l'article 1.14.

Si, per raons d'interès general, fos necessària la classificació d'alguna peça aïllada per a la continuïtat d'alguna activitat, aquesta s'ha d'ajustar als criteris restrictius de l'apartat 6 de l'article 2.15.
  - b) Sòl de potencial interès estratègic

Actuacions d'interès territorial estratègic no previstes pel Pla, mitjançant el procediment que estableix l'article 1.14.

En cas que no s'exhaureixi la totalitat de la peça de sòl de potencial interès estratègic, a banda de les condicions que es deriven de l'article 1.14, cal minimitzar l'afectació sobre la potencialitat del conjunt de l'àrea.
6. El planejament que, en cas que sigui necessari, desenvolupi totalment o parcial el sòl de protecció territorial de potencial interès estratègic situat als termes municipals de l'Aldea i Camarles ha d'incloure un estudi específic de la connectivitat ecològica en aquest àmbit. L'esmentat planejament ha d'incorporar les mesures que l'estudi proposi. Entre aquestes, s'ha de considerar la concentració d'espais lliures en contigüitat amb el connector ecològic del barranc de Camarles i amb els altres barrancs amb valor connector, i la permeabilització de les infraestructures de mobilitat que travessen i limiten l'àmbit. Igualment, el planejament ha de preveure, en el seu cas, una programació de la consolidació per fases, que garanteixi una ocupació progressiva, en contigüitat i condicionada a la consolidació de les fases prèvies. L'avaluació ambiental d'aquest planejament ha de posar atenció especial a les mesures adreçades al manteniment de la connectivitat ecològica entre el delta de l'Ebre i els espais interiors, i a l'increment de la permeabilitat de les infraestructures.

Article 2.10. Sòl de protecció preventiva: definició

S'inclouen en aquest tipus els sòls classificats com a no urbanitzables en el planejament urbanístic que no hagin estat considerats de protecció especial o de protecció territorial. El Pla considera que cal protegir preventivament aquest sòl, sense perjudici que, mitjançant el planejament d'ordenació urbanística municipal i en el marc de les estratègies que el Pla estableix per a cada assentament, es puguin delimitar àrees per ésser urbanitzades i edificades, si escau.

També, el Pla preveu la possibilitat que, més enllà de les estratègies establertes per a cada nucli, es puguin admetre, en casos justificats, implantacions d'activitats o instal·lacions de valor estratègic general i d'especial interès per al territori, a través del procediment que el Pla determina a l'article 1.14 per garantir una avaluació suficient dels pros i contres de la iniciativa.

Article 2.11. Sòl de protecció preventiva: regulació

1. El sòl de protecció preventiva està subjecte a les limitacions que la legislació urbanística estableix per al règim de sòl no urbanitzable i que s'assenyalen bàsicament a l'article 47 del Text refós de la Llei d'urbanisme (Decret legislatiu 1/2005).
2. Els plans d'ordenació urbanística municipal poden, si s'escau, classificar com a sòl urbanitzable les peces de sòl de protecció preventiva que tinguin la localització i la proporció adequades segons les opcions d'extensió urbana que el pla d'ordenació urbanística municipal adopti d'acord amb les estratègies de desenvolupament urbà que en cada cas estableix el Pla territorial. La possible classificació de petites peces aïllades per a la legalització de determinades edificacions s'ha d'ajustar als criteris restrictius de l'apartat 6 de l'article 2.15.
3. El sòl de protecció preventiva que mantingui la classificació de sòl no urbanitzable continua subjecte a les limitacions pròpies d'aquest règim de sòl, amb les especificacions que estableixi en cada cas el pla d'ordenació urbanística municipal i altres instruments de planejament urbanístic, si escau. Sense perjudici de les restriccions específiques per a determinades àrees establertes en el pla d'ordenació urbanística municipal o altres instruments urbanístics, cal considerar, en general, el sòl de protecció preventiva com una opció preferent davant de la del sòl de protecció territorial per a implantacions admeses en sòl no urbanitzable.
4. Els plans municipals han de posar una especial atenció en l'ordenació de l'àmbit del sòl de protecció preventiva, sense perjudici de la capacitat del pla d'ordenació urbanística municipal de precisar, d'acord amb el Pla territorial, l'ordenació de tot el sòl no urbanitzable del terme municipal. El Pla estableix recomanacions per a una adequada ordenació del sòl no urbanitzable en el planejament urbanístic a l'article 2.13 d'aquestes Normes d'ordenació territorial i condicions d'integració paisatgística en els espais oberts a les Directrius del paisatge que les acompanyen com a annex.

Article 2.12. Sòl subjecte a risc o afectació

1. El Pla assenjala l'existència de riscos naturals o tecnològics o d'altres afectacions com una circumstància que pot impedir o condicionar la transformació urbanística i l'edificació del sòl.
2. Els sòls subjectes a riscos naturals o tecnològics o a altres afectacions queden exclosos de qualsevol destinació que hagi de comportar un risc per a les persones, d'acord amb les directrius que estableixen els articles 5 i 6 del Reglament de la Llei d'urbanisme, aprovat pel Decret 305/2006, de 18 de juliol.
3. El planejament urbanístic ha de delimitar amb precisió les zones de risc o afectació i ha de determinar, si escau, les mesures específiques de protecció i prevenció que siguin adequades d'acord amb l'ordenació proposada i amb la normativa d'aplicació en cada cas.
4. L'ús dels terrenys sotmesos a risc d'inundació es regula pel que assenjala l'article 6 del Reglament de la Llei d'urbanisme. Serà la Comissió d'inundabilitat de les Terres de l'Ebre la que establirà els llindars de risc residual assumibles aplicables per tal d'adaptar la normativa a la singularitat de l'eix de l'Ebre; la Planificació de l'espai fluvial (PEF) en recollirà normativament les conclusions en el marc de la pròpia tramitació.

5. Les peces de sòl subjectes a risc per causa de la inundabilitat que confrontin amb àrees urbanes poden, amb les limitacions derivades de l'estratègia assignada a l'àrea o nucli urbà, ser classificades com a sòl urbanitzable en el planejament d'ordenació urbanística municipal si es compleixen els requeriments que estableix al respecte l'article 6 del Reglament de la Llei d'urbanisme, aprovat pel Decret 305/2006, de 18 de juliol.
6. La concreció dels desenvolupaments previstos en zones de risc requereix l'anàlisi detallada del risc a l'escala d'implantació dels desenvolupaments i el resultat d'aquesta anàlisi pot impedir-los o condicionar-los, tot fent necessària la implantació de mesures correctores del risc o, en cas que aquestes no siguin suficients, la correcció de les propostes de desenvolupament del pla urbanístic de què es tracti o la definició d'alternatives.

Art. 2.13. L'ordenació del sòl no urbanitzable en el planejament urbanístic

1. Dins del marc que estableixen els tipus de sòl del sistema d'espais oberts establerts pel Pla, el planejament urbanístic ha de determinar diverses zones i mesures de protecció, d'acord amb l'escala de treball que li és pròpia.
2. Sense perjudici de les consideracions específiques derivades de les característiques del municipi, les zones i les mesures de protecció en sòl no urbanitzable tenen com a objectiu facilitar la gestió orientada a la preservació dels següents valors i funcions:

a) Valors agraris

- Terrenys destinats a usos agraris de conreu o de pastura significatius en el context territorial
- Terrenys edafològicament valuosos
- Terrenys de regadiu o que poden ser-ho i molt especialment aquells que han estat objecte d'inversions importants en infraestructures de regadiu per part de l'Administració
- Terrenys més planers o amb unitats productives més aptes per al maneig
- Terrenys que hostatgen els elements que garanteixen el sistema de ramaderia tradicional: espais de pastura i infraestructures associades (camins ramaders, camins d'accés motoritzat, abeuradors, triadors, pletes, coberts de refugi)
- Terrenys de vinya, olivera o altres conreus llenyosos de secà –especialment, els que compten amb denominació d'origen–
- Terrenys dedicats a l'apicultura o orientats a la producció ecològica
- Terrenys agrícoles que embolcallen espais naturals protegits
- Espais de transició entre l'espai urbà i aquell que té un ús agrari, per a què el primer no pressioni el segon i el segon no molesti els residents al primer

b) Valors ambientals, ecològics o científics

- Hàbitats singulars, fràgils o que hostatgen flora o fauna d'especial interès
- Hàbitats de major integritat, dimensió i més representatius de la regió
- Entorns d'espais protegits amb funció esmorteïdora de possibles impactes
- Espais amb funció de connectivitat ecològica entre espais d'interès natural a diferents escales
- Mosaics agrosilvopastorals
- Terrenys agrícoles de transició entre els espais urbans i els forestals

- Espais intersticials rics en diversitat biològica (marges, sèquies, tanques arbrades, ...) en el sòl agrícola
  - Espais d'interès geològic
  - Zones humides
  - Àrees de recàrrega d'aqüífers protegits
- c) Valors paisatgístics i patrimonials
- Àrees d'interès paisatgístic a preservar, a restaurar i a crear
  - Àrees amb gran visibilitat
  - Entorns d'elements culturals (històrics, arqueològics, identitaris, ...)
  - Espais agraris de valor: aquells amb infraestructures agràries creades per al maneig de sòls que identifiquen un paisatge, que tenen valor històric i que resulten fonamentals per a la conservació de sòls i aigües com ara terrasses i feixes, estructures i closes de paret de pedra seca, infraestructures de rec i drenatge, ...
  - Terrenys de domini públic (camins, boscos i pastures comunals, domini públic maritimoterrestre i les corresponents servituds de trànsit i protecció, domini hidràulic, camins ramaders, patrimoni arqueològic i paleontològic, ...)
3. El planejament urbanístic ha de considerar també en l'ordenació del sòl no urbanitzable, aquell que, sense tenir un valor intrínsec notable, pot jugar un paper rellevant en l'estructuració de l'espai i en concret el que:
- Respon a un objectiu de separació d'àrees edificades
  - Defineix els límits de l'espai que poden assolir les àrees urbanes
  - Facilita la percepció del paisatge
  - Facilita l'ampliació o la implantació de les infraestructures necessàries
  - Preserva superfícies no urbanitzables de certa entitat com a reserves estratègiques de futur
  - Pot fer de franja protectora de corredors fluvials i zones humides
4. La consideració dels valors que assenyala aquest article no comporta una zonificació que s'hi refereixi específicament, atès que les determinacions normatives d'una zona poden simultàniament tenir objectius d'ordre divers i que aquests poden ser també objecte de determinacions no zonals. Les zones de sòl no urbanitzable són, per tant, les que el pla urbanístic adopti en el marc, en el seu cas, de les disposicions reglamentàries que s'estableixin al respecte.

Article 2.14. Les activitats agràries en els espais oberts

1. El Pla reconeix les activitats agràries com a estratègiques per al futur de la col·lectivitat social, en tant que garanteixen la producció d'aliments, ajuden a fixar població en el territori i contribueixen a la preservació de la qualitat del paisatge. El Pla admet el desenvolupament d'activitats agrícoles, ramaderes i silvícoles en els tres tipus d'espais oberts que diferencia, amb les condicions que el mateix Pla estableix i sense perjudici de les disposicions sectorials que siguin d'aplicació.
2. El Pla, mitjançant la definició del sistema d'espais oberts, exclou una part molt majoritària del territori de qualsevol opció d'urbanització, i assegura així un espai per a la producció agrària. D'altra banda, per tal de garantir l'evolució,

modernització i intensificació pròpia del sector de forma compatible amb una correcta inserció territorial, el Pla estableix algunes condicions per a la implantació d'edificacions derivades de les activitats agràries.

3. Quan es tracti d'edificacions aïllades que hagin de romandre indefinidament en aquesta situació, el Pla exigeix que el projecte d'edificacions agràries incorpori un estudi d'impacte i integració paisatgística en els termes que s'especifiquen a les Directrius del paisatge.
4. D'acord amb el que especifica l'article 2.5, les edificacions agràries són majoritàriament del tipus A. Es consideren, tanmateix, del tipus B aquelles que comporten una ocupació inusualment alta de la finca agrària.
5. L'article 2.7 estableix les condicions per a les edificacions en sòl de protecció especial, el 2.9 específicament en sòl de protecció territorial, i el 2.11 en sòl de protecció preventiva. Els articles 2.7 i 2.9 estableixen certes condicions, precaucions o recomanacions pel que fa a les edificacions del tipus B. En sòl de protecció preventiva el Pla es remet a les condicions que estableix la legislació urbanística per al sòl no urbanitzable.
6. El Pla considera un argument favorable la utilització d'edificis existents per davant de l'autorització de noves edificacions agràries. Si no és així, s'han de considerar amb criteris restrictius les del tipus B.
7. Les regulacions que el Pla estableix no han de ser impediment per autoritzar les ampliacions de les instal·lacions d'explotacions existents d'acord amb el conjunt de normatives sectorials que siguin d'aplicació.

Article 2.15. Règim dels usos, edificacions i instal·lacions existents en els espais oberts

1. Les edificacions i instal·lacions legalment implantades que s'ajustin als supòsits d'usos permesos en sòl no urbanitzable poden mantenir-se i ampliar-se si es compleixen els requisits del planejament urbanístic general a què estiguin subjectes i a les determinacions que estableixen el Pla i la legislació urbanística, com també la legislació sectorial aplicable.
2. Les edificacions i instal·lacions degudament autoritzades d'acord amb la legislació anterior a la Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme, que no s'ajustin als supòsits d'usos permesos pel Text refós de la Llei d'urbanisme (Decret legislatiu 1/2005) i que, per tant, actualment no serien autoritzables, es podran mantenir, però només podran autoritzar-se'n ampliacions en sòl de protecció territorial o de protecció preventiva en els termes previstos per la Llei d'urbanisme i el Reglament corresponent (Decret 305/2006) si el planejament urbanístic municipal aprovat definitivament abans de l'entrada en vigor de la Llei 2/2002 ho preveu expressament. En el cas del sòl de protecció especial o territorial, les ampliacions possibles no poden superar el percentatge previst pel planejament urbanístic i, com a màxim, el 50% de la superfície construïda i del volum edificat que hi havia en la data d'entrada en vigor de la Llei 2/2002. L'establiment d'aquest màxim no comporta cap nova opció d'ampliació en aquells casos en què aquesta ja s'hagi realitzat i hagi exhaurit les possibilitats assenyalades pel planejament urbanístic. En tot cas, caldrà que les obres d'ampliació siguin imprescindibles per al manteniment de l'activitat per a la qual es va construir l'edificació o es va implantar la instal·lació objecte d'ampliació i que aquesta es trobi en plena utilització.
3. Els municipis han de vetllar que les edificacions, les instal·lacions i els usos existents implantats il·legalment, per als quals hagi prescrit l'acció de reposició, minimitzin l'impacte. No s'admeten les ampliacions d'aquestes edificacions o instal·lacions ni la intensificació o substitució de les activitats, llevat que, d'acord amb la legislació urbanística, fos possible la legalització i aquesta es dugués a terme.
4. Amb l'objectiu de recuperar la integritat formal del territori rural, les administracions públiques han d'adoptar mesures per al desmuntatge o enderroc d'aquelles construccions no incloses al catàleg de masies i cases rurals destinades a activitats subjectes a intervenció ambiental quan aquestes cessin definitivament i les edificacions o instal·lacions no estiguin legalitzades o es trobin en estat ruïnós. S'entén que una activitat ha cessat definitivament quan se'n constati de manera notòria la inactivitat continuada al llarg de dos anys consecutius.
5. No són objecte d'aquest article aquelles edificacions i instal·lacions que, per tipologia, construcció i valor identitari – masos, barraques, borges, molins, corrals, pletes, ... –, cal considerar que formen part de la imatge del territori rural que es vol preservar o recuperar.

6. La possible classificació com a sòl urbà o urbanitzable de peces aïllades de sòl per a la legalització de determinades edificacions i/o instal·lacions ha de tenir un caràcter especialment restrictiu i s'ha d'ajustar als criteris següents:
- Les edificacions i instal·lacions existents en sòl no urbanitzable separades dels nuclis urbans han de romandre en aquesta situació si no hi ha raons d'interès general que en motivin la classificació com a sòl urbà o urbanitzable. Es considera un factor molt negatiu la consolidació de petites peces de sòl urbà o urbanitzable disseminades pel territori, que contribueixen a donar carta de naturalesa a la dispersió de les implantacions.
  - Si la classificació com a sòl urbà o urbanitzable és imprescindible per a la continuïtat d'una activitat separada de l'àrea urbana, l'ús admès per la qualificació urbanística que se li assigni ha de ser, estrictament, el de l'activitat existent i precisament per a aquesta, i només s'han d'admetre les ampliacions imprescindibles per a la continuïtat de l'activitat. Aquest criteri s'ha d'aplicar amb especial atenció a aquelles activitats amb instal·lacions de poc valor –com ara reciclatge de materials, activitats associades a extraccions, etc.– per facilitar el possible retorn de la parcel·la corresponent a la situació rural en el moment en què l'activitat pogués deixar de tenir sentit.
  - Quan es justifiqui que una activitat separada de l'àrea urbana té un interès especial en termes econòmics i de llocs de treball, unes perspectives de creixement futur que es consideren desitjables i una localització acceptable, se'n pot admetre la classificació com a sòl urbà o urbanitzable d'ús industrial o terciari, segons l'activitat, en parcel·la única amb possibilitats d'ampliació. En aquest supòsit, la superfície d'ampliació no computa dins l'extensió urbana corresponent a l'aplicació de les estratègies que el Pla assenyala als nuclis propers.

Article 2.16. Connectivitat ecològica en el planejament i actuacions urbanístics

Sense perjudici de les condicions específiques de les operacions d'interès estratègic general expressament aprovades per la Generalitat de Catalunya, tant a la memòria com a les normes, el planejament i les actuacions urbanístiques han de complir les condicions següents, amb l'objectiu de garantir la permeabilitat ecològica del territori:

- Justificació que l'ordenació urbanística proposada és compatible amb el manteniment de la connectivitat ecològica a l'escala del pla o l'actuació i a l'àmbit d'aplicació d'aquest o aquesta.
- Identificació dels punts crítics per al manteniment de la connectivitat ecològica dins l'àmbit de planejament, previsió de les mesures de caràcter urbanístic que permetin revertir la situació, evitació dels usos urbans susceptibles de reforçar l'efecte barrera de les infraestructures lineals i manteniment dels separadors urbans establerts o recomanats pel Pla territorial.
- Reconeixement dels valors i les funcions dels components de l'estructura agrària d'interès connectiu (marges vegetals, arbredes i punts d'aigua aïllats, erms, canals, camins rurals, etc.), adopció de les mesures necessàries per a la protecció, conservació o recuperació d'aquests i desenvolupament adequat de la normativa urbanística referent a tanques, edificacions, vialitat, etc.
- Adopció de mesures per tal que es tendeixi a la connexió i estructuració com una veritable xarxa dels sistemes d'espais lliures públics amb els espais naturals amb què confronten:
  - Les actuacions en trams fluvials amb potencialitat connectora han de preveure, en la mesura del possible i també al pas pels assentaments urbans, el manteniment o la restauració de la vegetació de ribera, per tal d'incrementar-ne la funció connectora i influir positivament en la qualitat del paisatge.

Quan aquests trams fluvials formin part d'algun parc o zona verda urbans, com també en els casos de parcs o zones verdes urbans a través dels quals es pot produir la continuïtat entre sòls de protecció especial, el tractament formal i compostiu s'ha de basar en elements vegetals naturals, preferentment de les espècies pròpies dels ambients representats aigües amunt i/o aigües avall, i les construccions i el mobiliari urbà han de ser-hi absents o quedar-hi reduïts al mínim imprescindible.

- En cas d'un nucli o àrea urbana amb un curs fluvial perifèric, les extensions urbanes han d'evitar preferiblement passar a l'altre costat d'aquest, llevat que fos l'única opció o que des dels punts de vista de

l'estructuració urbana i la integració territorial tingués avantatges clars respecte d'altres opcions. En tot cas, l'espai fluvial i riberenc ha de ser tractat com un element bàsic de l'ordenació urbanística.

- Quan sigui adient pel tipus d'espais i pel caràcter de la franja perimetral del sòl urbà, el tractament i els usos admesos a les zones verdes perifèriques i els parcs periurbans han de ser els adequats per tal que aquestes àrees de sòl puguin jugar un paper d'espais de transició entre l'àrea urbana i el medi rural i que actuïn com amortidors dels possibles impactes de la primera envers el segon.
- El Pla identifica en els Plànols d'ordenació sectors urbanitzables encara no desenvolupats i àrees urbanes encara no consolidades on és possible, i té interès pel que fa a la biodiversitat i/o al paisatge, la concentració dels espais lliures i les zones verdes de cessió en unes localitzacions que afavoreixen la connectivitat dels espais oberts situats a banda i banda, i els assenyalen l'estratègia de Manteniment de la connectivitat en sòl urbà o urbanitzable.

La representació gràfica que es fa en els Plànols d'ordenació té caràcter simbòlic i de directriu i, en cap cas, constitueix una delimitació precisa: pertoca, doncs, al planejament i a la gestió urbanística definir les possibilitats d'intervenció i l'aplicació concreta d'aquesta estratègia.

Els espais d'aquesta mena que el Pla territorial incorpora a partir de les determinacions del Pla director urbanístic dels àmbits del sistema costaner integrats per sectors de sòl urbanitzable delimitat sense el pla parcial aprovat (PDUSC-2), s'identifiquen dintre de la categoria Condicions PDUSC-2 mitjançant el símbol corresponent.

5. A més d'aplicar els criteris per a la regulació d'usos en zones inundables que estableix el Decret 305/2006, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme, i les conclusions de l'informe preceptiu de l'Agència Catalana de l'Aigua en els espais fluvials, s'han de tenir en compte els criteris d'intervenció en espais fluvials i les recomanacions tècniques per al disseny d'infraestructures que interfereixen amb l'espai fluvial de l'Agència Catalana de l'Aigua, com també les indicacions d'aquesta pel que fa a la recuperació del bosc de ribera i al manteniment de lleres.

Article 2.17. Establiment de regulacions específiques

Mitjançant plans directors o especials urbanístics i plans d'ordenació urbanística municipal es poden establir altres regulacions específiques referides a determinades àrees o indrets en atenció a les característiques peculiars d'aquests, sempre que siguin coherents amb la regulació que amb caràcter general estableix aquest Pla per als diversos tipus d'espais oberts.

Article 2.18. Activitats extractives

1. El Pla no afecta les activitats extractives autoritzades d'acord amb els procediments i condicions establerts per la legislació sectorial vigent.
2. Es poden autoritzar noves activitats extractives i ampliacions de les ja autoritzades en sòl de protecció especial i territorial sempre que no afectin de forma clara i definitiva els valors que han motivat la protecció del conjunt de l'espai protegit. Aquestes autoritzacions s'han de regir per la normativa vigent relativa a activitats extractives i han de tenir en compte les determinacions del Pla i les estratègies de desenvolupament urbà i d'infraestructures, en tant que poden ser també argument favorable o desfavorable per a determinades ubicacions. En qualsevol cas, en la restauració d'aquests espais s'ha de tenir cura de restablir els valors que, en cada cas, n'han motivat la protecció.
3. Les propostes del Pla per a la protecció dels sòls no urbanitzats i del paisatge que s'estableixen en el títol II i les disposicions transitòries d'aquestes Normes d'ordenació territorial, com també a les Directrius del paisatge que les acompanyen com a annex, seran específicament considerades en l'elaboració dels projectes d'explotació i dels programes de restauració, i en els informes preceptius corresponents.
4. Les propostes de noves activitats extractives han de ponderar des de l'anàlisi multicriteri del cost benefici els valors naturals, ambientals, agraris i patrimonials enfront del valor dels béns miners objecte d'explotació, la disponibilitat i

necessitat i els costos globals del transport d'aquests. Els desenvolupaments urbanístics han de tenir en compte les afectacions derivades d'aquestes activitats i evitar possibles conflictes d'usos.

5. Amb l'objectiu de racionalitzar al màxim des dels punts de vista ambiental, econòmic i social l'atorgament de noves autoritzacions d'activitats extractives, s'han de portar a terme estudis en l'àmbit de Catalunya sobre previsions de la demanda i sobre la localització i condicions d'explotació dels possibles jaciments; de manera especial s'han de tenir en compte els acords i els estudis promoguts pel Grup Interdepartamental d'Àrids de Catalunya constituït el 7 de juliol de 2004, o per altres dispositius que amb la mateixa finalitat es creessin en el futur. Amb el mateix objectiu, s'han de portar a terme estudis paleontològics i d'altres estudis sectorials que permetin detectar possibles zones de restricció.

Article 2.19. Infraestructures ambientals, energètiques i de comunicacions

1. El Pla no afecta els abocadors, les plantes de tractament de residus i les instal·lacions de tractament del cicle de l'aigua autoritzades d'acord amb els procediments i condicions establerts per la legislació sectorial vigent (incloses les depuradores i altres instal·lacions de tractament que permeten la regeneració i posterior reutilització de l'aigua, i els col·lectors corresponents, com també les plantes potabilitzadores i les connexions d'aquestes als dipòsits municipals). Pel que fa als abocadors, en tot allò que els és d'aplicació, regeix el que estableix els apartats 2 i 3 de l'article 2.18.
2. Com totes les infraestructures, d'acord amb el que estableix l'article 2.7, apartat 6, les infraestructures ambientals, energètiques i de comunicacions que s'hagin d'ubicar necessàriament i de forma justificada en sòl de protecció especial han d'adoptar solucions que en minimitzin l'impacte.
3. En tot cas, s'ha de procurar la racionalització i/o la reordenació de les xarxes, especialment en sòl de protecció especial.

Article 2.20. Mesures adreçades al manteniment de la població rural en el territori

A més de les propostes que fa respecte del sistema d'assentaments, per contribuir al manteniment de la població rural en el territori, el Pla proposa la redacció de plans especials i l'adopció de mesures per promoure:

- L'adaptació de la producció agrària a les noves condicions prevalents per raó de rendibilitat.
- L'establiment i desenvolupament d'activitats de suport al sector primari, especialment la producció artesanal i la transformació agroindustrial de qualitat i alt valor afegit, i l'activitat terciària, especialment la lligada a l'ecoturisme, l'observació d'ocells, l'agroturisme, el cicloturisme, el turisme cultural, el turisme gastronòmic, el senderisme, la caça, la pesca, els esports d'aventura i els serveis d'oci.

Article 2.21. Recomanacions complementàries per a una millor planificació i gestió dels espais oberts

Com a instruments de planificació i de gestió que poden complementar positivament les directrius d'ordenació territorial que es proposen, el Pla recomana:

- a) En l'àmbit de l'espai agrari:
  - Un pla d'espais d'interès agrari que incorpori un mapa de sòls agrícoles –basat en el valor edafològic i l'aptitud productiva– i un programa d'espais agraris tallafoc; que identifiqui, entre altres qüestions, els espais on el valor natural i el productiu van indissociablement lligats; i que proposi actuacions de gestió.
  - La promoció de bones pràctiques agràries a favor del paisatge, la biodiversitat, el patrimoni i la conservació del sòl i de la qualitat d'aquest.

- La intensificació de la disciplina urbanística per tal de posar fre al creixent procés de conversió de les edificacions rurals no residencials en habitatges il·legals i de tancament impermeable al pas de fauna del perímetre de les parcel·les.

b) En l'àmbit del medi natural:

- El foment de plans especials per recuperar i conservar el canyissar i el bosc de ribera, incrementar la qualitat de les aigües, ordenar els usos de les ribes, protegir el patrimoni fluvial –rescloses, recs, molins–, dissenyar itineraris i ordenar-ne el gaudi social.
- Un marc incentivador d'acords de custòdia del territori.

c) En matèria d'implantació de les infraestructures tècniques:

- Un estudi sobre les possibilitats de racionalització i minimització de l'impacte paisatgístic de les infraestructures de transformació d'energia elèctrica –subestacions i centres de transformació elèctrics– i de transport.
- Un pla d'ordenació ambiental de les instal·lacions de radiocomunicació.

d) En matèria de domini públic:

- Un programa de delimitació precisa del domini públic maritimoterrestre, el domini públic hidràulic, el patrimoni arqueològic i paleontològic, i altres.
- Una normativa específica i un pla de camins que clarifiqui la titularitat i la gestió dels diferents tipus de camí.

e) En matèria d'efectes del canvi climàtic, la subsidència i altres dinàmiques al delta de l'Ebre:

- Un sistema d'informació permanentment actualitzat per a l'obtenció i gestió de dades.

Article 2.22. Reintegració de sòl al sistema d'espais oberts per canvi de classificació urbanística

El sòl que es reintegri al sistema d'espais oberts com a resultat de la desclassificació urbanística com a sòl urbanitzable realitzada mitjançant modificació o revisió del planejament municipal, ha d'esdevenir sòl de protecció especial, de protecció territorial o de protecció preventiva segons la categoria que tingui l'àrea de sòl en què estigui integrat físicament o amb la que mantingui una clara continuïtat morfològica.

En els casos dubtosos per trobar-se en relació similar amb peces de sòl de distinta categoria, el sòl desclassificat s'ha d'adscriure al tipus que s'assenyali en l'instrument a través del qual s'ha produït el canvi de classificació, i si aquest no ho fa, ha de quedar inclòs en el tipus que comporti la major protecció de la que tinguin els sòls de l'entorn immediat.

Article 2.23. Espais oberts inclosos dins del Pla d'espais d'interès natural (PEIN) i altres àmbits subjectes a legislació o planejament sectorial

1. El Pla incorpora al sistema d'espais oberts de protecció especial els espais inclosos en el Pla d'espais d'interès natural (PEIN), xarxa Natura 2000 i altres instruments sectorials de protecció de la natura amb les delimitacions globals adoptades per aquests.
2. Sense perjudici de la regulació de protecció derivada d'aquest Pla o del planejament que el desenvolupi, és d'aplicació a cada espai la legislació o regulació específica per raó, en el seu cas, dels valors naturals d'aquest, com també el planejament que les desenvolupi. La Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals, constitueix el marc jurídic bàsic per a la protecció de la natura a Catalunya. Igualment, als àmbits situats dins el domini públic maritimoterrestre o les servituds de trànsit i protecció d'aquest, és d'aplicació la legislació sectorial corresponent.
3. En els àmbits del PEIN regulats mitjançant els plans especials a què fa referència la normativa sectorial reguladora de la protecció dels espais d'interès natural o mitjançant altres plans de protecció derivats de l'aplicació de la

regulació sectorial, la normativa d'aquests plans especials preval en cas que sigui més restrictiva sobre la que amb caràcter general estableix el Pla per al sòl de protecció especial. Tanmateix, en tot cas són d'aplicació les disposicions del Pla relatives a la protecció del paisatge.

Article 2.24. Mesures i directrius específiques per a la connectivitat biològica entre el Delta i els espais muntanyosos de l'interior a través de la plataforma continental

La connexió biològica del delta de l'Ebre amb els Ports i la serralada Prelitoral es pot veure compromesa per l'existència d'un important corredor d'infraestructures i, en general, per la possible transformació d'usos de les àrees més properes de la plataforma continental. Atesa la rellevància d'aquesta connexió per a la preservació dels valors naturals, s'estableixen les mesures i directrius següents:

- a) Els elements d'interès del patrimoni natural següents formen part del sòl no urbanitzable de protecció especial per raó de la funció connectora que exerceixen:
- Connector del Barranc de Camarles
  - Connector al Montsianell
  - Connector a la serra de les Veles
  - Corredor fluvial del riu Ebre
  - Barranc de Sant Pere
  - Barranc d'Ardit
  - Barranc del Furoner
  - Barranc d'Ulldellops
  - Barranc de la Granadella
  - Barranc del Pla del Bif
  - Barranc de la Font de la Gràcia
  - Barranc de Vinaixarop
  - Barranc de Pixadors
  - Barranc de la Galera
  - Barranc de les Coves
  - Barranc de la Martinenca
  - Marges del canal Xerta-Sènia
  - Barranc de Lledó
  - Barranc de Lloret
  - Barranc de Sant Antoni
- b) En desenvolupament dels articles 2.16, apartats 2 i 4, i 4.6 de les presents Normes d'ordenació territorial, en les actuacions de transformació del sòl que s'autoritzi i en la construcció de noves infraestructures i el condicionament de les existents, s'ha de tenir especial cura per minimitzar les afectacions sobre els elements d'interès del patrimoni natural amb funció connectora especificats a la lletra a) d'aquest article. Així, qualsevol actuació a l'eix Sant Carles de la Ràpita - Amposta - l'Aldea - Camarles - l'Ampolla s'ha de supeditar a la garantia de la connectivitat ecològica entre el delta de l'Ebre i els espais interiors.

Article 2.25. Consideració del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya

En compliment del que disposa l'apartat 1.e) de l'article 13 de la Llei 23/1983, de política territorial, les actuacions d'urbanització i aquelles en sòl no urbanitzable que s'autoritzi a l'empara de l'article 47 del Text refós de la Llei d'urbanisme (Decret legislatiu 1/2005), situades a l'entorn visual dels edificis o altres elements patrimonials inclosos a l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya, que gestiona la Direcció General del Patrimoni Cultural o que es puguin descobrir, a part de complir amb caràcter general les limitacions derivades de les disposicions de protecció patrimonial, hauran de respectar les característiques paisatgístiques d'aquest entorn i les traces existents de camins, passos, esplanades, fonts, vegetació, ..., que estructurin l'espai al voltant de l'edifici o element.

Títol III. Sistema d'assentaments

Article 3.1. Objecte

1. Mitjançant el reconeixement dels assentaments existents, la proposta d'estratègies d'extensió, reforma o consolidació i la definició d'una estructura nodal de referència, el Pla estableix les pautes per a una evolució urbanística que respongui als criteris del Programa de Planejament Territorial enunciats a l'article 1.4 i que sigui coherent amb les aptituds i condicions de cada lloc del territori.
2. D'acord amb les estratègies de desenvolupament que estableix el Pla i amb les característiques físiques, socials i econòmiques de cada nucli i àrea urbana, el planejament urbanístic ha de definir el model d'implantació urbana i les determinacions concretes que regularan les iniciatives d'urbanització i d'edificació.
3. El plànol A. Model territorial expressa l'estructura nodal que el Pla proposa, en la qual es reconeix el paper que poden jugar les diverses àrees i nuclis en la vertebració urbana del territori, el qual no sempre va associat a l'estratègia assignada, ja que aquesta depèn també de la disponibilitat de sòl apte per a l'extensió. L'estructura nodal proposada no té efectes normatius directes en matèria de planejament sectorial, per bé que, juntament amb l'assignació d'estratègies de desenvolupament, proporciona una pauta indicativa per a la distribució dels equipaments d'interès supramunicipal en compliment del que assenyala l'apartat 1 a) de l'article 13 de la Llei 23/83, de 21 de novembre, de política territorial.

Article 3.2. Finalitat de les determinacions

1. La determinació espacial i normativa del sistema d'assentaments té les finalitats següents:
  - a) Potenciar les polaritats urbanes que han de vertebrar el territori de Catalunya.
  - b) Assolir masses crítiques de població i llocs de treball que facilitin la disminució de les necessitats de mobilitat i la dotació de transport públic i equipaments al servei del conjunt del territori.
  - c) Facilitar la integració dels creixements urbans i de la població immigrada.
  - d) Afavorir la formació d'àrees urbanes socialment cohesionades i combatre els riscos de la segregació urbana.
  - e) Evitar i corregir la dispersió d'usos i edificacions en el territori.
  - f) Propiciar el desenvolupament urbà en les localitzacions de major aptitud i amb capacitat de prestació eficient dels serveis.
  - g) Corregir, sempre que sigui possible, situacions urbanístiques contràries als objectius del Pla.
  - h) Fomentar la mixticitat d'usos dels teixits urbans.
  - i) Racionalitzar la implantació d'àrees especialitzades aïllades.
  - j) Preservar el valor patrimonial del sistema d'assentaments.
  - k) Potenciar l'ús eficient de les àrees urbanes per disminuir les necessitats d'extensió.
  - l) Proporcionar pautes per a una distribució espacial funcionalment adequada dels equipaments d'interès plurimunicipal.
  - m) Evitar els possibles efectes negatius dels desenvolupaments urbans sobre el paisatge.
2. Aquests objectius tenen el rang de principis rectors i han d'informar, en absència de determinacions normatives més específiques, la presa de decisions en el planejament urbanístic.

Article 3.3. Tipus de teixits urbans

1. En els Plànols d'ordenació del Pla es distingeixen, d'una banda, amb la denominació de nuclis històrics i les seves extensions, els assentaments de naturalesa complexa que inclouen usos i teixits diversos i que s'han format a partir d'un nucli originari per les extensions d'aquest per continuïtat al llarg del temps i, d'altra banda, amb la denominació d'àrees especialitzades, les que són resultat d'iniciatives per al desenvolupament d'usos específics: residencials, industrials, terciaris, equipaments, sovint en localitzacions separades de l'àrea urbana principal.
2. El Pla considera que el conjunt dels nuclis històrics i les seves extensions configura el sistema d'assentaments bàsics del territori que ha de donar suport al desenvolupament urbanístic. Les àrees especialitzades constitueixen una situació de fet que el Pla té per objectiu racionalitzar per tal de millorar la funcionalitat del territori.
3. Els usos i delimitacions que s'assenyalen en els Plànols d'ordenació tenen valor descriptiu per a les diverses àrees especialitzades i la regulació d'aquestes es remet al que estableix el planejament urbanístic vigent.

També es recullen com a àrees especialitzades alguns equipaments o instal·lacions en sòl no urbanitzable d'importància o rellevància territorial.

4. Amb el nom d'espais lliures interns es recullen en els Plànols d'ordenació els àmbits no edificables de certa significació assimilables a espais oberts, que en alguns casos formen part d'espais del Pla d'espais d'interès natural (PEIN), inclosos dins de peces de sòl urbà per tal de descriure més ajustadament la realitat física de l'assentament.

Article 3.4. Assentaments, planejament urbanístic i estratègies de desenvolupament

1. Els àmbits dels nuclis històrics i les seves extensions i de les àrees especialitzades assenyalats en els Plànols d'ordenació comprenen el sòl urbà i urbanitzable previstos en el planejament urbanístic vigent, d'acord amb la informació disponible en el moment de la redacció del Pla. En cas de dubte o contradicció, preval l'àmbit que realment tinguin el sòl urbà i l'urbanitzable en els instruments urbanístics que estiguin aprovats definitivament en el moment de l'aprovació definitiva del Pla territorial.
2. La definició de les estratègies de desenvolupament que es proposa es fa per referència a la situació física real del nucli o àrea urbana en el moment de l'aprovació definitiva del Pla territorial. Per tant, es defineixen, es calculen i s'apliquen en relació amb el sòl realment consolidat o urbanitzat i no en relació amb el sòl classificat pel planejament urbanístic.
3. D'acord amb el que disposa l'article 1.16, el Pla no afecta les expectatives del planejament vigent pel que fa al sòl urbà i urbanitzable, llevat dels casos a què fa referència l'apartat 9 de l'esmentat article. Tanmateix, les estratègies que s'estableixen per a cada àrea han de ser tingudes en compte com a referències vinculants en les revisions dels plans urbanístics, en les modificacions que afecten les superfícies de sòl urbà o urbanitzable i en l'avaluació de l'oportunitat de desenvolupar sectors de sòl urbanitzable no delimitat.
4. D'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 2.4, les extensions urbanes que proposi el planejament urbanístic municipal en el marc de l'estratègia de desenvolupament assignada pel Pla podran ocupar sòl de protecció especial o territorial amb les condicions que assenjala l'article esmentat. Aquesta possibilitat no és d'aplicació en el cas d'estratègia de creixement potenciat.

Article 3.5. Tipus d'estratègies de desenvolupament

1. Els Plànols d'ordenació assenyalen les estratègies de desenvolupament que es proposen per a cadascun dels nuclis històrics i les seves extensions d'acord amb l'entitat, les característiques, l'accessibilitat i la disponibilitat de sòl físicament apte per a un creixement per extensió. Són les següents:
  - Creixement potenciat
  - Creixement mitjà o moderat

- Canvis d'ús i reforma interior
- Millora urbana i compleció
- Manteniment del caràcter rural
- Estratègia específica de desenvolupament dels nuclis deltaics

Quan, d'acord amb els objectius d'ordenació territorial, és proposa que es produeixi creixement per extensió, el Pla estableix l'estratègia de creixement potenciat. Quan el creixement es considera adequat en una certa mesura, el Pla estableix l'estratègia de creixement mitjà o creixement moderat.

Quan es considera que no es donen circumstàncies adequades per a un creixement significatiu en extensió o es considera que han de prevaldre els aspectes qualitatius sobre els quantitius, s'estableixen, d'acord amb els objectius d'ordenació territorial, les estratègies de canvis d'ús i reforma interior, de millora urbana i compleció o l'estratègia específica de desenvolupament dels nuclis deltaics.

2. Els Plànols d'ordenació recullen les àrees especialitzades existents segons el planejament urbanístic vigent i, si bé reconeix la realitat de la implantació o la possibilitat de desenvolupament d'acord amb el planejament urbanístic corresponent, el Pla estableix com a objectiu general la minimització o –quan són contigües amb un nucli històric– l'augment de la integració urbana. Tanmateix, a algunes àrees especialitzades el Pla expressa la necessitat de reorientar-ne el desenvolupament per tal que sigui més coherent amb els objectius d'ordenació territorial, mitjançant l'assenyalament d'alguna de les estratègies següents:

- Centralitat
- Reducció o extinció
- Estratègia específica

3. A banda de les estratègies de desenvolupament esmentades i que s'assenyalen en els Plànols d'ordenació, el Pla estableix, mitjançant les Normes d'ordenació territorial, directrius generals per al planejament urbanístic amb l'objectiu de vetllar per una correcta extensió urbana, garantir la gradualitat dels creixements i ordenar l'extensió de les àrees especialitzades i la creació d'espais per a l'activitat econòmica.

Article 3.6. Creixement potenciat

1. El Pla proposa aquesta estratègia de desenvolupament en aquelles àrees que haurien d'augmentar de manera equilibrada la capacitat de creixement de població i activitat. L'objectiu de l'estratègia de creixement potenciat és adreçar la major part del creixement urbà a les àrees en millors condicions per reforçar l'estructura de ciutats que vertebrava el territori de Catalunya i, d'aquesta manera, facilitar l'accessibilitat als serveis, reduir les necessitats de mobilitat i de noves infraestructures, i evitar la dispersió de la població i l'activitat.

El Pla assigna l'estratègia de creixement potenciat a àrees urbanes amb bones condicions de connectivitat i disponibilitat de sòl apte per a l'extensió en les quals es valora la presència rellevant d'alguna de les següents circumstàncies:

- a. Àrees urbanes que són ja polaritats territorials significatives per la trajectòria històrica, l'estructura social i econòmica, el dinamisme empresarial i cultural i la presència d'equipaments i institucions d'abast supramunicipal.
- b. Àrees urbanes conurbades o molt pròximes a les anteriors, amb les quals constitueixen o poden arribar a constituir una realitat urbana supramunicipal amb un elevat grau d'integració.
- c. Àrees o nuclis de dimensió diversa que, pel valor de posició que tenen en el territori, haurien de reforçar o assolir una funció nodal amb relació a les àrees i nuclis de l'entorn.

2. D'acord amb aquesta estratègia i amb les previsions de creació d'habitatges i llocs de treball que el Pla considera per als diversos àmbits, els plans d'ordenació urbanística municipal corresponents han de fer majors previsions de sòl de desenvolupament urbanístic que les que resultarien de considerar només les necessitats internes pròpies. En la formulació, tramitació i aprovació de les revisions dels plans d'ordenació urbanística municipal, els òrgans competents han de tenir present aquesta exigència per tal de vetllar que el conjunt de les àrees amb creixement a potenciar ofereixi sòl en quantitat suficient per satisfer les necessitats que, d'acord amb els objectius del Pla, es preveuen en cada àmbit.

Tanmateix, per tal de modular aquest creixement potenciat, el Pla estableix que l'extensió urbana màxima que els plans d'ordenació urbanística municipal poden proposar és orientativament la següent:

- El 100% del sòl consolidat, a les polaritats regional i comarcals i als nuclis que hi estan conurbats
- El 80% del sòl consolidat, a les polaritats subcomarcals.

3. Els plans directores urbanístics han d'establir referències quantitatives específiques per a la determinació de les previsions de sòl d'extensió i reforma en la revisió dels plans d'ordenació urbanística municipal.
4. En absència de plans directores, la Comissió territorial d'urbanisme de les Terres de l'Ebre ha d'establir en cada cas els mínims de sòl per a l'extensió urbana que s'ha de classificar en la revisió del planejament urbanístic municipal, com també aquells màxims que no s'han de sobrepassar per criteris de coherència espacial dels assentaments, atès que l'estratègia de creixement potenciat ha d'ésser interpretada d'acord amb les dimensions del nucli o àrea urbana a què s'aplica.

Article 3.7. Creixement mitjà i moderat

1. El Pla estableix aquesta estratègia en aquells nuclis de mitjana o petita dimensió urbana que, per les condicions de sòl i de connectivitat que presenten, poden tenir un creixement proporcionat a la pròpia realitat física com a àrees urbanes. En àmbits on no hi hagi àrees urbanes de major importància, algunes d'aquelles a les quals se'ls assenyalava l'estratègia de creixement moderat poden assolir, d'acord amb el valor de posició, una funció nodal en relació amb l'entorn pròxim.
2. L'extensió urbana màxima que el pla d'ordenació urbanística municipal pot proposar és orientativament la que resulti de l'aplicació de les següents expressions alfanumèriques:

$$\text{Creixement mitjà: } E = \frac{60}{100} \cdot A$$

$$\text{Creixement moderat: } E = \frac{30}{100} \cdot A \cdot f$$

essent:

E: superfície de l'extensió urbana admissible

A: superfície de càlcul de l'àrea urbana existent

f: factor de correcció per a nuclis de petita dimensió .

3. La superfície de l'àrea urbana existent a considerar en el càlcul (A) s'ha de determinar de la manera següent: s'han de comptabilitzar tots els sòls consolidats o urbanitzats en la data d'aprovació definitiva del Pla territorial, corresponents a trames urbanes d'ús dominant residencial o mixt amb una presència significativa d'habitatge, incloent-hi tota la superfície viària, de zones verdes i d'equipaments integrats o associats a aquestes trames, que formen part dels àmbits dels nuclis històrics i les seves extensions assenyalats en els Plànols d'ordenació.

En la determinació de l'àrea urbana existent es poden comptabilitzar els sòls urbanitzats no edificats i els sòls en procés d'urbanització que l'any d'aprovació del Pla territorial es trobaven en procés d'urbanització avançada. També, en casos excepcionals, poden comptabilitzar-se les peces de sòl no urbanitzable contigües a l'àrea urbana i ocupades per edificacions plenament integrades a la vida urbana –com, per exemple, un equipament, una masia reconvertida a l'ús hotel·ler, etc.– que es classifiquin com a sòl urbà i que, per tant, no computen com a extensió urbana. Altres supòsits, com el fet de tenir el projecte d'urbanització aprovat o un aval dipositat no són justificació suficient per poder-se computar dins la superfície de l'àrea urbana existent.

En cas que les trames considerades estiguin pròximes a altres trames consolidades o urbanitzades destinades a activitat econòmica, que no han estat comptabilitzades per no contenir habitatge o per tractar-se d'àrees especialitzades, es pot considerar que una proporció d'aquestes també forma part de l'àrea urbana existent a efectes de càlcul, amb les condicions següents:

- No ha d'incrementar en més del 60% l'àrea urbana de caràcter residencial i mixt delimitada a efectes de càlcul.
- Es comptabilitza només el sòl d'activitat econòmica consolidat o urbanitzat que està situat dins d'una franja al voltant d'aquesta mateixa àrea urbana, d'una amplada igual a la meitat del màxim diàmetre d'aquesta.

- En el càlcul per proporcionalitat de l'extensió urbana admissible (E) en l'estratègia de creixement moderat, s'ha d'aplicar a les superfícies de càlcul iguals o inferiors a 50 hectàrees un factor de correcció que s'ha d'obtenir de l'aplicació de l'expressió alfanumèrica següent:

$$f = \frac{18 + A - 0,005 \cdot A^2}{A + 5}$$

essent:

A: superfície de càlcul de l'àrea urbana existent en hectàrees.

El factor f tindrà el valor 1 per a superfícies de càlcul iguals o superiors a 51 hectàrees i el valor 2,43 per a superfícies de càlcul iguals o inferiors a 4 hectàrees.

- Quan el municipi no tingui cap àrea diferenciada destinada a activitat industrial, ja sigui formant part de l'àrea urbana principal o separada d'aquesta, o quan l'àrea industrial existeixi, però hagi exhaurit o estigui en vies d'exhaurir la disponibilitat de sòl per acollir noves edificacions, es pot augmentar la superfície de sòl d'extensió urbana admissible resultant de l'aplicació de les condicions establertes pels apartats 2, 3 i 4 d'aquest article, en un 25% de la superfície amb destinació a àrea específica d'activitat industrial. La superfície de sòl pendent d'ocupar en un àrea industrial existent disminueix la superfície resultant de l'aplicació del percentatge assenyalat.

La nova àrea per a activitat industrial s'ha de situar en continuïtat amb la resta de teixits d'extensió; tanmateix, per raons topogràfiques, paisatgístiques o d'ordenació, pot disposar-se separada, però ben articulada, amb la resta de teixits mitjançant algun espai urbà o periurbà o algun element d'infraestructura o com a extensió d'una àrea especialitzada existent que el Pla no hagi assenyalat específicament com a no extensible.

- La superfície d'extensió urbana que el pla d'ordenació urbanística municipal ha de determinar comprèn els sectors de sòl urbanitzable i el sòl urbà no consolidat que estiguin en disposició d'ésser desenvolupats per no contenir edificacions i usos de difícil desplaçament.

Les àrees de sòl no consolidat ni urbanitzat que formen part d'una àrea especialitzada i que queden dins la franja descrita a la lletra b) de l'apartat 3 d'aquest article, computen com a superfície de l'extensió urbana admissible.

- El sòl urbà no consolidat que estigui ocupat per teixits urbans o instal·lacions que hagin de ser objecte d'un procés de remodelació, la complexitat del qual permet preveure que no es desenvoluparà dins dels primers 8 anys de vigència del Pla, no s'ha de tenir en compte en el càlcul. En tot cas, el pla d'ordenació urbanística municipal ha de justificar aquesta previsió.

8. L'extensió que resulta de l'aplicació dels apartats anteriors comprèn els teixits urbans de base residencial i aquells destinats a l'activitat econòmica industrial o terciària que s'integren en la trama general de l'àrea urbana. L'extensió representa el màxim orientatiu que el Pla considera adequat per al termini 2006-2026, sense perjudici del que assenyala l'article 3.16. En cas que s'hagués d'excedir aquest màxim, encara que sigui en poca quantitat, s'ha de justificar expressament per la racionalitat de l'ordenació, la coherència amb els objectius del Pla o altres motius d'interès públic.
9. El planejament urbanístic ha de definir els àmbits de sòl urbà no consolidat i sòl urbanitzable constituents del creixement i ha de fer explícita la comprovació que no excedeixen l'extensió urbana màxima establerta en aquest article. Tanmateix, i amb la finalitat que no s'afecti negativament la solució de necessitats o oportunitats de millora de l'àrea urbana, com a justificació per sobrepassar aquella extensió màxima establerta, s'admet, si és necessària, la provisió de sòl per als usos següents, d'acord amb les especificacions que s'assenyalen en aquest apartat:
- Habitatges de protecció pública en proporció superior al mínim establert per la legislació.
  - Establiments hotelers.
  - Equipaments públics supramunicipals.
  - Equipaments privats qualificadors del nucli i àrea urbana (culturals, turístics, científics, sanitaris, educatius...).
  - Propostes de translació i compactació de sòl urbanitzable classificat en el planejament vigent, d'acord amb el que assenyala l'article 3.13, apartat 2.
  - Cessions per a sistemes de parc urbà i equipament superiors als estàndards exigibles d'acord amb la legislació vigent.

L'increment d'habitatges de protecció pública té com a limitació que el total d'habitatges de protecció pública – existents més previstos– no ha d'excedir del 40% del total d'habitatges del municipi –existents més previstos– i l'increment de sòl per aquest concepte no ha de superar en cap cas el 30% de sòl d'extensió urbana admissible.

Quan es proposin habitatges de protecció pública en proporció superior al mínim establert per la legislació vigent, el percentatge de sòl equivalent al percentatge d'edificabilitat residencial dedicada a habitatges de protecció pública addicional a l'exigible no comptabilitza com a àrea d'extensió urbana.

Els terrenys destinats a habitatges de protecció pública, equipaments públics o privats i hotels, que per raó d'aquests usos excedeixin de l'extensió obtinguda per aplicació del que estableixen els apartats 2, 3 i 4 d'aquest article, no poden variar la destinació urbanística que tinguin sense una prèvia modificació, en aquest sentit, del Pla territorial.

Els equipaments i establiments hotelers que hagin de justificar una major extensió han d'estar en parcel·la única, no segregable i d'ús exclouent.

La translació i compactació d'àrees de sòl urbanitzable dispers existent que es proposin en desenvolupament de l'apartat 2 de l'article 3.13 per situar-les en contigüitat amb el nucli o amb els creixements previstos d'aquest, no comptabilitzen dins l'extensió urbana admissible quan el nombre d'habitatges de la nova àrea proposada no excedeixi el dels que podien construir-se a l'àrea o àrees de sòl urbanitzable dispers i el valor de l'aprofitament urbanístic en la nova situació no sigui superior al que tenia la situació anterior. El compliment d'aquesta darrera condició pot comportar la disminució del nombre d'habitatges, de la superfície d'aquests i de la superfície privatitzable del sector.

Les àrees d'extensió que aportin una proporció de sistemes de parc urbà o equipament superior als mínims establerts per la legislació urbanística vigent no computen en la superfície corresponent a l'escreix d'aportació de sistemes respecte del mínim corresponent. Atès que el motiu de la superior aportació de sistemes pot ser la cobertura de déficits existents o l'estructuració urbana, aquests sistemes han d'estar representats gràficament en els plànols de proposta o tenir un grau suficient de determinació espacial que en justifiqui l'interès.

Els motius de justificació de majors extensions assenyalats són vàlids també en les modificacions dels POUM.

Article 3.8. Canvis d'ús i reforma

1. Les actuacions pròpies de l'estratègia de canvis d'ús i reforma són, en diversa mesura, adequades també per a totes les àrees urbanes per a les quals el Pla assenyala estratègies de creixement en extensió, d'acord amb el principi que abans de l'extensió urbana cal optimitzar l'ús de l'àrea urbana existent.
2. El Pla estableix específicament aquesta estratègia en aquelles àrees que han exhaurit o estan en vies d'exhaurir les disponibilitats de sòl adequat per a l'extensió de la urbanització, però que, per significació i localització, poden millorar el paper que desenvolupen com a àrees urbanes en l'estructura territorial, atès que es troben en alguna de les següents circumstàncies:
  - a) Tenen una desproporció significativa entre habitatges i llocs de treball.
  - b) Són àrees amb potencial de transformació interna per obsolescència de teixits urbans o industrials i d'instal·lacions o infraestructures.
  - c) Tenen un dèficit d'equipaments i altres serveis urbans, sovint vinculat a l'existència d'una proporció elevada de segona residència susceptible d'anar convertint-se en habitatges principals.

L'objectiu d'aquesta estratègia és fomentar la mixticitat d'usos de les àrees urbanes que afavoreixi el reequilibri residència-treball. Aquesta estratègia ha de permetre, per altra banda, el manteniment i reforçament del paper com a polaritat urbana que han assolit algunes àrees que avui ja no tenen possibilitats raonables d'expandir-se.

3. D'acord amb aquesta estratègia, els plans d'ordenació urbanística municipal corresponents han de centrar les propostes que facin en els canvis d'ús i les reformes urbanes necessàries per assolir els objectius assenyalats. Les possibilitats de densificació raonable i de generar plusvàlues per canvis d'ús han d'ésser considerades pels plans d'ordenació urbanística com a eines de gestió encaminades a la millora d'aquestes àrees urbanes.
4. L'estratègia de canvis d'ús i reforma interior es considera compatible amb algunes extensions urbanes amb l'objectiu d'assolir una configuració i uns límits més adequats de l'espai urbà, que poden comportar en el planejament urbanístic la previsió del sòl urbanitzable que fos necessari per a aquesta finalitat.
5. Amb l'assignació de l'estratègia de canvis d'ús i reforma interior a una àrea urbana en la qual el planejament vigent té previsions no desenvolupades de sòl urbanitzable, el Pla assenyala la conveniència que aquestes opcions de creixement s'orientin en el sentit de fomentar la complexitat d'usos i el reequilibri de l'àrea pel fet que, ateses les disponibilitats de sòl, es poden considerar les darreres opcions d'extensió de l'àrea. En tot cas, amb relació a la possible revisió o modificació substancial del planejament municipal, regeixen per a aquestes àrees les limitacions que el Pla estableix per a l'estratègia de creixement moderat.

Article 3.9. Millora urbana i completió

1. El Pla estableix aquesta estratègia en aquells nuclis que, per ser de petita dimensió, no tenen capacitat per estructurar extensions urbanes o que no disposen de sòl físicament apte per a la urbanització o que tenen un baix nivell d'accessibilitat. L'objectiu d'aquesta estratègia és la recuperació i millora d'aquests nuclis com a patrimoni urbanístic, mitjançant el foment de la residència associada a les activitats rurals, a les activitats professionals desconcentrades, i a la segona residència de reutilització, i també als serveis turístics de qualitat i petita escala.
2. D'acord amb aquesta estratègia, els plans d'ordenació urbanística municipal corresponents s'han de centrar en el manteniment, la reconstrucció i millora de les trames urbanes existents amb especial atenció al manteniment de la tipologia arquitectònica dominant en el lloc. Tanmateix, els plans d'ordenació urbanística municipal poden determinar, mitjançant la delimitació i l'ordenació precisa del sòl urbà d'aquestes àrees, extensions encaminades a la completió de l'assentament, a la regularització de la franja perimetral o, en el seu cas, a ubicar correctament un nou element d'activitat econòmica o equipament. Els petits creixements són suficients per atendre les necessitats internes del nucli, llevat del cas que no fos possible per les condicions físiques de l'entorn (forts pendents, talls orogràfics, riscos o incompatibilitat per protecció paisatgística aprovada).

3. Les extensions dels nuclis que es proposin en els POUM només es poden classificar com a sòl urbà i han de tenir una ordenació precisa de l'edificació definida en el mateix pla. Aquestes ordenacions poden ser constitutives de polígons d'actuació quan calgui algun procés de reparcel·lació per a la cessió del carrer o algun element públic. L'ordenació precisa que estableixi el POUM té com a criteri prevalent la integració morfològica i paisatgística en el nucli existent. Tanmateix aquesta ordenació pot modificar-se mitjançant un pla de millora urbana si s'esdevingués convenient sense disminuir el grau d'integració morfològica i paisatgística de l'ordenació anterior.
4. Els objectius i línies d'acció de l'estratègia de millora i compleció aquí assenyalats s'han de considerar adequats també per a qualsevol nucli de petita grandària encara que s'hi hagin establert estratègies que possibiliten una major extensió de l'àrea urbana.
5. L'assenyalament d'aquesta estratègia en nuclis que formin part del sòl no urbanitzable en municipis amb planejament d'ordenació urbanística municipal, o que no tinguin establert el règim de sòl per estar en municipis sense planejament, no implica la necessària classificació com a sòl urbà en la revisió o formulació del pla municipal. El POUM pot mantenir el règim de sòl no urbanitzable si es considera l'adequat per a la consecució dels objectius urbanístics que pretengui, dins de l'establert per aquest article.

Article 3.10. Estratègia de manteniment del caràcter rural

1. Mitjançant l'establiment d'aquesta estratègia, el Pla regula dos tipus d'entitats existents:
  - a) Les formades per agrupacions d'edificacions rurals que mantenen una clara separació entre elles, on estableix que cal que es mantingui la configuració dispersa de l'assentament i s'eviti una compactació contradictòria amb el caràcter estrictament rural d'aquestes.
  - b) Les que, aïllades de qualsevol nucli, presenten una estructura compacta, de petita magnitud, resultat de l'adaptació morfològica a una singularitat del territori, on estableix que es mantingui aquesta configuració.
2. Els plans d'ordenació urbanística municipal han d'incloure aquests assentaments en el sòl no urbanitzable i han d'establir les normes adequades per a mantenir-ne el caràcter. No obstant això, no s'exclou, quan estigui justificat per algun objectiu d'interès públic, que alguna d'aquestes àrees es pugui incloure en una delimitació de sòl urbà amb una ordenació que n'asseguri el manteniment del caràcter rural. El Pla considera la possibilitat de rehabilitar els edificis existents per a usos de producció, transformació i comercialització de productes agraris, turisme rural, educació ambiental i altres similars.
3. En el territori hi ha altres assentaments rurals que, per l'escassa dimensió o per la localització respecte de la xarxa de camins no han estat assenyalats en els Plànols d'ordenació, per bé que el Pla no en qüestiona la continuïtat, el manteniment i la millora en el marc del règim del sòl no urbanitzable i dels corresponents catàlegs de masies i edificacions rurals.

Article 3.11. Estratègia específica de desenvolupament dels nuclis deltaics

Ateses les característiques singulars del Delta (inundabilitat, vulnerabilitat, fragilitat, valor natural, paisatge, ...), el Pla assenyalava a tots els nuclis deltaics una estratègia específica de desenvolupament. En aplicació d'aquesta, els creixements que proposin els plans d'ordenació urbanística municipal han de justificar-se a partir del paper territorial que el Pla reconeix a cada nucli. Aquests creixements s'han de basar en la morfologia i en la integració amb la part consolidada del nucli i el paisatge circumdant i no han de superar els corresponents a l'estratègia de creixement moderat. Igualment, s'estableix la necessitat d'adoptar les mesures adequades per tal de minimitzar els efectes sobre aquestes àrees de les conseqüències del canvi climàtic i de les dinàmiques deltaïques, i, en particular, les normes urbanístiques i les ordenances d'edificació dels plans municipals han d'establir mesures adreçades a minimitzar els efectes d'inundacions eventuais, especialment pel que respecta a la integritat i la seguretat de les persones, tant en l'àmbit de les característiques de les edificacions (obligatorietat que el nivell de la planta baixa estigui a una alçada sensiblement superior a la del carrer,...) com en el de la gestió de situacions de risc (redacció de plans de gestió del risc, ...).

Article 3.12. Previsions de desenvolupament i terminis

1. Les previsions de creixement de les àrees urbanes –sòl urbanitzable i sòl urbà no consolidat– que els plans d'ordenació urbanística facin com a resultat de l'aplicació de les disposicions del Pla, s'han de determinar a partir de la situació física aproximada de cada àrea o nucli urbà en la data d'aprovació del Pla i s'entendrà que corresponen al període temporal fins a l'any 2026.
2. En cas que es prevegi l'exhauriment pròxim del sòl urbanitzable i del no consolidat, perquè es trobin construïts o en procés de construcció els solars corresponents al 75% de l'edificabilitat d'aquestes àrees de sòl, l'ajuntament pot sol·licitar una nova revisió del pla d'ordenació urbanística municipal. La revisió es pot autoritzar amb les condicions que siguin oportunes d'acord amb els Criteris de planejament territorial i de les dades que proporcioni el procés de seguiment del Pla a què es refereix l'article 1.12.

Article 3.13. Estratègies per a les àrees especialitzades

1. Són objectius del Pla la minimització de les àrees especialitzades aïllades d'ús residencial, l'augment de la integració urbana d'aquelles que estan en contigüitat amb nuclis històrics i les seves extensions complexes i, en tot cas, la racionalització de les ubicacions d'aquelles àrees especialitzades que, per causa de l'ús que tenen, hagin d'estar aïllades. Són, per tant, propostes coherents amb els objectius del Pla territorial aquelles que les revisions dels POUM facin en el sentit de disminuir el sòl qualificat per al desenvolupament d'àrees especialitzades aïllades i aquelles altres encaminades a aconseguir una major integració de les àrees especialitzades que són contigües als nuclis històrics i les seves extensions.
2. Quan sigui necessari per facilitar la supressió de qualificacions urbanístiques existents que possibiliten el desenvolupament de noves àrees especialitzades en localitzacions contradictòries amb els objectius del Pla, les revisions del POUM poden proposar, en substitució, increments de sòl urbanitzable als nuclis històrics i les seves extensions que continguin un nombre d'habitatsges o superfície d'activitat econòmica similar, sempre que es respectin les condicions que assenyalen a l'article 3.16.
3. La supressió d'àrees qualificades que, per causa de la localització, topografia, falta d'accessibilitat o dificultat de dotació de serveis, siguin d'improbable urbanització, no pot motivar la creació d'extensions de substitució en els termes establerts a l'apartat 2 del present article.
4. El Pla recull la realitat de la implantació o la possibilitat de desenvolupament, d'acord amb el planejament urbanístic vigent, de les àrees especialitzades existents en el territori i que s'assenyalen en els Plànols d'ordenació. A totes aquestes àrees és d'aplicació el que, amb caràcter general, disposen aquest article i l'article 3.15.
5. A algunes àrees especialitzades, el Pla expressa la conveniència de reorientar-ne el desenvolupament per tal que sigui més coherent amb els objectius d'ordenació territorial, mitjançant l'assenyalament d'alguna de les estratègies següents:
  - Centralitat. S'assenyala a aquelles àrees on convé desenvolupar actuacions de creació de centralitats –amb activitats terciàries, equipaments i una certa intensitat urbana– per tal d'estructurar i dotar els teixits urbans resultants del desenvolupament d'àrees especialitzades d'ús exclusivament residencial.
  - Reducció o extinció. S'assenyala a aquelles àrees previstes pel planejament urbanístic, i inclús existents, que comporten una extrema contradicció amb els criteris de planejament territorial, per a les quals, ja sigui per l'escàs grau de consolidació o per la gran afectació dels valors territorials que comporten, es considera socialment rendible abordar-ne la reducció o extinció.
  - Estratègia específica. S'assenyala a aquelles àrees on concorren característiques i circumstàncies específiques. El contingut i abast de l'estratègia en cada cas es defineix a l'article 3.14.
6. El desenvolupament de les estratègies requereix que es concretin mitjançant els instruments de planejament urbanístic adequats en cada cas.
7. El Pla admet la creació de noves àrees especialitzades d'activitats econòmiques, ja sigui perquè l'ús i característiques d'aquestes àrees no permeten integrar-les en els creixements dels nuclis històrics i les seves

extensions, formats per teixits complexos, o perquè convé que constitueixin un nou punt de referència territorial. La definició d'aquestes àrees, quan no l'hagi fet el Pla en termes quantitativs i d'adscripció a un àmbit territorial, pot fer-se directament mitjançant el procediment establert per l'article 1.14 o en plans directores urbanístics que desenvolupin el Pla territorial.

8. La localització i delimitació precisa de l'àrea s'ha de fer mitjançant els instruments urbanístics adients en cada cas. Quan es tracti de noves àrees d'activitat econòmica d'interès i iniciativa plurimunicipal, l'assenyalament de la nova àrea especialitzada comporta l'establiment de l'àmbit de gestió supramunicipal i que l'actuació es concreti d'acord amb el que assenjala l'article 5.3.

Article 3.14. Determinacions específiques en estratègies per a les àrees especialitzades

En aplicació de les estratègies per a les àrees especialitzades que es defineixen a l'article 3.13 d'aquestes Normes d'ordenació territorial, s'estableixen les determinacions específiques següents:

- Centralitat. S'assenjala a les àrees especialitzades d'ús residencial següents:
  - Alcanar Platja, al terme municipal d'Alcanar
  - Tres Cales, al terme municipal de l'Ametlla de Mar
- Reducció o extinció. S'assenjala a les àrees especialitzades d'ús residencial següents:
  - Vinaxarop, al terme municipal de l'Aldea
  - Diverses al terme municipal de l'Ampolla, identificades als planòls d'ordenació corresponents i que sumen unes 162 ha de sòl
  - Gilet i els Pinarets, al terme municipal del Perelló
- Estratègia específica. S'assenjala a les àrees especialitzades d'ús residencial següents:
  - l'Eucaliptus, al terme municipal d'Amposta
  - Riumar, al terme municipal de Deltebre
  - P-2, al terme municipal de Sant Jaume d'Enveja
  - Tres Cales 2a. fase, Castell de Sant Jordi i Sant Jordi d'Alfama 1, al terme municipal de l'Ametlla de Mar
  - PP14, al terme municipal de l'Ampolla

Aquestes determinacions han de ser enteses com a directrius vinculants, tant per al planejament derivat que hagi de desenvolupar aquestes àrees especialitzades i que es tramiti amb posterioritat a la data d'aprovació inicial del Pla territorial com per al planejament urbanístic general municipal.

L'assenyalament de l'estratègia de centralitat obeeix a l'objectiu, que ha d'incorporar el planejament urbanístic municipal, d'admetre i afavorir les operacions urbanístiques de millora de l'estructura urbana i creació de noves centralitats que exigeixen els continus residencials especialitzats.

Quan s'assenjala l'estratègia de reducció o extinció, el Pla insta el planejament urbanístic municipal a la classificació directa com a sòl no urbanitzable del sector o àmbit corresponent o de la part d'aquest, el desenvolupament de la qual no s'hagi tramitat encara. En ambdós casos, pot fer-se una transferència de l'aprofitament a posicions contigües al nucli urbà d'acord amb l'apartat 2 de l'article 3.13.

Amb l'assenyalament de l'estratègia específica a les àrees especialitzades d'ús residencial de l'Eucaliptus, al terme municipal d'Amposta; Riumar, al de Deltebre i P-2, al de Sant Jaume d'Enveja, s'estableix la necessitat d'adoptar les

mesures adequades per tal de minimitzar els efectes sobre aquestes àrees de les conseqüències del canvi climàtic i de les dinàmiques deltaïques, i, en aquest sentit, evitar aquells desenvolupaments urbanístics per als quals no estigui suficientment garantida la supervivència sense risc per a persones i béns o que puguin ser causa de despeses públiques amb aquesta finalitat.

Mitjançant l'assenyalament de l'estratègia específica als àmbits del sectors Tres Cales 2a fase, Castell de Sant Jordi i Sant Jordi d'Alfama 1, tots tres al terme municipal de l'Ametlla de Mar, el desenvolupament d'aquests resta condicionat al compliment de les prescripcions de la Comissió territorial d'urbanisme de les Terres de l'Ebre, incorporades d'ofici al document que dona conformitat al Text refós del Pla d'ordenació urbanística municipal corresponent.

Amb l'assenyalament de l'estratègia específica al sector PP14 de l'Ampolla, el desenvolupament d'aquest resta condicionat al compliment de les prescripcions de l'acord de la Comissió territorial d'urbanisme de les Terres de l'Ebre que suspèn l'aprovació definitiva del pla parcial corresponent. En aquest sentit, el text refós a què fa referència l'acord, atès el que disposa el punt 1.6 d'aquest, haurà d'incorporar l'àmbit del connector del barranc de Camarles inclòs pel Pla al sòl de protecció especial i mantenir-lo lliure de qualsevol ocupació per tal de no minvar-ne la funcionalitat. En cas que el pla parcial no fos aprovat definitivament, el futur pla d'ordenació urbanística municipal ha d'incorporar aquesta mesura, com també aquelles altres que siguin necessàries per garantir la connectivitat ecològica i evitar la urbanització aïllada; a tal efecte, podrà aplicar-se el que preveu l'article 3.13, apartat 2, de les presents Normes d'ordenació territorial.

Davant qualsevol error o dubte en relació amb la nomenclatura utilitzada per identificar els sectors i àmbits en aquest article, prevaldrà la identificació gràfica d'aquests als Plànols d'ordenació corresponents.

Article 3.15. Extensions de les àrees especialitzades

En els casos que s'assenyalen en aquest article, les àrees especialitzades poden ésser objecte d'extensió mitjançant l'ocupació del sòl confrontant de protecció preventiva que es determini en la revisió, o modificació, del planejament d'ordenació urbanística municipal:

- a. Quan, d'acord amb l'article 5.3, una nova àrea d'activitat econòmica d'interès i iniciativa plurimunicipal se situï en continuïtat amb una àrea especialitzada.
- b. En la revisió del planejament d'ordenació urbanística municipal es poden localitzar part de les àrees d'extensió, quantificades en el marc de l'estratègia proposada a l'àrea urbana, com a extensions de les àrees especialitzades que hi siguin contigües.
- c. Per a l'ampliació de les instal·lacions o l'espai que sigui necessari per a la continuïtat d'una activitat econòmica espacialment unitària d'especial interès per al municipi, si es tracta d'activitats intensives de gran projecció territorial i de difícil trasllat o, en àrees amb poca activitat econòmica, si es tracta d'una activitat d'especial importància pels llocs de treball o per la generació de riquesa a nivell comarcal o local.
- d. Per a la ubicació d'equipaments i serveis de titularitat pública, compatibles amb els usos de l'àrea especialitzada.
- e. En àrees residencials amb un elevat grau de consolidació i amb una proporció significativa d'habitatge principal, quan es tracti de millorar l'ordenació, la integració en el territori, l'equipament o l'accessibilitat, sempre que no comporti un augment de la superfície de l'espai parcel·lat per a habitatge o altres usos privats.

L'ordenació i justificació de l'extensió de l'àrea especialitzada que es proposi d'acord amb l'assenyalat en els casos c) d) i e) es farà en la revisió o modificació del pla d'ordenació municipal, que ha d'incloure, a més, l'estudi d'impacte i integració paisatgística de la proposta d'extensió a què fan referència les Directrius del paisatge incorporades com a annex a aquestes Normes d'ordenació territorial.

Les extensions han d'ocupar sòl de protecció preventiva. En cas que hagin d'ocupar sòl de protecció territorial, cal que es tramitin pel procediment que estableix l'article 1.14 amb el benentès que el compliment de les condicions que assenyalen el present article es considera argument per a la justificació de l'interès territorial de l'extensió. L'extensió no pot ocupar sòl de protecció especial.

Article 3.16. Directrius generals d'ordenació de les àrees d'extensió i de reforma urbana en el planejament urbanístic

1. Els instruments de planejament urbanístic general, d'acord amb les condicions derivades de les estratègies que el Pla assenyalava a cada àrea urbana del territori, han de delimitar i definir les característiques de les àrees d'extensió i reforma urbana que proposin desenvolupar.

Sense perjudici de les limitacions a l'extensió que dins l'horitzó del Pla estableixen les estratègies, la localització, la delimitació i la definició dels usos dels nous sectors de sòl urbanitzable s'han de fer de manera que no dificultin la coherència amb les trames urbanes i l'entorn rural d'altres opcions d'extensió addicionals que a llarg termini poguessin ésser convenientes.

2. Les noves trames urbanes d'extensió o reforma regulades pel planejament urbanístic general han de respondre als criteris d'estalvi de sòl i de proporcionalitat entre població i llocs de treball localitzats interpretats en el conjunt de l'àmbit –municipal o plurimunicipal– objecte de planejament. Així mateix, el disseny de les noves trames ha d'incorporar criteris de prevenció de riscos, de qualitat paisatgística, d'eficiència energètica, d'estalvi d'aigua, de mobilitat sostenible, d'afavoriment de la biodiversitat en la vegetació urbana, de prevenció de la contaminació, de gestió dels residus i de protecció del patrimoni cultural.
3. Les noves trames urbanes s'han d'adequar a les condicions topogràfiques de l'espai on s'ubiquin i, sense perjudici de les solucions concretes d'ordenació adequades en cada cas, han d'establir relacions de continuïtat i harmonia formal amb les trames existents. Cal extremar l'observança d'aquests criteris en aquelles àrees i nuclis que, per raons de visibilitat, són components significatius del paisatge.

Els plans d'ordenació urbanística municipals i els plans directors, si escau, han de proposar les regulacions que compatibilitzin els criteris assenyalats a l'apartat 2 amb l'exigència de coherència formal i tipològica assenyalats a l'apartat 3, com també, en el seu cas, amb els objectius de creació d'espai específic per a activitats econòmiques a què fa referència l'article 3.19. En tot cas, els objectius de compacitat i densificació que es deriven del criteri d'estalvi de sòl no són argument acceptable per a la ruptura estrident de les pautes formals de les àrees i nuclis urbans existents.

4. El planejament urbanístic municipal ha d'establir mesures per tal que el creixement per extensió es produeixi de manera gradual i contínua respecte a l'assentament existent i es mantingui una proporcionalitat entre l'extensió de les àrees en procés d'urbanització i l'àrea urbana consolidada.
5. El planejament urbanístic municipal ha d'establir, de manera adequada i suficient, pautes arquitectòniques per a una correcta integració volumètrica, tipològica, cromàtica i de textura de les noves construccions als nuclis d'especial qualitat paisatgística.
6. El planejament urbanístic ha d'adoptar mesures per corregir els creixements encara no desenvolupats previstos a localitzacions poc aptes d'acord amb les determinacions de la legislació urbanística, els criteris ambientals del Pla, el valor de localització de la ubicació, i els valors naturals i paisatgístics del territori.
7. El planejament urbanístic ha de promoure la coincidència dels espais lliures amb les possibles àrees d'expectativa arqueològica i, en general, amb valors patrimonials de tota índole previs a l'extensió urbana.
8. El desenvolupament dels creixements urbanístics i de les renovacions urbanes previstes, no només ha de subordinar-se a l'execució prèvia o simultània de les infraestructures necessàries per atendre les necessitats d'abastament d'aigua que generin, sinó que ha de condicionar-se a una garantia prèvia de l'abastament que assegurï l'existència del recurs, com també el subministrament, en base a un ús sostenible d'aquest. A més, el creixement urbanístic municipal ha d'internalitzar el cost global de la disposició, distribució i garantia del nou abastament previst derivat del desenvolupament d'aquest.
9. Es recomana a tots els municipis que disposen de recursos turístics essencials, d'interès local o potencials al mateix terme o a l'entorn pròxim que, en la revisió del planejament urbanístic, qualifiquin sòl per a ús hotel·ler o equipament turístic de superfície igual o superior a una hectàrea i ubicat en un emplaçament de suficient interès per a l'activitat del sector. Per a aquells municipis que han revisat el planejament recentment o aquells que

disposen de més de quatre hectàrees no edificades –bé sigui sòl urbanitzable no desenvolupat, bé sigui sòl urbà no consolidat– també es recomana la qualificació d'una superfície d'almenys una hectàrea per als usos esmentats.

10. Els plans d'ordenació urbanística municipal i els instruments de planejament derivat que estableixin determinacions d'ordenació urbanística en àrees confrontants o pròximes als municipis veïns han d'expressar en els plànols la situació real i l'ordenació urbanística vigent de les àrees confrontants o pròximes d'aquests municipis, als efectes que es pugui constatar la coherència de les ordenacions urbanístiques des d'una perspectiva supramunicipal, la qual ha de ser condició exigible per a l'aprovació de les propostes d'ordenació.

Article 3.17. Limitacions físiques a l'extensió urbana

La concreció espacial del sòl urbanitzable per a l'extensió de les àrees urbanes o si s'escau, per a la delimitació de noves àrees especialitzades o d'actuacions d'interès estratègic, s'ha d'efectuar a través dels instruments de planejament general urbanístic, d'acord amb el que el Pla estableix al respecte.

En aquesta concreció, el planejament urbanístic respectarà les condicions limitatives que en determinats llocs assenyalen les determinacions del Pla. Aquestes les constitueixen els separadors urbans que indiquen l'obligació de mantenir franges de sòl no urbanitzable que evitin el contacte entre possibles extensions urbanes. L'amplada d'aquests separadors no ha d'ésser inferior a 500 metres, llevat dels casos en què les situacions de fet no ho permetin.

A més dels separadors urbans que el Pla estableix normativament, la localització conceptual dels quals indiquen gràficament els Plànols d'ordenació, es recomana que l'Ajuntament de Tortosa, en l'exercici de les competències que li són pròpies, eviti que es desenvolupi un continu urbà entre la capital municipal i Campredó, de manera que la separació entre els creixements respectius mai sigui inferior a 500 metres.

Article 3.18. Creació d'espais per a l'activitat econòmica

1. És un objectiu del Pla avançar en la proximitat i la integració espacial dels habitatges i els llocs de treball i, en conseqüència, recomana que el planejament urbanístic faciliti sempre que sigui possible la convivència d'activitat econòmica i habitatge en els teixits urbans existents i en els de nova creació. Tanmateix, tenint en compte que els requeriments funcionals i tipològics de determinades activitats poden fer-ne molt problemàtica la convivència amb els teixits amb domini de l'ús d'habitatge, es considera plenament coherent amb els objectius del Pla la creació de noves àrees destinades específicament a activitats econòmiques que no tenen cabuda en els teixits urbans amb habitatge.
2. La creació de noves àrees específiques per a l'activitat econòmica s'ha de fer d'acord amb les pautes i procediments establerts per aquestes Normes d'ordenació territorial i, llevat que hi hagués justificació suficient en sentit contrari, ha de respectar els criteris generals següents:
  - a) S'ha de tendir a assolir una correspondència entre habitatges i llocs de treball en l'àmbit de l'àrea urbana, el municipi o el sistema urbà quan aquest sigui l'àmbit adient per a un tractament funcional dels desplaçaments habitatge-treball.
  - b) En l'ordenació d'àrees d'activitat econòmica que estan clarament diferenciades dels teixits urbans amb habitatge, s'ha d'evitar l'admissió d'aquells usos –comercials, hotelers, ...– que podrien integrar-se en aquests teixits com a factors d'estructuració urbana. Tanmateix, s'admeten com a usos de l'àrea d'activitat econòmica quan responguin a necessitats funcionals de la resta d'activitats o quan actuïn com a elements d'articulació entre els teixits específics d'activitat econòmica i la resta de teixits de l'àrea urbana.
  - c) S'ha d'evitar la implantació d'usos extensius, generadors de pocs llocs de treball i d'escàs valor afegit en els sòls per a activitat econòmica propers a ciutats de certa entitat o en posicions properes a estacions ferroviàries.
  - d) S'ha de prioritzar la ubicació de noves àrees específiques per a activitat econòmica sobre eixos existents o previstos de transport públic quan es tracti de zones riques en creació de llocs de treball i en posicions d'elevada accessibilitat que no afectin la mobilitat urbana i local, quan es tracti d'activitats que generin una elevada mobilitat de mercaderies.

3. La creació de noves àrees d'activitat econòmica pot fer-se per alguna de les vies següents:

- Mitjançant els plans d'ordenació urbanística municipal, els quals les poden proposar en transformacions de sòl urbà o en processos d'extensió urbana en el marc de les estratègies de desenvolupament urbanístic establertes pel Pla, i d'acord amb el que disposa l'article 3.19.
- Com a àrees d'activitat econòmica d'interès i iniciativa plurimunicipal, d'acord amb el que disposa l'article 5.3.
- Com a extensions d'àrees d'activitat econòmica existents o qualificades, quan es tracta d'algun dels supòsits assenyalats a l'article 3.15.
- Mitjançant el procediment que estableix l'article 1.14, en aquells casos en què la nova àrea d'activitat té un interès territorial justificable pel valor estratègic o per l'interès supramunicipal, avalat per un informe favorable de la Comissió d'Urbanisme de Catalunya.
- Mitjançant la determinació en plans directores urbanístics, la qual, d'acord amb el que disposa l'apartat 8 de l'article 1.14, comporta també el reconeixement de l'interès territorial.

Les àrees d'activitat econòmica resultants dels processos assenyalats als punts b), d) i e) poden tenir una localització contigua o separada de les altres àrees d'activitat o àrees urbanes, per bé que la continuïtat és, en principi, preferible.

4. Quan, al sistema supramunicipal d'assentaments corresponent, la quantitat de sòl per a activitat econòmica que es pot implantar en el marc de les estratègies de desenvolupament urbanístic establertes pel Pla permeti atendre satisfactòriament les necessitats de sòl per a activitat econòmica del sistema o de l'àmbit territorial, les possibilitats que es recullen als punts b), d) i e) de l'apartat 3 d'aquest article han de justificar un elevat valor estratègic, diferent del dels polígons industrials convencionals, i han de tenir un caràcter excepcional.

Article 3.19. Activitat econòmica en els nuclis històrics i les seves extensions

- L'ordenació urbanística ha de promoure la proximitat d'activitats econòmiques i habitatge en els nuclis històrics i les seves extensions sempre que, pels tipus d'activitats i la tipologia d'edificació, puguin mantenir un grau acceptable de compatibilitat.
- En el cas que el nucli o àrea urbana necessiti una àrea específica d'activitats poc compatibles funcionalment o tipològicament amb els teixits d'habitatge, pot crear-la en l'àmbit del sòl urbà d'aquest o de les extensions que, d'acord amb l'estratègia establerta pel Pla, puguin portar-se a terme. Aquestes àrees d'activitat econòmica han de fomentar l'autocontenció de la mobilitat laboral, tot tractant d'equilibrar els llocs de treball i la població ocupada resident en el municipi. Així mateix, aquestes àrees s'han de disposar en continuïtat o articulades físicament amb les trames urbanes existents o previstes pel planejament i se n'ha de tractar acuradament la imatge arquitectònica, en especial la transició tipològica amb els teixits existents. Donat el cas que la implantació de l'àrea d'activitat hagi de comportar un canvi important en la imatge exterior del nucli o àrea urbana, cal sotmetre-la a les condicions d'integració paisatgística que assenyalen les Directrius del paisatge.
- Quan l'àrea d'activitat econòmica, tant si es tracta de sòl classificat pel planejament vigent o de noves propostes d'actuació, tingui, per la dimensió o pel caràcter de la iniciativa, un abast supramunicipal, el criteri d'equilibri entre llocs de treball i població s'ha de considerar en l'àmbit funcional del mercat de treball que correspongui a l'àrea.
- Les iniciatives de noves àrees d'activitat econòmica han de preveure i garantir en el planejament d'aquestes els accessos des de la xarxa viària, la dotació dels subministraments energètics que siguin necessaris segons les dimensions de l'àrea i de les activitats previstes, i el soterrament de les noves línies elèctriques de mitja tensió. Així mateix, si la potència final estimada necessària supera els 15 MW, s'han de preveure en el planejament de l'actuació les reserves d'espai per a la ubicació de les sub-estacions de transformació necessàries i les línies d'alta tensió d'alimentació d'aquestes.

Article 3.20. Habitatges de protecció pública

1. Entre els objectius del Pla hi ha el de propiciar la creació d'habitatge de protecció pública per avançar cap a un territori socialment més cohesionat, que eviti la segregació espacial dels col·lectius econòmicament més febles. S'ha de tenir present aquest objectiu en la definició del planejament urbanístic dels municipis, que s'ha d'elaborar d'acord amb les estratègies del sistema d'assentaments establertes pel Pla.
2. El Pla recomana que el planejament urbanístic augmenti la proporció mínima establerta per la normativa vigent en matèria d'habitatge de protecció pública quan es donin les següents circumstàncies:
  - Municipis amb una estratègia de creixement potenciat o de canvis d'ús i reforma interior.
  - Municipis on la demanda exògena pressiona el mercat a l'alça i el fa inabastable per a les noves llars del municipi.

Article 3.21. Determinació específica sobre els àmbits provinents de processos de parcel·lació rústica, en sòl no urbanitzable

Aquests àmbits, sobre els quals és d'aplicació la segona part de la Disposició transitòria onzena del Text refós de la Llei d'urbanisme (Decret legislatiu 1/2005), s'han de mantenir en el règim de sòl no urbanitzable en els planejaments urbanístics municipals, ja que les característiques distintives d'aquestes parcel·lacions no les fan susceptibles d'incorporar-se al sistema d'assentaments amb la classificació en règim de sòl urbanitzable o urbà.

Article 3.22. Conservació de zones humides i elements singulars d'interès geològic en el planejament urbanístic.

Les zones humides o els elements singulars d'interès geològic inclosos a l'àmbit d'un desenvolupament urbanístic o d'una actuació d'interès territorial regulada a l'article 1.14 han de ser objecte d'una consideració especial que ha de garantir-ne la conservació, la integritat, la funcionalitat ambiental i, si és el cas, el manteniment del valor com a referència visual.

Article 3.23. Desenvolupament del Pla mitjançant plans directors urbanístics

1. El Pla estableix a l'article 5.2 que considera convenient redactar plans directors urbanístics per tal de concretar amb més precisió els components d'abast plurimunicipal dels sistemes urbans del territori o els objectius específics que en el seu cas s'assenyalin. També, amb l'objectiu d'un desenvolupament més integrat de les propostes del Pla, es pot, mitjançant el procediment establert per la legislació urbanística, acordar l'elaboració dels plans directors que es considerin convenients.
2. Els plans directors urbanístics que abordin l'ordenació del sistema d'assentaments poden, d'acord amb els objectius establerts en cada cas, introduir ajustaments en la distribució de les possibilitats d'extensió urbana resultants de l'estricta aplicació de l'estratègia de desenvolupament assignada a cada àrea o nucli, sense contradir, però, la lògica estructural bàsica que es deriva del conjunt de determinacions del Pla territorial en l'àmbit objecte del pla director urbanístic. Així mateix, i mantenint la condició esmentada, els plans directors urbanístics poden determinar noves àrees d'activitat econòmica o de caràcter mixt que no segueixin estrictament les estratègies per àrees i nuclis, sempre que es justifiquin per unes superiors funcionalitat i coherència formal de l'ordenació plurimunicipal que el pla director estableixi.
3. Els plans directors urbanístics poden també establir vinculacions supramunicipals entre previsions d'aprofitament urbanístic i peces de sòl significatives del sistema d'espais oberts per tal de facilitar la cessió gratuïta d'aquestes, si la incorporació al domini o patrimoni públic fos d'interès.

Article 3.24. Condicions generals d'ordre ambiental al desenvolupament urbanístic

1. El Pla proposa pautes per a la millor disposició espacial dels increments d'habitatges, activitats econòmiques i equipaments motivats per unes dinàmiques de creixement econòmic que tenen causes independents del planejament territorial, per bé que aquest tracta de preveure'n i dimensionar-ne les conseqüències físiques en el territori.
2. En absència de determinacions específiques per àmbits territorials respecte els límits de diverses variables ambientals que no haurien de sobrepassar-se per assegurar el desenvolupament sostenible del territori, els desenvolupaments urbanístics que les estratègies proposades pel Pla fan possibles han de garantir-ne la idoneïtat ambiental mitjançant els processos d'avaluació ambiental establerts per la legislació urbanística.
3. Quan, d'acord amb les polítiques de racionalització del consum i la producció dels vectors ambientals –energia, aigua, residus i contaminants– que es consideri oportú adoptar, un document sectorial aprovat pel Govern de la Generalitat estableixi mesures de les que es derivin limitacions concretes a l'increment d'habitants o d'activitats econòmiques a l'àmbit territorial del Pla, s'ha de procedir a l'adaptació d'aquest a les limitacions establertes, com també, mitjançant els instruments adients, a la del planejament urbanístic.

En tot cas, el desenvolupament urbanístic de les àrees d'extensió urbana està condicionat a l'existència de les infraestructures necessàries, dimensionades segons les noves necessitats, per tal de garantir els correctes subministrament energètic, abastament d'aigua, sanejament i gestió de residus o, en el seu cas, cal que la construcció prèvia o simultània de les infraestructures necessàries d'aquests tipus estigui prevista en el propi planejament urbanístic.

El planejament urbanístic ha de preveure l'optimització de l'ús dels recursos hídrics i afavorir la millora de l'eficiència dels serveis de les xarxes d'abastament. A més, el desenvolupament dels creixements planejats ha d'internalitzar el cost global de la disposició, distribució i garantia dels nous abastaments previstos derivats d'aquest.

4. El desenvolupament urbanístic ha de procurar minimitzar els efectes en els sistemes aquàtics i amb aquest objectiu ha de seguir les directrius següents:
  - a) Els plans i projectes que impliquin una impermeabilització apreciable del territori han d'establir les mesures preventives, correctores i/o compensatòries necessàries (basses o dipòsits de laminació, separació, recollida i reaprofitament d'aigües pluvials; paviments porosos, etc.) per tal que la funcionalitat morfo-dinàmica de la conca hidrològica no es vegi afectada.
  - b) S'han d'establir els mecanismes necessaris per a la preservació i no afecció dels aqüífers protegits.
  - c) S'han de tenir en compte les afeccions als cursos fluvials i zones humides, de manera que es respecti la prioritització que s'estableix al document IMPRESS, elaborat per l'Agència Catalana de l'Aigua.
  - d) En els plans i projectes que puguin afectar el riu Ebre, s'ha d'evitar l'afectació directa als ecosistemes fluvials i els boscos de ribera, i s'han d'adoptar les mesures necessàries per a la prevenció, minimització, i/o compensació de l'impacte.
5. En general, el planejament urbanístic ha d'adoptar els objectius i criteris del Pla i els indicadors ambientals detallats a l'Informe de sostenibilitat ambiental d'aquest. Així mateix, ha de garantir la qualitat paisatgística dels desenvolupaments urbanístics, propiciar millores en l'eficiència energètica dels sistemes urbans i una major autosuficiència energètica de les grans superfícies d'activitats, i adoptar mesures per reduir el consum d'aigua i els efectes d'impermeabilització i de contaminació en temps de pluja en els nous creixements urbans.
6. Les propostes relacionades amb la mobilitat han de considerar els objectius següents:
  - a) Moderar el consum de sòl per a infraestructures de mobilitat, de manera que n'estigui justificada la necessitat i s'evitin les duplicitats.

- b) Afavorir els modes de transport més eficients, amb la doble finalitat de facilitar el transport públic i dissuadir de l'ús del vehicle privat.

Article 3.25. Determinacions específiques en matèria d'assentaments

1. S'insta a tractar amb especial atenció els entorns de les estacions de ferrocarril, com a portes del territori que són. El planejament urbanístic efectuarà les modificacions urbanístiques que estiguin a l'abast i establirà les millors condicions possibles per tal d'aconseguir una notable densitat i intensitat urbana a l'entorn de les estacions i garantir els màxims espais d'intermodalitat, com ara aparcaments i intercanviadors de transport públic.
2. Les actuacions d'interès territorial estratègic que es puguin produir en el sòl de protecció territorial mitjançant el procediment que estableix l'article 1.14 podran comportar, mitjançant la tramitació d'un pla director urbanístic, extensions addicionals a les previstes pel Pla en els assentaments de l'entorn i, a banda de l'interès general, miraran de donar compliment a l'interès local mitjançant la promoció d'usos que aportin valor afegit al territori.
3. El Pla manté les determinacions de l'anterior Pla territorial aprovat en 2001 sobre el règim del sòl, els objectius i els paràmetres d'ordenació dels àmbits del Mascar i el Toscar, que han de recollir inexcusablement els planejaments urbanístics respectius dels municipis de Tortosa, Roquetes i Alfara de Carles.

Tanmateix, a l'àmbit del Mascar –amb el vist-i-plau del Departament de Medi Ambient i Habitatge, atès que el sòl que l'envolta forma part d'un espai del Pla d'espais d'interès natural (PEIN) i, parcialment i dintre d'aquest, del Parc natural dels Ports–, el pla especial corresponent, comú als tres municipis, pot ajustar el règim de sòl urbà si, per disposar d'una cartografia més acurada, es detecta algun error d'ubicació o de delimitació. No obstant això, la superfície total resultant de l'ajustament no pot superar en cap cas la de l'àmbit amb règim de sòl urbà cartografiat per l'anterior Pla territorial aprovat en 2001. Igualment, el pla especial pot aplicar les restriccions que, per raó del pendent del terreny, emanen de les determinacions del Pla territorial general de Catalunya, el Text refós de la Llei d'urbanisme i el Reglament corresponent.

D'una altra banda, el pla especial ha de definir l'emplaçament, la categoria, el dimensionament i les condicions dels serveis necessaris d'acord amb les característiques del lloc, en el marc normatiu establert per la Llei 3/2009, de regularització i millora d'urbanitzacions amb dèficits urbanístics, el Text refós de la Llei d'urbanisme i el Reglament corresponent.

Títol IV. Sistema d'infraestructures de mobilitat

Article 4.1. Objecte

Mitjançant el sistema d'infraestructures de mobilitat, que comprèn la xarxa viària, la xarxa ferroviària i altres d'infraestructura fixa, el sistema portuari, el sistema aeroportuari i també el sistema logístic i els intercanviadors nodals associats als anteriors, el Pla estableix la xarxa de connectivitat física –de persones i mercaderies– que permet un funcionament integrat de l'espai territorial, tant pel que fa a l'àmbit del Pla com als diversos àmbits superiors en què aquest s'insereix.

Article 4.2. Finalitat de les determinacions

1. Sense perjudici de la necessària coherència amb el planejament sectorial corresponent, la inclusió de determinacions per al sistema d'infraestructures de mobilitat en el Pla té les finalitats següents:
  - a) Assegurar uns nivells de connectivitat adequats a les previsions de desenvolupament dels assentaments urbans.
  - b) Contribuir a estructurar espacialment els sistemes d'assentaments urbans.
  - c) Vincular l'accessibilitat als usos del sòl que es prevegin en el territori.
  - d) Completar les xarxes bàsiques establertes en els plans sectorials amb altres traçats de menor rang que siguin rellevants a l'escala del Pla.
  - e) Definir les condicions dels elements d'infraestructura que siguin funcionalment i espacialment significatius en l'àmbit del Pla.
  - f) Aprofitar, sempre que sigui possible, els traçats existents i, quan no ho sigui, propiciar un bon ajustament dels traçats a les condicions de la matriu biofísica del territori per tal de minimitzar l'efecte barrera de les infraestructures lineals.
  - g) Promoure l'estalvi d'infraestructures, de manera que s'evitin les redundàncies i s'opti, en cada cas, pels modes de transport més eficients i viables.
  - h) Fomentar l'ús del transport públic mitjançant l'establiment de connexions adequades que facilitin el canvi modal.
  - i) Establir les prioritats d'actuació en infraestructures en l'àmbit del Pla.
  - j) Assenyalar opcions possibles a llarg termini.
2. Aquests objectius tenen el rang de principis rectors i hauran d'informar, en absència de determinacions normatives més específiques, la presa de decisions en els planejaments urbanístics, de les infraestructures i del medi ambient.

Article 4.3. Determinacions gràfiques del sistema d'infraestructures

a) Xarxes

1. En la determinació gràfica de la xarxa viària i ferroviària, el Pla distingeix:
  - La tipologia dels elements de la xarxa.
  - Les actuacions de desenvolupament dels elements de la xarxa.

2. La tipologia es determina d'acord amb el que estableix l'article 4.4.
3. Les actuacions que el Pla considera són:
  - Nou enllaç
  - Nou traçat
  - Condicionament
  - Manteniment
4. Pel que fa als elements de nou traçat, el Pla adopta diferents nivells de concreció segons el grau de definició projectual i altres circumstàncies concurrents:
  - Trams amb algun nivell de projecte: La representació gràfica pretén expressar amb la màxima precisió possible la planta del traçat projectat.
  - Trams sense projecte: La representació gràfica és indicativa i cal entendre que el projecte pot introduir variacions significatives. La representació d'aquests trams, segons els casos, és:
    - Figurativa: amb l'objectiu de donar una imatge aproximada del traçat final.
    - Esquemàtica: per expressar únicament l'objectiu de connectivitat entre punts.
5. El Pla distingeix, si escau, d'acord amb l'estratègia de desenvolupament territorial descrita a la Memòria, quins trams de nou traçat són d'execució proposada pel Pla i quins constitueixen únicament un requeriment per tal que, en els instruments a l'escala apropiada, es faci una reserva de sòl i que aquesta es mantingui per possibilitar la construcció del tram quan esdevingui necessari pels fluxos de trànsit assolits.

Així mateix, el Pla assenjala, en aquells casos en què no hi ha prou elements de coneixement per prendre una decisió positiva o negativa respecte un nou tram viari o ferroviari, l'assenyalament de traçats, corredors o variants en estudi per a una decisió futura més fonamentada. L'assenyalament de variant en estudi indica que la travessera actual no és satisfactòria i comporta que l'estudi corresponent hagi de justificar la conveniència d'una nova variant enfront d'altres alternatives.

6. El condicionament comprèn des de la millora significativa al desdoblament del tram. Així mateix, i quan es justifiqui en el projecte, als trams on es proposa el condicionament es poden admetre subtrams de nou traçat. En tot cas, s'han de prioritzar les alternatives que optin per l'aprofitament dels trams existents.

L'objectiu del condicionament de les vies que no tenen caràcter estructurant primari és, principalment, el d'assolir un nivell de qualitat adequat de les condicions de seguretat i confort dels usuaris, especialment els residents, mitjançant millores del traçat i del ferm, que, sempre que sigui possible, han d'integrar diferents modes de mobilitat, inclosos els no motoritzats.

b) Especificacions d'integració territorial

El Pla assenjala per a alguns trams viaris i ferroviaris i sense caràcter exhaustiu especificacions relatives a la integració en la topografia i a la preservació dels ecosistemes territorials.

Aquestes especificacions han de ser tingudes en compte en la definició del projecte a fi d'incorporar-les-hi o de preveure, en cas de necessitat, les alternatives projectuals que puguin cobrir els mateixos objectius.

c) Àrees de sòl associades a infraestructures

El Pla assenyalava en els Plànols d'ordenació, dins els sòls de protecció territorial, reserves estratègiques per a possibles àrees de sòl associades a les xarxes d'infraestructures de mobilitat (logístiques, ferroviàries, de servei viari, intercanviadors nodals, ...).

Les àrees de sòl d'infraestructures de mobilitat assenyalades pel Pla són motiu de concreció funcional, de delimitació precisa i de reserva de sòl en el planejament i els projectes sectorials específics i en el planejament urbanístic de l'àmbit dintre del qual estiguin compreses.

També, el Pla assenyalava, amb els mateixos graus de precisió i amb caràcter informatiu, àrees de sòl destinades a altres infraestructures existents, projectades o previstes. Quan es portin a terme les modificacions del Pla a què fa referència l'apartat 5 de l'article 1.12, per incorporar les determinacions dels plans sectorials aprovats que tinguin incidència en el territori, les àrees d'infraestructures determinades per aquests plans passaran a integrar-se també a les determinacions del Pla, amb el grau de precisió addicional que, si escau, l'escala més detallada pot exigir.

Article 4.4. Tipologies de les xarxes viària i ferroviària

1. Sense perjudici de les tipologies corresponents als plans sectorials d'infraestructures de mobilitat i de la titularitat de les vies, el Pla territorial, des de la perspectiva funcional i geogràfica que en proporciona l'àmbit espacial, adopta les tipologies següents per a la definició de les propostes de xarxa viària: autopistes i autovies, vies estructurants primàries, vies estructurants secundàries, vies estructurants suburbanes i vies integrades.
2. Les autopistes i les autovies són les vies segregades amb enllaços a diferent nivell i amb una secció de 2+2 carrils com a mínim que el Pla recull pel fet de tractar-se de vies existents, o proposades d'acord amb previsions viàries de caràcter general ja definides.
3. Les vies estructurants primàries són les que tenen un paper estructurant de primer ordre en l'àmbit del Pla. Aquestes vies, si es justifica en els plans sectorials i en els projectes de traçat, poden tenir secció d'autovia 2+2 o més si és necessari, però podran tenir seccions inferiors en altres casos. En tot cas, es preveu que aquestes vies siguin majoritàriament segregades.
4. Les vies estructurants secundàries són les que tenen un paper estructurant inferior al de les anteriors. Aquestes vies tenen secció variable adaptada a les característiques específiques de cada tram i poden ser no segregades i amb enllaços a nivell si no hi ha raons de seguretat que ho desaconsellin.
5. Les vies estructurants suburbanes són les que vertebraven sistemes urbans plurimunicipals i tenen, per tant, nombroses connexions amb la xarxa local d'aquests sistemes. La funció estructurant pot ser d'ordre primari o secundari, amb independència de la secció que pot ser variable –nombre de carrils, tronc central segregat o no, existència de laterals, ...– d'acord amb les condicions físiques i els requeriments de l'entorn.
6. Les vies integrades són les que, amb independència de la longitud de recorregut, tenen un grau d'integració elevat amb la topografia i les activitats del territori. Comprenen la major part de les que es poden denominar locals o paisatgístiques.
7. A més dels tipus de vies assenyalats en els punts anteriors, cal fer esment de la resta de vies locals i aquelles més específicament pròpies del medi rural, com els camins agrícoles, pistes forestals i vies pecuàries.

El Pla proposa la conversió d'alguna d'aquestes en vies integrades per augmentar-ne l'abast funcional, i preveu el manteniment de totes les altres vies rurals.

Dins d'aquesta classe de vies s'inclourien també les denominades vies verdes per a ús preferent de vianants i bicicletes.

8. A la xarxa ferroviària, el Pla distingeix entre línies d'altres prestacions, línies convencionals i tren-tramvia.

Aquest darrer és un projecte específic de les Terres de l'Ebre, es troba recollit al Pla d'Infraestructures del transport de Catalunya (PITC) i, parcialment, al Pacte nacional per a les infraestructures, i es formula a partir de l'ús de trams ferroviaris en servei, la reconversió de trams ferroviaris desafectats i la construcció de nous trams.

Les línies d'altres prestacions comprenen totes les línies amb prescripcions de projecte per a velocitat alta, com a mínim.

Les línies convencionals comprenen totes les altres línies amb independència de l'ample de via.

Article 4.5. Desenvolupament de les propostes del sistema d'infraestructures

Les actuacions d'execució d'infraestructura viària i ferroviària i de les altres infraestructures de mobilitat que han de materialitzar les propostes i previsions del Pla s'han de desenvolupar d'acord amb les prescripcions següents:

- a) Les característiques específiques de la via són concretades als plans sectorials i als projectes de traçat que elaborin les administracions competents, d'acord amb la legislació aplicable i amb les determinacions que estableix aquest Pla territorial. En aquells casos en què el Pla defineix gràficament un traçat viari, l'estudi informatiu del tram, amb la corresponent avaluació ambiental, ha de considerar-se com una de les alternatives d'estudi i, en cas d'elecció d'una alternativa diferent, cal que aquesta es justifiqui també en termes d'estructura i integració territorial.
- b) El planejament urbanístic general i, si s'escau, els plans especials urbanístics, han d'especificar les condicions d'inserció de les vies en l'entorn urbà. En aquells trams no executats i sense estudi informatiu o projecte de traçat, el planejament urbanístic ha de recollir la traça proposada pel Pla territorial sense perjudici dels ajustaments motivats per la implicació espacial de la via amb l'àrea urbana o amb l'extensió d'aquesta i de les especificacions que assenyalí l'administració sectorial competent.
- c) El Pla territorial assenjala les infraestructures que s'han d'anar executant en consonància amb el procés real de desenvolupament del territori. En tot cas, atesa la fonamentació dels nous traçats en els invariants físics dels sistemes d'assentaments i d'espais oberts que propugna el Pla, aquests poden mantenir-ne el sentit com a previsions de futur, encara que no siguin executats dins l'horitzó temporal de 2026, sense perjudici de la possibilitat d'ajustaments o modificacions per raó de noves circumstàncies i mitjançant els procediments adequats.
- d) Les actuacions que es refereixen a infraestructures que han estat objecte de concessió s'han d'executar una vegada aquesta hagi finalitzat, sense perjudici de possibles acords de l'administració competent amb l'empresa concessionària que en facilités una execució avançada.
- e) Les actuacions en diversos trams viaris que en el Pla d'infraestructures del transport de Catalunya (PITC) han estat considerats de segona fase i que per aquest motiu estan subjectes a un procés d'avaluació ambiental que en determinarà la necessitat de programació avançant-ne o excloent-ne l'execució, mantenen aquestes condicions prèvies, amb independència de la categoria o tipus d'actuació que assenyalí el Pla territorial.
- f) En coherència amb el Pla territorial parcial de Ponent (Terres de Lleida), la nova via Riba-roja d'Ebre-la Granja d'Escarp, estarà subjecta a les mateixes condicions que les actuacions a què es refereix la lletra anterior.
- g) La potenciació del port d'Alcanar ha de comportar la inclusió prèvia en el Pla de ports de Catalunya i l'avaluació ambiental corresponent. Les actuacions d'infraestructures associades estan condicionades al desenvolupament del port.
- h) La concreció de la proposta de tren tramvia està condicionada als estudis de viabilitat pertinents, entre els quals el que ha de desenvolupar l'estratègia del Pacte nacional per a les infraestructures d'adaptar a tren tramvia amb caràcter prioritari el ramal ferroviari entre l'estació de l'Aldea - Amposta - Tortosa i la de Tortosa ciutat.

Els estudis esmentats, que han de determinar-ne la idoneïtat, com també les diferents fases d'implantació de l'actuació i la prioritització d'aquestes, han d'aprofundir en les potencialitats del tren tramvia proposat, tot establint-ne la demanda potencial que es podria captar en base als fluxos de mobilitat intermunicipal calculats i la mobilitat del turisme, temps de viatge entre estacions, competitivitat respecte del vehicle privat, etc.

També, poden acabar d'ajustar-ne la traça, tot i que són els estudis informatius i els projectes constructius corresponents els que n'han de precisar el traçat definitiu.

- i) El Pla assenyalava de manera indicativa la localització de l'aeroport de les Terres de l'Ebre i dels aeròdroms d'Arnes i de la Ribera d'Ebre. Els respectius plans directors en fixaran la localització definitiva.

Article 4.6. Condicions generals per a la implantació de noves infraestructures i per a l'ampliació de les existents

1. A més de complir les especificacions concretes que el Pla estableix, els projectes d'implantació de noves infraestructures o d'ampliació de les existents han d'observar, amb caràcter general, la condició de potenciar-ne els efectes positius i de minimitzar-ne l'impacte, en particular pel que fa a:
  - a) Els efectes negatius a les àrees urbanes i, molt especialment, als àmbits d'extensió futura d'aquestes.
  - b) L'afectació de terrenys de valor natural o agrícola i del patrimoni cultural.
  - c) L'afectació de l'estructura de les parcel·les i les explotacions agràries, en termes d'activitat productiva, i de les infraestructures necessàries per desenvolupar l'activitat agropecuària.
  - d) El trossejament de planes i de peces de sòl morfològicament rellevants.
  - e) La necessitat de desmunts i terraplens, mitjançant una suficient adaptació de les rasants als terrenys i, si és el cas, la construcció de trams en viaducte o túnel.
  - f) L'efecte barrera, de manera que es procuri la continuïtat dels camins i, alhora que se n'avaluï el grau de fragmentació, s'adoptin criteris per garantir el manteniment de la integritat física i la funcionalitat ecològica dels connectors biològics i els corredors fluvials en la concepció, el disseny, la redacció de projectes i l'execució, especialment en aquells trams que discorren per sòl no urbanitzable de protecció especial.
  - g) Els efectes negatius sobre el cicle hidrològic i l'erosió del sòl.
  - h) La intrusió visual com a elements negatius en el paisatge preexistent.
2. En aquelles carreteres, com les vies integrades, en les quals la situació prèvia és de notable satisfacció d'aquestes condicions, s'ha de tenir especial cura en assegurar-ne la pervivència de les qualitats en aquest sentit.
3. Pel que fa a les infraestructures de mobilitat i transport existents i per tal d'evitar la fragmentació dels espais de valor natural que algunes travessen, el Pla proposa la identificació de tots els punts conflictius existents en l'actualitat per procedir-ne a la progressiva permeabilització.

En general, els plans i projectes d'implantació de noves infraestructures o d'ampliació de les existents que interfereixin amb connectors biològics i corredors fluvials n'han de garantir el manteniment de la integritat física i la funcionalitat ecològica, i n'han d'avaluar el grau de fragmentació i les possibilitats de millora dels punts conflictius de la xarxa existent. Conseqüentment, han d'estudiar els possibles impactes acumulatius i efectes sinèrgics negatius, tot considerant les vies existents i les previstes dins el mateix àmbit d'influència, com també la possible existència d'altres elements amb efecte barrera. En aquests casos, cal establir solucions conjuntes de permeabilització de les vies.

4. Els projectes d'infraestructures que afectin l'espai fluvial han de tenir en compte les següents directrius de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) al respecte:
  - a) Establir els mecanismes necessaris per a la preservació i no afecció dels aqüífers protegits.
  - b) Respectar la prioritització que s'estableix al document IMPRESS, elaborat per l'Agència.
  - c) Atendre les Recomanacions tècniques per al disseny d'infraestructures que interfereixen amb l'espai fluvial, redactades per la mateixa Agència en 2006.

- d) Tenir especial consideració de l'assut de Xerta, el pas de Barrufemes i el pas de l'Ase com a punts crítics per a la connectivitat entre les dues ribes de l'Ebre.

Així mateix, s'han de tenir en compte els criteris per a l'avaluació de la compatibilitat de l'ocupació dins l'espai fluvial, recollits a la Memòria del present Pla.

Article 4.7. Xarxa viària intermèdia i capil·lar

1. Les vies que s'assenyalen als apartats 4, 5 i 6 de l'article 4.4, juntament amb els camins que s'assenyalen en l'article 4.8, constitueixen la xarxa intermèdia i capil·lar d'irrigació del territori que ha de ser objecte de programes específics d'inventari, manteniment i millora.
2. La millora de les comunicacions dels municipis de muntanya i dels situats en zones desfavorides ha de ser objecte d'una especial atenció amb l'establiment dels instruments d'ajut, suport i concertació necessaris.
3. Les vies que s'assenyalen als apartats 4, 5 i 6 de l'article 4.4, tenen uns requeriments de mobilitat més complexos que la xarxa de vies ràpides i d'alta capacitat tant per la barreja de diferents modes de transport com pel grau elevat d'interrelació amb els teixits urbans pels quals discorren, les finques rústiques adjacents o la xarxa de camins a la qual drena. En conseqüència, cal integrar en el projecte d'aquestes vies criteris de disseny apropiats per respectar i afavorir l'ús de la bicicleta, el trànsit dels vianants, les potencialitats turístiques o de lleure i una adequada accessibilitat territorial.
4. Es recomana el disseny i la progressiva implantació d'una xarxa de vies de comunicació per a la mobilitat no motoritzada –d'ús ciclista, eqüestre, peatonal– totalment segregada de les vies per a vehicles a motor, que comuniqui els diferents nuclis habitats i els diversos pols d'interès, i que es planifiqui a escala comarcal i regional. Els itineraris susceptibles d'integrar-se en una xarxa d'itineraris senderistes d'alta qualitat, s'han de vincular a una especial atenció a les possibles transformacions que puguin produir-se a l'entorn d'aquests i han d'esdevenir una base d'ordenació.
5. El desenvolupament d'una xarxa per a bicicletes, en especial a les àrees més planeres del territori és un objectiu coherent amb les propostes d'aquest Pla territorial. Amb aquesta finalitat, es recomana l'elaboració d'un pla especial d'itineraris i carrils bici a preservar, millorar i crear, d'acord amb el Pla estratègic de la bicicleta de Catalunya i el Pla director de mobilitat de les Terres de l'Ebre, la redacció i el desplegament del qual han de ser prioritaris. Aquest pla especial ha de considerar la creació d'una xarxa que estructurari els sistemes Delta, litoral sud i Tortosa-Amposta, i que connecti amb les estacions intermodals de transport públic de l'àmbit.

Article 4.8. Gestió de la xarxa de camins

1. La xarxa de camins públics és un element estructural de la realitat del territori, un valor sociocultural i un actiu econòmic. En aquest sentit, es recomana l'articulació d'un marc legal i d'instruments de gestió adequats que en garanteixi la preservació davant el desenvolupament urbanístic i la implantació de noves infraestructures, com també la posada en valor. Aquest marc ha de donar compliment a la disposició final quarta del Decret legislatiu 2/2009, de 25 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de carreteres.
2. El planejament urbanístic municipal, en la definició dels sistemes, ha de tenir en compte l'inventari de camins exigible d'acord amb la legislació de règim local i establir-ne les mesures de protecció i de gestió oportunes. En cas que no hi hagi inventari, aquest hauria de realitzar-se com a part integrant dels treballs de base del planejament urbanístic. La Generalitat de Catalunya, en compliment de la Llei 3/1995, de 23 de març, de vies pecuàries, ha de desenvolupar els treballs de classificació d'aquests tipus concrets de camins a tots els municipis, per tal que els plans d'ordenació urbanística municipal puguin incorporar i preservar aquesta xarxa de domini públic.
3. Són objecte d'especial protecció, i per tant s'han de conservar, els elements que integren les dues principals xarxes de camins públics: els camins ramaders, que són de titularitat de la Generalitat de Catalunya, i els camins i vies rurals –antics camins rals– que són de titularitat municipal. El planejament i la gestió municipal, igualment, han de garantir la funcionalitat dels camins que integren la resta de la xarxa de titularitat o ús públic: el viari històric i d'interès patrimonial, el que presta servei al sector agrícola i la gestió del territori, el que pot ser valoritzat en clau turística o d'accés al medi natural, el que garanteix l'accessibilitat territorial dels serveis d'emergència i d'altres.

4. L'avaluació ambiental del planejament urbanístic i dels projectes d'infraestructures ha d'incorporar-ne entre els objectius, el de conservació i integritat funcional dels camins. En els encreuaments d'aquestes vies amb línies ferroviàries o carreteres, s'han d'habilitar suficients passos al mateix o diferent nivell que garanteixin el trànsit en condicions acceptables per a les persones, els ramats i els vehicles agrícoles. És un objectiu del planejament territorial garantir la continuïtat dels traçats i dels usos d'aquestes vies.
5. Quan, per raons d'ordenació urbanística o en el desenvolupament de polítiques sectorials, s'hagi d'alterar de forma suficientment justificada la xarxa de camins públics o d'ús públic, i no sigui possible el manteniment i la integració del camí en la nova ordenació, els trams desafectats han de ser compensats mitjançant l'afectació de nous trams amb condicions i funcionalitat equiparables.

Article 4.9. Directrius per a una millor planificació i gestió del sistema d'infraestructures de mobilitat i transport

Mentre els fluxos de desplaçaments previsibles en els eixos territorials no permetin l'increment del transport públic sobre infraestructura fixa per no assolir aquest l'eficiència econòmica i ambiental exigida, s'han de fomentar els serveis de transport públic per carretera per tal de facilitar el canvi modal i racionalitzar l'ús del vehicle privat. També, d'acord amb el que estableix l'article 4.7, apartats 4 i 5-, s'ha d'afavorir i fomentar l'ús de la bicicleta.

Com a instruments de planificació i gestió que poden complementar positivament les determinacions d'ordenació territorial que proposa, el Pla estableix les directrius següents:

- a) El planejament urbanístic, a través de l'estudi d'avaluació de la mobilitat generada que ha de contenir el POUM corresponent a cada municipi, ha d'incorporar actuacions de tractament de les travesseres urbanes vinculades a variants o vials de ronda existents o planificats, especialment i de manera més concreta, pel que fa a la N-340, a l'Aldea; la N-340a, a Alcanar Platja i Sant Carles de la Ràpita; i la N-420a, a Móra d'Ebre i Móra la Nova. Aquestes actuacions han d'incloure les corresponents mesures d'integració urbana, pacificació del trànsit i adaptació a la mobilitat no motoritzada, d'acord amb el Pla de tractament de travesseres, l'elaboració i execució del qual proposa el Pla director de mobilitat de les Terres de l'Ebre.
- b) El Pla director de mobilitat de les Terres de l'Ebre, 2009-2015 i els successius plans directors de mobilitat futurs no tan sols han de recollir-les i ser-hi coherents, sinó que també han d'impulsar i gestionar les propostes elaborades pel Pla amb la perspectiva de la potenciació del canvi modal. És a dir, el Pla director de mobilitat és l'instrument que, en coordinació amb la proposta d'infraestructures de mobilitat i transport del Pla territorial, ha de donar resposta al desenvolupament territorialitzat de les Directrius nacionals de mobilitat.
- c) Es recomana l'elaboració d'un pla o projecte d'ordenació global de la navegabilitat al riu Ebre. El procés d'avaluació ambiental corresponent, en el qual, en tot allò que l'afecti, se n'ha de justificar l'adequació a la Directiva 92/43/CEE, d'hàbitats, i a les Directrius per a la gestió dels espais de la xarxa Natura 2000, s'ha de fer sens perjudici de les avaluacions d'impacte ambiental dels projectes concrets de les actuacions que proposi.

Títol V. Instruments de gestió supramunicipal

Article 5.1. Àmbits de cooperació municipal

1. El Pla, a partir de l'estudi del funcionament del mercat de treball, de la connectivitat intermunicipal i de les característiques del medi físic i també, en alguns casos, del coneixement de voluntats ja expressades de cooperació, delimita àmbits plurimunicipals que considera idonis per a l'establiment de fórmules de cooperació en les matèries pròpies del desenvolupament territorial. Aquests àmbits tenen, en alguns casos, finalitats específiques com les que s'assenyalen en els articles següents. En els altres casos, el Pla proposa aquests àmbits com a suggeriments de cooperació intermunicipal que poden facilitar un desenvolupament més articulat i satisfactori del territori d'acord amb les determinacions del mateix Pla.
2. Sense perjudici que es pugui adoptar l'àmbit més convenient en cada cas, els àmbits proposats pel Pla són adients per a la cooperació en les actuacions d'habitatge de protecció pública a què fa referència l'article 3.20.
3. Les formes de cooperació en aquests àmbits podran adoptar les figures jurídiques –mancomunitats, convenis, consorcis, cessió de competències als consells comarcals o altres– que es considerin més adients per a la finalitat corresponent.
4. El Pla recomana com a àmbits de cooperació municipal els següents:
  - Sistema Delta
  - Sistema Flix/Ascó
  - Sistema Gandesa
  - Sistema litoral nord
  - Sistema litoral sud
  - Sistema Móra d'Ebre/Móra la Nova
  - Sistema riu Sénia
  - Sistema Tortosa/Amposta

Article 5.2. Planejament urbanístic supramunicipal

1. Per a la definició de continguts d'ordenació urbanística de caràcter supramunicipal que requereixen major detall per assegurar la coherència espacial dels plans d'ordenació urbanística municipal, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques pot promoure la formulació de plans directors urbanístics i plans especials en aquells àmbits plurimunicipals on es consideri convenient.
2. Entre altres, els objectius específics d'aquests plans directors urbanístics poden ser l'establiment de coherència entre els creixements futurs –especialment els que es poguessin produir a banda i banda o en proximitat de la partió entre termes veïns– i el relligat dels diferents teixits urbans, eventualment mitjançant la definició de possibles infraestructures comunes.

Article 5.3. Implantació d'àrees d'activitat econòmica d'interès i iniciativa plurimunicipal

1. La creació de nous polígons industrials o, en general, de noves àrees d'activitat econòmica i, si escau, l'extensió de les existents, quan, per la dimensió d'aquestes o per la idoneïtat d'una ubicació desconneca de la trama urbana existent, tinguin efectes que transcendeixin de l'àmbit del municipi, ha d'anar associada a un acord intermunicipal que permeti repartir de manera equitativa els beneficis i les càrregues de l'actuació.

2. El Pla estableix que els sistemes plurimunicipals d'assentaments són l'àmbit idoni que comprèn els municipis que haurien d'ésser agents actius en les decisions relatives a la implantació i funcionament d'aquestes noves àrees d'activitat econòmica.
3. La iniciativa de desenvolupament de l'àrea que pot afectar terrenys d'un o de diversos municipis requereix l'acord de tots els municipis compresos en l'àmbit assenyalat pel Pla, acompanyat de l'establiment de fórmules que permetin una distribució equitativa dels beneficis i càrregues resultants de l'actuació. Els municipis que ho estimin oportú poden renunciar a participar-hi. Així mateix, els municipis confrontants poden demanar-ne la incorporació a l'actuació i hi han d'ésser admesos si la implicació espacial que hi tenen ho justifica. A aquests efectes, els municipis confrontants han d'ésser informats de les iniciatives d'actuacions d'interès plurimunicipal a què es refereix aquest article.
4. Quan l'actuació no es desenvolupi per falta d'acord entre els municipis de l'àmbit i es manifesti un interès territorial ampli de desenvolupar-la, la Generalitat de Catalunya pot promoure-la mitjançant l'Institut Català del Sòl i proveir els mecanismes adequats per a una redistribució equitativa de les càrregues i beneficis, d'ordre social i econòmic, que es preveu que tindran els municipis com a resultat de l'ordenació.
5. Les actuacions d'implantació d'àrees d'activitat econòmica s'han de concretar en els instruments d'ordenació urbanística que siguin necessaris. Si l'actuació comprèn sòl de protecció territorial o no ha estat prevista pel Pla ha de seguir el procediment que estableix l'article 1.14.
6. Les iniciatives de les noves àrees d'activitat econòmica han de tenir en compte en el planejament d'aquestes els requeriments especificats a l'apartat 4 de l'article 3.19.

Article 5.4. Cooperació per a la promoció d'habitatge de protecció pública

1. Per tal que la construcció d'habitatges de protecció pública, als quals s'han de destinar les cessions d'aprofitament urbanístic d'ús residencial d'acord amb el que assenyala l'article 156 del Text refós de la Llei d'urbanisme (Decret legislatiu 1/2005), pugui portar-se a terme en promocions de dimensió adequada, podran posar-se en comú quantitats dineràries, resultants de les cessions, o de l'alienació d'aquestes, procedents de diferents municipis i destinar-se a la construcció d'habitatge de protecció pública localitzat en un d'aquests municipis. Per al desenvolupament de l'actuació, els municipis interessats adoptaran la fórmula de cooperació més adequada a les característiques de l'actuació, dins de la qual haurà de quedar justificat de manera fefaent el destí efectiu del valor de les cessions a la provisió d'habitatges de protecció pública.
2. Atesa la dificultat que comporta la implantació d'habitatge protegit en un nombre important de municipis de l'àmbit de les Terres de l'Ebre degut a la insuficiència de serveis tècnics municipals i comarcals, podran establir-se fórmules de cooperació amb la Generalitat de Catalunya mitjançant l'Institut Català del Sòl per facilitar-ne la necessària gestió.

Disposicions transitòries

Primera. Règim transitori

1. El Pla territorial vincula els plans d'ordenació urbanística municipals, les revisions d'aquests i els plans parcials de delimitació que s'aprovin definitivament a partir de l'entrada en vigor del Pla, sense perjudici del que disposa l'apartat 2.
2. El compliment estricte de les determinacions contingudes als articles 3.1 a 3.19, ambdós inclosos, de les Normes d'ordenació territorial del Pla territorial no s'exigeix als plans d'ordenació urbanística municipals, les revisions d'aquests i els plans parcials de delimitació que s'aprovin definitivament a partir de l'entrada en vigor del Pla, quan l'aprovació provisional de l'instrument de planejament urbanístic s'hagi acordat amb anterioritat a la publicació de l'edicte d'informació pública de l'Avantprojecte de Pla territorial. Tanmateix, la comissió d'urbanisme corresponent pot condicionar-ne l'aprovació definitiva al compliment de determinades prescripcions en base als criteris i principis continguts en el Pla territorial que desenvolupin el previst a l'article 3 del Text refós de la Llei d'urbanisme.
3. Quan l'aprovació provisional dels plans d'ordenació urbanística municipals, de les revisions d'aquests i dels plans parcials de delimitació s'hagi produït amb anterioritat a l'entrada en vigor del Pla territorial, no cal que la documentació de l'instrument urbanístic contingui la documentació a què fa referència l'apartat 3 de l'article 1.16.

Segona. Plans especials en sòl no urbanitzable

1. El Pla territorial respecta els plans especials urbanístics i els projectes d'actuacions específiques per a la implantació de determinats usos en sòl no urbanitzable aprovats definitivament amb anterioritat a la vigència del Pla encara que els àmbits respectius no s'assenyalin gràficament en els Plànols d'ordenació.
2. En el cas de plans d'ordenació urbanística municipal de menys de 15 anys d'antiguitat en la data d'aprovació del Pla territorial, que preveïessin mitjançant plans especials o projectes urbanístics d'actuacions específiques la implantació d'usos en localitzacions determinades del sòl no urbanitzable s'ha de procedir de la manera següent:
  - a) En cas que es tracti d'usos d'interès públic, els plans especials o els projectes d'actuacions específiques es poden desenvolupar. Tanmateix, en la definició de l'ordenació s'han de tenir en compte les determinacions del Pla territorial i s'ha de justificar que s'ha tractat d'assolir la màxima conformitat amb aquestes.
  - b) En cas que es tracti d'usos d'interès preferentment privat, per a l'aprovació del pla especial urbanístic o el projecte de l'actuació específica cal valorar el grau d'inserció de la proposta en el sistema d'espais oberts del Pla territorial i no han de ser aprovats aquells que comportin contradiccions importants amb aquest degudes a la dimensió o visibilitat de l'actuació.
3. Els possibles plans especials urbanístics i projectes d'actuacions específiques per a la implantació d'usos en localitzacions determinades del sòl no urbanitzable previstos en el planejament urbanístic municipal de més de 15 anys d'antiguitat s'estaran a les condicions d'implantació que estableixen aquestes Normes d'ordenació territorial.

Tercera. Usos no admissibles i admissibles als espais que formen part del PEIN i/o de la xarxa Natura 2000

1. Mentre no es disposi de la regulació específica corresponent, els usos i instal·lacions no permesos al sòl no urbanitzable de protecció especial que forma part del PEIN i/o de la xarxa Natura 2000 són els següents:
  - a) Edificis d'habitatge no vinculats a les activitats agràries, forestals i ramaderes
  - b) Usos comercials
  - c) Instal·lacions industrials

- d) Serveis i instal·lacions vinculats al manteniment de vehicles
- Tren de rentat de vehicles no dependents d'una àrea de servei
- e) Usos d'equipament col·lectiu
- Equipaments educatius no relacionats amb l'ensenyament obligatori ni amb la natura
  - Equipaments culturals no relacionats amb aspectes naturals o del lloc
  - Equipaments socials
    - Residències per a la tercera edat
  - Equipaments judicials
  - Equipaments educatius
    - Centres d'ensenyament primari
    - Centres d'ensenyament secundari
  - Equipaments esportius
    - Camp de futbol
    - Camp d'atletisme
    - Pista poliesportiva
    - Club de tennis
    - Pavelló poliesportiu
    - Pavelló de tir
    - Piscines a l'aire lliure
    - Camp de golf
    - Circuit de bicicletes de muntanya
    - Hípiques, escoles d'equitació
    - Activitats colomòfiles
    - Circuit de karts, cotxes i motos
    - Camp de tir al plat
    - Camp de vol d'ultralleugers
  - Equipaments sanitaris
    - Centres d'assistència primària
    - Hospitals
    - Centre de salut mental
    - Sanatoris
  - Centres religiosos (monestir, ermita, altres creences, etc.)
  - Equipaments especials
    - Cementiri
    - Cementiris d'animals
  - Equipaments de seguretat ciutadana
    - Casernes
    - Centres penitenciaris
    - Centres de tractament i acollida de menors
- f) Usos turístics
- Instal·lacions d'allotjament i restauració
    - Restaurant
    - Cafè, bar
    - Càmping
    - Hotel, hostel, motel, apartotel
    - Alberg de joventut
    - Casa de colònies
    - Pupilatge de caravanes
    - Residència casa de pagès en edificacions de nova planta
  - Instal·lacions temporals
    - Envelats per a la celebració de festes i esdeveniments firals
    - Instal·lacions desmuntables per a ball a l'aire lliure
  - Àrees de lleure
    - Parc infantil
    - Parc temàtic
    - Parc aquàtic

- Parc lúdic esportiu

g) Serveis i instal·lacions vinculats a la xarxa viària

- Aparcaments
  - Aparcament de camions i pupil·latge de caravanes
- Estacions de servei
- Àrees de manteniment
  - Magatzems del servei de conservació de carreteres
  - Centres de control de carreteres i trànsit

h) Instal·lacions mediambientals

- De sanejament d'aigües residuals
  - Planta depuradora industrial
  - Planta depuradora d'aigües residuals urbanes
  - Altres infraestructures incloses en el programa de sanejament
- De la gestió de residus municipals
  - Abocador de residus sòlids urbans
  - Abocador de runes de la construcció i terres
  - Deixalleries
  - Descontaminació i desballestament de vehicles fora d'ús
  - Planta de compostatge de residus urbans
- De la gestió de residus industrials
  - Abocador de residus industrials
- De la gestió de residus agropecuaris
  - Planta de tractament de purins
  - Planta de compostatge de fems
  - Planta de compostatge de productes vegetals i orgànics per a adobs
- Del tractament de residus especials
  - Planta incineradora de residus
  - Planta de transferència de residus
- Plantes de recuperació del ferro i d'abocaments d'escòries

i) Qualsevol altre ús o instal·lació anàleg als anteriors i que no estigui comprès a l'apartat 2 d'aquesta disposició transitòria.

2. Mentre no es disposi de la regulació específica corresponent, els usos i instal·lacions permesos al sòl no urbanitzable de protecció especial que forma part del PEIN/xarxa Natura 2000 són els següents:

- Amb caràcter general, les construccions i instal·lacions vinculades a explotacions agrícoles, ramaderes, forestals o cinegètiques i també les vinculades a l'execució, al manteniment i al servei de les obres públiques.

- Excepcionalment, amb autorització prèvia de la Comissió territorial d'urbanisme corresponent, tramitada d'acord amb la legislació urbanística vigent, es poden admetre els usos i les instal·lacions de la llista següent:

a) Edificis d'habitatge vinculats a les activitats agràries, forestals i ramaderes

- Masia tradicional
- Habitatge rural
- Residències temporals per a personal que treballa en feines agràries

b) Usos turístics

- Instal·lacions d'acollida en àrees rurals per a turisme no massiu
  - Berenadors en zones forestals i erms
  - Residència casa de pagès, en edificis existents i subjectes al reconeixement del departament competent de la Generalitat de Catalunya
  - Refugi de muntanya

c) Instal·lacions per a serveis tècnics de telecomunicacions

- Centres emissors de radiodifusió, televisió i antenes

- Antenes de telefonia i hertzianes
  - Centre de comunicacions i antenes per satèl·lit
- d) Instal·lacions de proveïment
- Instal·lacions de transport energètic
    - Oleoductes
    - Gasoductes
  - Instal·lacions per a la fabricació i emmagatzematge de productes energètics
    - Estació receptora-transformadora d'energia elèctrica
    - Cogenerador d'energia elèctrica
    - Centre de distribució de gas natural
    - Tanc de gas líquid del petroli
  - Instal·lacions hidràuliques
    - Dipòsit d'abastament d'aigua
    - Cisterna d'aigua de pluja
    - Planta de tractament d'aigua potable
    - Dipòsit d'aigua contra incendis
- e) Serveis i instal·lacions vinculats a la xarxa viària
- Aparcaments
    - Aparcament de vehicles relacionat amb les activitats fluvials (propers a embarcadors i dàrsenes)
- f) Instal·lacions mediambientals
- De control atmosfèric
    - Radars meteorològics
    - Estacions de meteorologia
- g) Usos d'equipament col·lectiu
- Equipaments educatius relacionats amb la natura
    - Escoles de capacitació agrària i aqüicultura
    - Escola de viticultura
    - Granja-escola
    - Centre d'informació de la natura
  - Equipaments culturals
    - Museus relacionats amb aspectes naturals o del lloc
- h) Instal·lacions associades a l'activitat agropecuària
- Cria, engreix i reproducció d'animals
    - Gosses (cria, ensinistrament, guarda)
    - Nuclis zoològics (ocells, etc.)
    - Granges especials: cinegètica (faisans, perdius), cria d'estruços i altres
    - Granges aqüícoles
    - Centres veterinaris especials
  - Instal·lacions associades a la transformació de fruits
    - Cellers de vi i criança
    - Caves
    - Trulls d'oli
- i) Pel que fa als centres generadors d'energia eòlica, s'admeten a aquelles zones que determina la normativa aplicable, sempre que compleixin les disposicions sectorials i urbanístiques vigents.
- j) Qualsevol altre ús o instal·lació anàleg als anteriors que no estigui específicament prohibit a l'apartat 1 d'aquesta disposició transitòria, sempre que pugui considerar-se d'utilitat pública o interès social i d'emplaçament necessari al sòl no urbanitzable de protecció especial que forma part del PEIN/xarxa Natura 2000.

Disposicions addicionals

Primera. Plans directores urbanístics i de coordinació aprovats definitivament abans de l'entrada en vigor del Pla

1. Queden derogades totes aquelles disposicions dels plans directores urbanístics i de coordinació aprovats definitivament abans de l'entrada en vigor del Pla que contradiguin o s'oposin les determinacions d'aquest, amb el benentès que no es consideren contradictòries les disposicions que pretenguin un major grau de protecció o una major restricció de les possibles transformacions. Tanmateix, mantenen la vigència aquells preceptes que complementin o ampliiin les determinacions del Pla territorial, i, en concret, els relatius a les reserves infraestructurals que puguin ser d'utilitat en el futur.
2. A més de l'esmentat a l'apartat 1, el Pla manté les precisions sobre el contingut del Pla director de coordinació del delta de l'Ebre fetes per l'anterior Pla territorial aprovat en 2001 i la modificació puntual d'aquest aprovada en 2003, i n'afegeix una de nova en el sentit que els centres de serveis turístics que es puguin proposar en sòl de protecció especial o de protecció territorial no han d'afectar substancialment els valors intrínsecs ni la funcionalitat del sòl que han motivat el règim de protecció establert pel Pla.

Segona. Xarxes de telecomunicacions

1. En compliment de la Llei 3/2007, del 4 de juliol, de l'obra pública, l'estudi informatiu o avantprojecte de les infraestructures de mobilitat ha d'estudiar les possibilitats d'implantar, millorar o ampliar les canalitzacions relatives als serveis de comunicacions electròniques aptes per al desplegament de la fibra òptica i la reserva d'espais adequats per a equipaments de telecomunicacions, com ara pericons i/o cambres de registre, i per a emplaçaments de radiocomunicacions. A tal efecte, amb caràcter previ a l'aprovació tècnica del projecte, s'insta el promotor de les obres a efectuar la consulta pertinent a la Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació.
2. A les noves expansions urbanístiques, cal garantir que tots els nous sòls industrials tinguin accés als serveis electrònics de banda ampla i telefonia mòbil.
3. En la implantació de les infraestructures de radiocomunicació, s'han de tenir en compte les Àrees programades d'instal·lacions de radiocomunicació (APIR) i la resta de directrius que es deriven dels plans comarcals d'ordenació ambiental de les infraestructures de radiocomunicació. En tot cas, com a criteri general, s'insta a fomentar la compartició i la concentració d'aquestes infraestructures i minimitzar l'impacte visual, paisatgístic i ambiental d'aquestes infraestructures.

Tercera. Serveis tècnics i equipaments

El Pla, mitjançant l'establiment d'estratègies de desenvolupament urbanístic per al conjunt d'assentaments del territori, defineix una estructura nodal de referència, un dimensionament dels possibles creixements residencials i d'activitat econòmica i una distribució espacial d'aquests.

El Pla, doncs, defineix un canemàs territorial que ha de ser considerat com la base de referència sobre la qual és possible i cal desenvolupar els plans i projectes sectorials pel que fa a la provisió de serveis tècnics i d'equipaments. En conseqüència, els diferents nivells i organismes sectorials de l'Administració i els agents socioeconòmics del territori han d'establir les previsions necessàries per tal de poder acompassar adequadament la disponibilitat de serveis amb el desenvolupament social i econòmic que s'esdevingui.

Quarta. Concreció dels valors a protegir en el sòl de protecció especial i de protecció territorial

Per a la concreció dels valors que motiven la protecció de cada una de les àrees que formen part del sòl de protecció especial o del sòl de protecció territorial d'interès agrari i/o paisatgístic, als efectes del que assenyalen els apartats 2 i 7 de l'article 2.7 i l'article 2.9, es poden utilitzar, a més de la Memòria, l'Informe de sostenibilitat ambiental i la resta de documents que integren el Pla, altres estudis sobre els valors del sòl, com els continguts en els Catàlegs del paisatge, o els realitzats per institucions de l'Administració pública o per institucions acadèmiques i científiques, amb el benentès que, en cas de contradicció que calgui resoldre, han de prevaldre les apreciacions contingudes en la documentació del Pla.

Cinquena. Especificacions d'ordre ambiental

1. L'estudi de viabilitat o l'instrument que ha de desenvolupar l'estratègia del Pacte nacional per a les infraestructures d'adaptar a tren tramvia amb caràcter prioritari el ramal ferroviari entre l'estació de l'Aldea - Amposta - Tortosa i la de Tortosa ciutat, al qual es fa referència a l'article 4.5, lletra h), de les presents Normes d'ordenació territorial, ha de plantejar una xarxa de tren tramvia a les Terres de l'Ebre i, d'acord amb la viabilitat d'aquesta, establir-ne la prioritat per trams.
2. Atès que el considera i grafia com a corredor en estudi, el Pla no atorga la consideració d'alternativa preferent al tram del desdoblament de l'eix de l'Ebre/eix Occidental entre Vinallop i Sant Carles de la Ràpita. L'estudi informatiu i la corresponent avaluació d'impacte ambiental han d'analitzar altres alternatives que en demostrin la necessitat i minimitzin l'afectació a la matriu territorial, tot integrant-hi criteris ambientals des de la fase de planificació i no únicament en la de projecte.
3. Mentre no es dugui a terme l'elaboració del pla o projecte d'ordenació global de la navegabilitat al riu Ebre que el Pla recomana a l'article 4.9, lletra c), de les presents Normes d'ordenació territorial, les avaluacions d'impacte ambiental dels projectes concrets han de considerar el conjunt de les propostes al respecte que el Pla transcriu.
4. Si, en el procés de seguiment del Pla, es comprovés que l'evolució del conjunt de les extensions dels assentaments, produïdes d'acord amb les estratègies corresponents assenyalades pel Pla, afectés el model nodal que aquest propugna, caldria introduir les mesures correctores necessàries.
5. Als efectes del que estableix l'article 4.5, lletra g), de les presents Normes d'ordenació territorial, com a actuacions associades a la potenciació del port d'Alcanar, s'entenen les següents: el desdoblament de la carretera N-340 des de Sant Carles de la Ràpita fins al mateix port; l'accés ferroviari d'aquest a la línia ferroviària Barcelona-València i a la futura àrea logística i industrial integrada per l'estació de mercaderies de l'Aldea i el polígon Catalunya sud; i l'eventual desenvolupament, total o parcial, de la reserva de sòl de protecció territorial de potencial valor estratègic situada al nord-est del port.

Disposició final

El Pla territorial entra en vigor el mateix dia de la publicació de l'Acord d'aprovació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Directrius del paisatge

Índex

Preàmbul

1. La protecció i ordenació del paisatge en el Pla territorial de les Terres de l'Ebre	1
2. Espai propositiu de les Directrius del paisatge.....	2
3. Les Directrius del paisatge del Pla territorial de les Terres de l'Ebre.....	3

Disposicions normatives

1. Disposicions de caràcter general

Article 1.1. Marc legal de les Directrius del paisatge.....	4
Article 1.2. Contingut i abast de les Directrius del paisatge.....	4
Article 1.3 Les determinacions dels catàlegs del paisatge	4
Article 1.4. Directrius generals i directrius específiques	5
Article 1.5. Aplicació de les Directrius.....	5
Article 1.6. Ordenacions de major detall	5
Article 1.7. Factors de valoració paisatgística	5
Article 1.8. Estratègies d'integració paisatgística	6
Article 1.9. Components del paisatge	6

2. Directrius generals

Article 2.1. Geomorfologia	7
Article 2.2. Aigua	7
Article 2.3. Modelació agrària	8
Article 2.4. Fites visuals i fons escènics.....	9
Article 2.5. Extensió urbana.....	9
Article 2.6. Construccions aïllades.....	10
Article 2.7. Infraestructures lineals.....	11
Article 2.8. Àrees especialitzades.....	12
Article 2.9. Espais degradats	12
Article 2.10. Miradors i itineraris	13

3. Directrius específiques del territori de les Terres de l'Ebre

Article 3.1. Unitats de paisatge	14
Article 3.2. Objectius de qualitat paisatgística (OQP).....	14
Article 3.3 Directrius OQP1.....	15
Article 3.4 Directrius OQP2.....	16
Article 3.5 Directrius OQP3.....	17
Article 3.6 Directrius OQP4.....	18
Article 3.7 Directrius OQP5.....	18
Article 3.8 Directrius OQP6.....	18
Article 3.9 Directrius OQP7.....	19
Article 3.10 Directrius OQP8.....	19
Article 3.11 Directrius OQP9.....	20
Article 3.12 Directrius OQP10.....	20
Article 3.13 Directrius OQP11.....	21
Article 3.14 Directrius OQP12.....	22
Article 3.15 Directrius OQP13.....	23
Article 3.16 Directrius OQP14.....	23
Article 3.17 Directrius OQP15.....	24

4. Estudis i informes preceptius

Article 4.1. Estudi d'impacte i integració paisatgística.....	26
Article 4.2. Les edificacions i instal·lacions agràries en el paisatge rural.....	26
Article 4.3. Informe d'impacte i integració paisatgística.....	27

Preàmbul

1. La protecció i ordenació del paisatge en el Pla territorial de les Terres de l'Ebre

Els plans territorials, a través de les seves pròpies determinacions, intervenen en la protecció i ordenació del paisatge i ho fan amb una notable eficàcia, en tant que condicionen moltes de les transformacions que el territori pot sofrir, les quals tenen majoritàriament un indubtable efecte en el paisatge.

La finalitat del planejament territorial és aportar les normes i les directrius perquè el territori evolucioni en el sentit de millorar la cohesió social, l'eficiència econòmica i la sostenibilitat ambiental definint, a tal efecte, limitacions i estratègies en funció d'un model territorial al qual caldria tendir. Així mateix, d'aquestes propostes se'n deriven conseqüències força immediates pel que fa al paisatge; aquest, en tant que correspon a un medi antropitzat, és, en bona part, resultat del model territorial, i la seva evolució serà bàsicament conseqüència de l'evolució d'aquest model.

Cal afegir, a més, que en la definició de les propostes del Pla territorial s'incorporen també criteris específics de valoració del paisatge. En concret, entre els criteris explícitament adoptats, hi ha el de *preservar el paisatge com un valor social i un actiu econòmic del territori*.

En tot cas, cal destacar la importància que, per a una adequada evolució del paisatge, tenen els tipus de determinacions que s'assenyalen a continuació i que tots els plans territorials estableixen i adequen a les característiques del territori del seu àmbit:

- La definició, dins del sistema d'espais oberts, d'àrees que exclouen la possibilitat d'ésser urbanitzades (sòl de protecció especial i una proporció molt majoritària del sòl de protecció territorial).
- L'orientació de la major part de l'extensió urbana que sigui necessària cap a les àrees urbanes de certa dimensió.
- L'establiment de condicions per a l'extensió dels petits nuclis urbans i rurals.
- L'aposta per un creixement per continuïtat i la conseqüent restricció de les noves implantacions aïllades a aquells casos en què estiguin justificades per motius d'interès territorial o estratègic.
- L'establiment de directrius d'ordenació de les àrees d'extensió i reforma urbana.
- L'establiment de condicions per a la implantació de noves infraestructures i per a l'ampliació de les existents.
- L'assenyalament de separadors i de límits no excedibles per l'extensió urbana per tal de preservar continuïtats de l'espai no urbanitzat i també determinades imatges d'interès.
- L'establiment de l'obligatorietat d'estudis paisatgístics per a totes les edificacions aïllades.

En concret, el Pla territorial de les Terres de l'Ebre, adopta les següents determinacions, que tenen una indubtable transcendència paisatgística i que donen resposta a una part substancial dels objectius de qualitat, mesures i accions que han de contenir els catàlegs del paisatge:

- S'inclouen dins el sòl no urbanitzable de protecció especial les 216.342,7 hectàrees que, amb aquesta denominació, es representen als Plànols d'ordenació A, C, D, E i F.
- S'inclouen dins sòl de protecció territorial, que majoritàriament ha de romandre no urbanitzat, les 18.826 hectàrees que, amb aquesta denominació, es representen als Plànols d'ordenació A, C, D i E. La major part d'aquestes (17.875,3 hectàrees, el 94,95%) ho són per l'interès agrari i/o paisatgístic.
- S'inclouen dins el sòl no urbanitzable de protecció preventiva, que majoritàriament també ha de romandre no urbanitzat, les 86.070,5 hectàrees que, amb aquesta denominació, es representen als Plànols d'ordenació A, C, D, E i F.

- S'estableix l'estratègia específica de desenvolupament dels nuclis deltaics als assenyalats als Plànols d'ordenació B, C i D, i detallats a l'apartat 5.4 de la Memòria.
- S'estableix l'estratègia de millora i compleció als nuclis assenyalats als Plànols d'ordenació B, C, D, E i F, i detallats a l'apartat 5.4 de la Memòria.
- S'estableix l'estratègia de manteniment del caràcter rural als assentaments assenyalats als Plànols d'ordenació B, D i F, i detallats a l'apartat 5.4 de la Memòria.
- S'estableix l'estratègia de centralitat a les àrees especialitzades d'ús residencial assenyalades als Plànols d'ordenació B, C i D, i detallades a l'apartat 5.4 de la Memòria.
- S'estableix l'estratègia de reducció o extinció a les àrees especialitzades d'ús residencial assenyalades als Plànols d'ordenació B, C i D, i detallades a l'apartat 5.4 de la Memòria.
- S'estableixen estratègies específiques a les àrees especialitzades d'ús residencial assenyalades als Plànols d'ordenació B, C i D, i detallades a l'apartat 5.4 de la Memòria.
- S'assenyalen espais obligatoris de separació entre creixements urbans i zones verdes urbanes a desenvolupar, mantenir i potenciar pel seu paper connector en el sistema d'espais oberts als Plànols d'ordenació C i D.

2. Espai propositiu de les Directrius del paisatge

Les Directrius del paisatge són les determinacions que, basant-se en els catàlegs del paisatge, precisen i incorporen normativament les propostes d'objectius de qualitat paisatgística en els plans territorials parcials o en els plans directors territorials (article 12 de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge).

D'una banda, les Directrius han d'ésser coherents amb el contingut del Catàleg del mateix àmbit territorial, en especial amb l'inventari de valors paisatgístics, la definició d'objectius paisatgístics i amb la proposta de mesures i accions. D'altra banda, pel caràcter de document que s'incorpora al Pla territorial, les Directrius vénen condicionades per l'escala d'ordenació que és pròpia del Pla territorial i per la naturalesa, predominantment física, del contingut propositiu d'aquest.

Una primera conseqüència d'aquestes consideracions és que cal entendre els catàlegs del paisatge com uns documents vàlids per si mateixos com a conjunt de coneixements i de propostes indicatives de protecció, gestió i ordenació del paisatge d'un territori, la valoració del qual ha estat abordada des d'una visió polièdrica de la seva realitat que incorpora aspectes patrimonials, ambientals, socials i altres elements significatius. El Catàleg defineix un marc de coneixements i orientacions útils per a una correcta integració paisatgística de qualsevol actuació que s'hagi de desenvolupar en el territori. És a dir, el Catàleg no és només un document previ per a l'elaboració d'unes Directrius, sinó que té una aplicació pràctica, encara que poc reglada.

Com s'ha exposat a l'inici d'aquest preàmbul, els plans territorials parcials se centren en l'ordenació de l'espai territorial. No són específicament instruments d'ordenació del paisatge, però les seves determinacions influiran força en la conservació i l'evolució d'aquest. Per bé que, com s'ha vist, els plans territorials parcials incorporen objectius implícits de caràcter paisatgístic en bona part de les seves determinacions, la regulació explícita i directa dels components paisatgístics correspon a les Directrius del paisatge que n'han de formar part.

Per al conjunt de Catalunya, les Directrius del paisatge estan, doncs, associades a uns àmbits de més de 4.000 km², dividits entre, més o menys, una vintena d'unitats de paisatge, que, per la seva extensió, difícilment es podran treballar a escales de més detall que la 1/50.000, llevat d'algun possible zoom sobre espais especialment significatius. En tot cas, atès el camp conceptual que ja cobreixen els catàlegs i les determinacions pròpies dels plans territorials, les Directrius se centren, per raons de sistemàtica propositiva, en els aspectes estrictament paisatgístics de l'escala territorial.

Altres conseqüències derivades de la consideració del paisatge en el marc del planejament territorial són:

- a) Les Directrius del paisatge d'un pla territorial no poden exhaurir la regulació normativa del paisatge que, en tant que fenomen multiescalar en la seva percepció, necessita diversos nivells de tractament normatiu i projectual. Per tant, les Directrius del paisatge s'han de centrar en les regulacions que són pròpies de l'escala de planejament territorial, amb el benentès que hi ha altres instruments —per exemple, els plans especials urbanístics— que són adequats per a establir normatives del paisatge amb més detall.
- b) Tot i que el territori és una gran síntesi, resultat d'un procés històric que incorpora valors econòmics i funcionals, ambientals i culturals, etc., la valoració del paisatge es fa a través d'un acte perceptiu que té com a primer pas la visió de les imatges que el territori proporciona. Atès que els aspectes funcionals, ambientals i patrimonials del territori tenen els seus propis instruments de regulació normativa, convé que, per evitar interferències i confusions, les Directrius se centrin en el paisatge com a percepció visual del territori, amb el benentès que aquesta incorpora valors estètics, socials, simbòlics i econòmics.
- c) El paisatge que tracten de regular les Directrius és el que es pot denominar *paisatge territorial* en el sentit que comprèn les imatges que proporcionen els àmbits d'una certa amplitud i es deixa per a altres instruments de major detall els àmbits de poca extensió, amb una percepció necessàriament pròxima, en especial els paisatges urbans que es perceben des de l'interior de les poblacions.

La formulació d'unes Directrius del paisatge, a l'igual que l'elaboració dels catàlegs i semblant a la dels plans territorials, és un exercici sense gaires referències en les quals basar-se i, per tant, s'ha d'entendre com un procés obert, els resultats del qual es van perfeccionant a partir de la mateixa experiència de la seva elaboració. En tot cas, el procés d'elaboració dels catàlegs del paisatge, els seus primers resultats i diversos assaigs tècnics d'aproximació a unes possibles directrius permeten constatar fins avui dos fets que cal tenir presents per orientar correctament l'elaboració d'unes Directrius:

- a) Malgrat les diferències entre els paisatges de Catalunya, hi ha un conjunt de criteris / objectius / directrius generals que semblen vàlids i adequats per a tots ells.
- b) Hi ha poc marge de joc normatiu entre el que poden establir unes directrius generals i el que seria pròpiament un projecte de paisatge territorial. En tot cas, unes directrius com les que proposa la legislació no són plantejables com un projecte de paisatge, el qual requereix àmbits molt més reduïts que possibilitin uns suficients coneixement i control de les variables que hi intervenen.

En conseqüència, les Directrius del paisatge específiques d'un àmbit territorial resulten de l'aplicació de les Directrius generals als elements propis d'aquest àmbit, per bé que amb la possibilitat d'establir gradacions de valor i prioritats, d'acord amb els objectius establerts pel Catàleg. Així mateix les unitats de paisatge que defineixen els catàlegs, encara que puguin ser referència per a la definició de directrius del paisatge, poden ser també àmbits adients per a *projectes de paisatge*, que, amb major grau de concreció, podran anar-se elaborant al llarg del temps mitjançant plans directors o especials urbanístics. En tot cas, les Directrius del paisatge del Pla territorial sí que expressen el reconeixement de les unitats de paisatge del Catàleg com a àmbits adequats per a l'ordenació més detallada del paisatge.

3. Les Directrius del paisatge del Pla territorial de les Terres de l'Ebre

La incorporació de les Directrius del paisatge com a document específic del Pla territorial pretén donar resposta al mandat de l'article 12 de la Llei 8/2005 i dels 13 i 14 del Reglament corresponent i, en aquest sentit, les Directrius:

- a) Es basen en els catàlegs del paisatge elaborats i en curs d'elaboració. Aquests catàlegs han fonamentat la definició de les directrius de caràcter general que formen part d'aquest document.
- b) Incorporen disposicions més específiques, com la delimitació d'unitats de paisatge i les directrius derivades dels Objectius de qualitat paisatgística que proposa el Catàleg del paisatge de les Terres de l'Ebre.

Així mateix, i amb la finalitat que totes les disposicions directament relacionades amb el paisatge formin part d'un mateix text normatiu, s'han refós en aquest document de Directrius del paisatge les disposicions que en plans territorials aprovats amb anterioritat formaven part de l'articulat i de les disposicions transitòries de les Normes d'ordenació territorial.

Disposicions normatives

1. Disposicions de caràcter general

Article 1.1. Marc legal de les Directrius del paisatge

1. D'acord amb l'article 12 de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge, les Directrius del paisatge precisen i incorporen normativament les propostes d'objectius de qualitat paisatgística en els plans territorials parcials.
2. Sota la denominació de directrius, adoptada per la Llei, s'inclouen disposicions d'aplicació directa, altres que poden, o han de ser, desenvolupades pel planejament urbanístic i encara unes altres que tenen el caràcter de recomanacions.
3. Sense perjudici que puguin ésser sempre desenvolupades, i la seva aplicació precisada, en instruments de major detall, les directrius generals i específiques contingudes en aquest document i relatives als diversos components del paisatge són sempre d'aplicació directa, amb el grau de vinculació que es desprèn del seu redactat.

Article 1.2. Contingut i abast de les Directrius del paisatge

1. Per bé que el paisatge és en cada moment la síntesi històrica de processos de diferent naturalesa, les Directrius del paisatge se centren en el concepte de paisatge com a percepció visual del territori, amb el benentès que els components funcionals, ambientals i patrimonials del territori tenen els seus propis instruments de protecció, gestió i ordenació.

Tanmateix, l'acte perceptiu de les imatges visuals que ofereix el territori s'entén com un procés complex amb implicació de factors estètics, socials i simbòlics.

2. Sense perjudici de les finalitats que els són pròpies, les determinacions amb transcendència paisatgística dels instruments relatius a la funcionalitat de l'espai, la sostenibilitat ambiental i la protecció i posada en valor del patrimoni, han de respectar i incorporar, i desenvolupar, si escau, el que disposen les Directrius del paisatge.
3. En tant que les Directrius del paisatge formen part d'un Pla territorial parcial que comprèn un àmbit de gran extensió, el seu objecte és, principalment, la protecció i ordenació del paisatge que es percep des dels espais oberts, deixant per a altres instruments de major detall les disposicions relatives als paisatges urbans que es perceben des de l'interior de les poblacions.
4. Tots aquells aspectes de les determinacions que s'assenyalen a l'article 1.3 que, d'acord amb l'establert en aquest article, no hagin estat incorporats a les Directrius del paisatge, són també una referència indicativa per a la valoració de les actuacions, els plans i els programes sobre paisatge.

Article 1.3. Les determinacions del Catàleg del paisatge

Les Directrius del paisatge del Pla territorial es basen en les següents determinacions del Catàleg del paisatge, part de les quals es recullen directament en aquest document:

- a) Les unitats de paisatge, que es diferencien pel caràcter que els atorga en cada cas el conjunt de components paisatgístics descrits, analitzats i avaluats.
- b) Els objectius de qualitat paisatgística, en què es recolzen les directrius específiques d'aquest territori.
- c) Les mesures o criteris i accions que el Catàleg estableix d'acord amb els objectius de qualitat paisatgística i que, en alguns aspectes, constitueixen directament el contingut de les directrius específiques d'aquest territori.

Article 1.4. Directrius generals i directrius específiques

1. El present document conté directrius generals i directrius específiques per al territori de les Terres de l'Ebre.
2. Les directrius generals que es defineixen en el capítol 2 estan basades en el conjunt de catàlegs del paisatge i són d'aplicació per als diversos paisatges de Catalunya.
3. Les directrius específiques es defineixen en el capítol 3 i es basen en els objectius de qualitat paisatgística adoptats en el Catàleg del paisatge de les Terres de l'Ebre.

Article 1.5. Aplicació de les Directrius

1. Les Directrius del paisatge del Pla territorial són d'aplicació directa i obligatòria a tots els plans i projectes que afecten la imatge del territori o les condicions de percepció.
2. Les Directrius del paisatge poden ésser desenvolupades amb determinacions més precises mitjançant els instruments urbanístics adequats, en especial els plans directors i els plans especials que tinguin per objecte l'ordenació del paisatge.

En aquest cas i en aquells aspectes que hagin estat desenvolupats, s'apliquen a través d'aquestes determinacions.

Article 1.6. Ordenacions de major detall

Les unitats de paisatge definides en el Catàleg són àmbits adients per a l'establiment d'ordenacions més detallades del paisatge mitjançant plans especials o plans directors urbanístics que tinguin aquesta finalitat. En tot cas, els POUM poden desenvolupar el grau d'ordenació del paisatge que és propi de la seva escala de planejament, ja sigui en el marc d'un pla especial o director o en l'establert per aquestes Directrius del paisatge si no hi ha instruments intermedis de major detall.

En els plans directors i especials que compreguin al menys una unitat de paisatge, les determinacions relatives a aquells elements del paisatge que transcendeixin de l'àmbit del municipi prevaldran sobre les determinacions d'ordenació del paisatge dels POUM en cas de contradicció.

Article 1.7. Factors de valoració paisatgística

Mitjançant el Catàleg i les Directrius del paisatge, s'estableixen gradacions de valor en els elements que componen el paisatge, als efectes de modular l'aplicació de les prescripcions relatives a la protecció i ordenació que es determinen a les mateixes Directrius o que puguin determinar-se a instruments d'escala més detallada.

En la valoració dels elements del paisatge, s'han de tenir en compte els següents valors:

- Estètics (qualitat de la forma i el color)
- Visuals (visibilitat, dimensió)
- Socials (freqüentació)
- Simbòlics (històrics, literaris, sentimentals)
- Econòmics (valor afegit dels productes, renda diferencial de les localitzacions)

Article 1.8. Estratègies d'integració paisatgística

Les directrius i els altres instruments de regulació del paisatge poden establir estratègies d'integració per als nous elements a construir en el paisatge, per a la qual cosa s'ha d'optar per alguna de les tres possibilitats següents, en funció de les característiques que hagi de tenir la construcció i les del paisatge on se situa:

- L'harmonització / contextualització, quan la construcció sigui un element positiu o neutre en el paisatge. Aquesta estratègia busca l'establiment d'una continuïtat entre els elements preexistents i els nous. Aquest objectiu s'assoleix mitjançant la referència a determinades pautes (tipològics, volumètriques, escalars, etc.) que permeten a l'observador establir una relació lògica entre ambdós tipus d'elements. L'estratègia d'harmonització és preferent i pretén que les noves edificacions s'integrin en el paisatge com a components positius o, com a mínim, neutres pel que fa a la qualitat d'aquest paisatge.
- L'ocultació / mimetització, quan la construcció sigui un element negatiu en el paisatge. L'ocultació pretén amagar, totalment o parcialment, la visió de certs elements que es considera poc desitjable des de determinats punts de vista. En aquest cas, l'estratègia més emprada consisteix en la interposició d'elements propis del paisatge (pantalles vegetals, motes, estructures, etc.) entre l'observador i els elements que es volen ocultar. L'estratègia d'ocultació és la indicada en aquells casos en què no és possible adoptar les mesures adequades per a ocultar o fer escassament perceptible la imatge d'allò que es vol implantar. Aquesta estratègia pot complementar, quan convingui, la d'harmonització. La mimetització té per finalitat confondre els elements propis del projecte amb els elements preexistents. L'estratègia més freqüent en aquest cas és el camuflatge mitjançant la repetició de patrons existents en el lloc (cromàtics, materials, formals, etc.), de manera que la percepció aïllada dels elements sigui poc evident.
- La singularització / monumentalització, quan la construcció sigui un element paisatgístic d'especial interès. La monumentalització consisteix en l'establiment de noves relacions entre els elements del paisatge a partir del protagonisme atorgat a la presència d'un nou element o elements. L'estratègia emprada en aquest cas és la utilització del contrast en els projectes com a recurs expressiu. Excepcionalment, es podrà optar per construccions la imatge dels quals hagi de passar a ser un component principal del paisatge. L'oportunitat d'aquesta estratègia requereix un informe favorable de la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge.

Article 1.9. Components del paisatge

Amb la finalitat de sistematitzar-ne el contingut, les Directrius generals adopten el següent llistat de components o aspectes del paisatge que han d'ésser objecte de regulació normativa:

1. Geomorfologia
2. Aigua
3. Modelació agrària
4. Fites visuals i fons escènics
5. Extensió urbana
6. Construccions aïllades
7. Infraestructures lineals
8. Àrees especialitzades
9. Espais degradats
10. Miradors i itineraris

2. Directrius generals

Article 2.1. Geomorfologia

1. La morfologia natural del territori és una referència paisatgística segura, de la qual convé no apartar-se. S'entén per morfologia natural la resultant dels fenòmens orogràfics i erosius produïts al llarg del temps. Les modelacions de gra petit introduïdes per l'activitat agrària al llarg de la història, com abancalaments, camins i altres, es considera que estan perfectament integrades amb la morfologia natural i l'enriqueixen.
2. En principi, i llevat d'alguns casos excepcionals, es consideren paisatgísticament positives les transformacions físiques encaminades a restituir la morfologia natural en aquells llocs on hagués estat alterada negativament.
3. Els moviments de terres motivats per l'agricultura, les infraestructures i l'edificació no han d'anar més enllà del que sigui estrictament necessari i han de minimitzar els desmunts i terraplens i, molt especialment, l'afectació al sistema de drenatge natural.
4. Les solucions tècniques i els resultats formals en el tractament de talussos han de partir de les característiques del sòl i de les opcions de vegetació possibles. En tot cas, el tractament dels talussos pel que fa al pendent i a la revegetació s'ha de fer en coherència amb el paisatge de l'entorn sense excloure la utilització de murs de contenció o altres elements estructurals quan siguin convenients per a un millor resultat formal, en especial per a poder disminuir pendents dels talussos.
5. Cal evitar que els terraplenats afectin els espais de ribera de rius, rieres i torrents, com també els marges de camins i conreus, de manera que s'asseguri sempre el manteniment de la funcionalitat del conjunt de l'espai fluvial. Especial atenció requereixen els moviments de terres motivats per la protecció i millora de camins associats a cursos d'aigua, en el doble significat d'elements del paisatge i d'itinerari d'interès paisatgístic.

Article 2.2. Aigua

1. La xarxa d'aigua del territori, que comprèn els elements naturals i els artificials a cel obert que assoleixen una certa importància estructural, és un component bàsic del paisatge i com a tal ha d'ésser considerada i respectada. L'abast espacial de la xarxa comprèn tots els terrenys associats físicament als cursos i làmines d'aigua fins, com a mínim, l'àrea inundable en un període de retorn de 500 anys.
2. El tractament naturalitzat o artificial dels espais associats a cursos i làmines d'aigua ha d'aprofitar la potencialitat paisatgística que es deriva de la presència de l'aigua, sense perjudici dels requeriments hidrològics que calgui respectar.
3. Si no hi ha un pla especial urbanístic amb objectiu d'ordenació del paisatge que justificadament estableixi altres condicions més permissives, les edificacions que poguessin autoritzar-se en sòl no urbanitzable s'han de separar com a mínim una distància de 100 metres de les zones fluvials de rius i rieres i dels llacs, estanys i pantans, sense perjudici del compliment de les disposicions de la planificació hidràulica.
4. L'ordenació de sectors de sòl urbanitzable o de sòl urbà no consolidat que siguin confrontants amb rius, rieres, canals, llacs, estanys o la vora del mar ha de considerar la presència d'aquests elements d'aigua com a factor determinant de l'ordenació, en el sentit de justificar espais de transició de qualitat entre el front edificat i la ribera. En aquest espai de transició es localitzaran de manera preferent els sòls de cessió per a espais lliures. Així mateix, l'ordenació tractarà amb especial cura la composició urbana dels fronts edificats que donin a espais d'aigua per la seva especial visibilitat.
5. Els fronts urbans marítims i fluvials tindran en el planejament urbanístic un tractament acurat encaminat a destacar-ne el caràcter i a potenciar-ne el valor paisatgístic. Els plans urbanístics establiran mesures per recuperar la coherència formal en aquells fronts que l'haguessin perduda per causa de la volumetria dels edificis o de la baixa qualitat de l'arquitectura.

Article 2.3. Modelació agrària

1. L'espai agrari —agrícola, forestal i ramader— proporciona un fons paisatgístic que, per la presència que té en el territori, en constitueix un component identitari principal. Cal, per tant, fer compatibles el respecte dels valors com a bé paisatgístic d'interès públic i la funcionalitat agrària, per tal que en mantingui els trets bàsics de la fisonomia.
2. Es consideren elements estructurals de la configuració del paisatge agrari els camins, la xarxa de drenatge natural, els canals de rec, les separacions topogràfiques i de vegetació entre conreus i parcel·les, i les pautes de localització i de configuració de les construccions tradicionals. Es recomana la preservació d'aquests elements o, en el cas que calguin transformacions derivades de canvis necessaris en els sistemes d'explotació, que es procuri el manteniment de la imatge d'espai fragmentat pròpia del paisatge existent.
3. Les directrius específiques del paisatge, els plans especials urbanístics i altres instruments de més detall poden assenyalar àmbits del paisatge rural que, pels valors extraordinaris, han d'ésser objecte d'una protecció estricta mitjançant el manteniment i millora dels elements estructurals. Aquesta determinació ha d'anar associada a l'establiment de mecanismes d'ajuda al manteniment de les activitats agràries pròpies d'aquests paisatges quan sigui necessari.
4. La implantació de parcs solars, o d'altres instal·lacions de configuració en extensió, en el medi rural s'ha de subjectar a les directrius i a les condicions expressades en aquestes Directrius en relació amb el paisatge de l'espai agrari i amb els criteris que s'assenyalen a l'article 2.8 pel que fa a les àrees especialitzades.
5. Per tal de fomentar la continuïtat territorial de les explotacions i evitar la fragmentació dels camps, s'ha d'evitar en el possible l'obertura de nous camins, sense perjudici del que requereixin les operacions de concentració parcel·lària. Així mateix, en l'estesa de xarxes d'infraestructures d'interès local, s'han d'aprofitar els canals de pas i els corredors i les vies de comunicació existents.
6. La construcció de tanques a l'espai agrari, i en el no urbanitzat en general, ha de limitar-se a aquells casos en què siguin imprescindibles per raó de l'ús i les circumstàncies del lloc o se'n justifiqui la necessitat per atendre els requeriments productius de l'explotació. Es recomana, quan sigui funcionalment possible, la utilització d'altres sistemes que la tanca per l'assenyalament del límit de la propietat o de l'àmbit de l'activitat. Les directrius específiques o els instruments urbanístics d'ordenació del paisatge poden prohibir les tanques en determinats àmbits de l'espai agrari.
7. En tant que els instruments d'ordenació del paisatge de major detall no estableixin una regulació més específica, la construcció de tanques de separació de finques, parcel·les o recintes en l'espai agrari està subjecte a les següents directrius i condicions:
  - a) Amb les excepcions que preveu la lletra h) no s'admeten tanques d'obra, llevat dels murs de pedra seca d'alçada no superior a 90 cm.
  - b) Les tanques poden ser de vegetal viu o de materials que permetin la transparència en tota la seva alçada.
  - c) Les tanques visualment permeables poden complementar-se amb vegetació pròpia de l'entorn per aconseguir el grau d'opacitat que es desitgi.
  - d) Les tanques han de tenir un tractament regular i homogeni en tota la seva longitud, per bé que poden incorporar diferències per tal de millorar la integració amb l'entorn si aquest no és homogeni.
  - e) Els materials manufacturats utilitzats en les tanques han de tenir colors discrets per tal que s'integrin bé en gamma cromàtica del lloc.
  - f) Sempre que no sigui incompatible amb l'activitat que motivi la necessitat de tanques, aquestes han de permetre el pas de la petita fauna terrestre pròpia del lloc.
  - g) Les tanques d'obra existents i les que preveu la lletra h) s'han de tractar amb superposicions de vegetació viva per tal de millorar la seva integració en el paisatge.

- h) Només s'admeten tanques d'obra o opaques en general en aquelles parcel·les on per motius de seguretat calgui garantir la impossibilitat d'accés o de vistes i no hi hagi altres fórmules de tancament que puguin garantir-ho.

Article 2.4. Fites visuals i fons escènics

1. En molts paisatges, la relació figura-fons té un paper rellevant en la composició de les imatges que se'n perceben. Aquesta relació ha estat ben present a les arts plàstiques. Són les *figures* del paisatge, els nuclis urbans, els elements construïts, les formacions geològiques diferenciades, etc., que, per la seva ubicació —encimbellada, en una plana, en carena, etc.— i pel seu valor, constitueixen components clau de les imatges del territori. Complementen la imatge i li donen base els *fons* escènics configurats per l'orografia i la vegetació.
2. Cal evitar la desfiguració de les fites paisatgístiques, de la qual les noves construccions —ja siguin aïllades en sòl no urbanitzable o formant part de creixements urbans— en són la causa més freqüent. Els instruments d'ordenació urbanística han de tenir especial cura en la preservació de la imatge de les fites paisatgístiques, tot condicionant les dimensions, volumetria i colors de les edificacions que poguessin afectar-la.
3. Cal, així mateix, preservar les possibilitats de percepció de fites i fons i, en especial, de les imatges que conjuntament componen. Amb aquesta finalitat, s'han d'evitar tant com sigui possible les construccions i, en general, les barreres visuals que impedeixin o dificultin seriosament la percepció de les imatges més interessants del territori des de llocs accessibles i trams viaris transitats. Les tècniques per a la preservació de les imatges constitueixen l'establiment de franges de no edificació i de limitació de les alçades i de la longitud dels elements barrera. Els instruments d'ordenació del paisatge de major detall han d'establir aquestes franges.
4. A més de les construccions i elements que impedeixen la visió de les imatges significatives del paisatge, cal evitar aquells que, sense impedir-ho, constituïrien un component greument desfigurador de la imatge per causa de la dimensió, forma o color.
5. Els plans especials urbanístics amb objectiu d'ordenació del paisatge poden delimitar àrees amb establiment de paràmetres limitatius de l'edificació amb els objectius de preservació que aquesta directriu estableix, com també àrees on és preceptiu l'informe d'impacte i integració paisatgística per a determinades construccions.
6. Atès que les instal·lacions eòliques afecten, per dimensió i/o ubicació, els fons escènics del paisatge, cal la consideració de criteris paisatgístics en el projecte d'implantació. En principi, es considera un bon criteri buscar una geometrització perceptible de la implantació dels molins, mitjançant l'establiment de pautes relatives a les alçades, distàncies, alineacions i altres elements significatius, que són pròpies de la necessària ordenació dels elements artificials repetitius.

Article 2.5. Extensió urbana

1. Les noves trames urbanes d'extensió de les poblacions han d'establir relacions de continuïtat i harmonia formal amb les trames existents i, amb aquesta finalitat, en el planejament urbanístic s'ha de tenir cura de la imatge dels fronts perifèrics de l'extensió prevista en tant que constituïran noves façanes a l'àrea urbana.
2. Els criteris de compacitat i densificació que es deriven del criteri general d'estalvi de sòl no són argument acceptable per a la ruptura estrident de les pautes formals de les àrees i nuclis urbans existents. Cal vetllar per la qualitat de les seqüències visuals d'aproximació i accés als nuclis i àrees urbanes des de les carreteres, en especial les de major utilització.
3. Nombrosos nuclis i àrees urbanes en el territori mostren perfils característics perceptibles des de determinades àrees i recorreguts, que constitueixen fites paisatgístiques, sovint de notable valor estètic, a les quals s'ha fet referència a l'article 2.4. Cal que el desenvolupament urbà, tant d'extensió com de reforma, respecti aquestes imatges i amb aquesta finalitat el planejament urbanístic ha d'impedir la possibilitat d'elements volumètrics que les desfigurin. La constatació d'aquesta possibilitat en el planejament vigent, amb relació a nuclis dels quals les Directrius assenyalen l'interès de les imatges que proporcionen, és argument suficient per procedir a la modificació d'aquest planejament.

4. Les trames urbanes d'extensió han de mantenir un nivell de coherència adequat amb l'estructura paisatgística (topografia, traces agro-culturals, vegetació, agricultura periurbana, patrons significatius, etc.) del seu entorn. La coherència exigida pot comportar diversos graus d'adequació morfològica amb l'entorn agrari, que ha de ser màxima i directa en creixements de petits nuclis, però, quan es tracti de creixements d'àrees urbanes més importants, pot ser-ho mitjançant solucions projectuals de les vores urbanes més complexes i de lectura menys immediata.

Article 2.6. Construccions aïllades

1. Pels seus efectes en el paisatge, cal extreure la qualitat dels projectes i les garanties d'autorització de les noves edificacions, construccions o instal·lacions aïllades en el territori, tant d'aquelles que es poden admetre en sòl no urbanitzable com aquelles que ocupen parcel·les aïllades de sòl urbà.
2. Entre les estratègies d'harmonització, mimetització / ocultació o monumentalització, que són les opcions de projecte d'un nou element aïllat en el paisatge, es considera preferent la primera, que pretén la integració de l'element en el paisatge, amb un resultat positiu o, com a mínim, neutre pel que fa a la qualitat d'aquest paisatge. L'estratègia de mimesi / ocultació és la indicada quan no es pot assolir un grau acceptable d'harmonització.

Excepcionalment, es pot optar per l'estratègia de monumentalització quan, per l'elevada qualitat formal i singularitat del nou element a construir, aquest hagi de passar a ser un component principal del paisatge.

3. Tots els projectes d'edificacions, construccions o instal·lacions aïllades han d'incorporar un estudi d'impacte i integració paisatgística.
4. Els plans especials urbanístics d'ordenació del paisatge i els altres instruments de planejament urbanístic han d'establir paràmetres per a la regulació de les edificacions en sòl no urbanitzable, en especial d'aquelles motivades per les activitats agrícoles i ramaderes. Els paràmetres han de ser coherents amb el patró agrari i paisatgístic que es deriva en cada cas de la xarxa de camins, el sistema de rec, la parcel·lació i la topografia i, en tot cas, no han de contradir el que disposa la normativa sectorial agrària.
5. En tant que les directrius del paisatge específiques d'un àrea territorial o instruments de planejament urbanístic no estableixin uns paràmetres més precisos en funció de les característiques diferencials de l'àrea, les edificacions aïllades s'han de subjectar a les següents condicions:

a) Implantació

Atès que una adequada implantació contribueix significativament a la integració paisatgística de la construcció, s'han d'avaluar diverses alternatives d'emplaçament i se seleccionarà la més adient amb relació amb el paisatge. En principi, i llevat dels casos d'estratègia de monumentalització, convé evitar les localitzacions a les parts centrals dels fons de vall, en punts focals respecte a carreteres, miradors i en indrets amb alta exposició visual.

b) Perfil territorial

S'han de preservar les línies del relleu que defineixen els perfils panoràmics i s'evitarà la localització d'edificacions sobre els punts prominents, els careners i les cotes més altes del territori, on la projecció de la silueta de l'edificació en la línia d'horitzó modifiqui el perfil natural perceptible del paisatge.

c) Proporció

Les construccions han de ser proporcionades a la dimensió i escala del paisatge, de manera que s'evitin o es fraccionin aquelles que per la seva grandària constitueixen una presència impròpia i desproporcionada.

d) Pendent

En totes les intervencions s'ha d'evitar ocupar els terrenys amb major pendent. Quan siguin necessaris anivellaments, s'ha de procurar evitar l'aparició de murs de contenció de terres i s'han de salvar els desnivells

amb desmunts o talussos amb pendents que permetin la revegetació. Per tal de minimitzar l'impacte visual, les edificacions s'han d'esglaonar o s'han de descomposar en diversos elements simples articulats, de manera que s'eviti la creació de grans plataformes horitzontals que acumulin en els seus extrems importants diferències de cota entre el terreny natural i el modificat.

e) Parcel·la

La correcta inserció en el medi rural de qualsevol construcció requereix que aquesta ocupi la mínima part possible de la parcel·la i que la resta mantingui el caràcter d'espai rural no artificialitzat que ha d'actuar de coixí amb l'entorn no transformat, tot i que s'admeten les actuacions necessàries per donar un correcte tractament als límits de la construcció.

f) Distàncies

Les edificacions s'han de separar com a mínim 100 metres de les zones fluvials dels rius, rieres i barrancs. Així mateix, i sense perjudici de la normativa d'aplicació en cada cas, s'han de separar dels marges de les infraestructures lineals de comunicació, un mínim de 50 metres de les vies locals, 100 de les generals i 150 de les autopistes, autovies i vies convencionals amb doble calçada. La distància de separació a vies fèrries és de 100 metres. Aquestes distàncies que es consideren com els mínims desitjables es poden disminuir justificadament en aquells casos d'edificacions agràries o d'interès públic de necessària ubicació en una parcel·la en què la configuració del territori les faci inabastables.

g) Façanes i cobertes

És obligatori el tractament com a façana de tots els paraments exteriors de les edificacions, sigui quina sigui la seva finalitat, i com a materials d'acabament només s'han d'utilitzar aquells que presentin colors i textures que harmonitzin amb el caràcter del paisatge i no introdueixin contrastos estranys que en desvaloritzin la imatge dominant.

h) Vegetació

Es recomana la utilització de vegetació i, en concret, d'arbrat, amb espècies i plantacions pròpies del lloc per a facilitar la integració paisatgística de l'edificació.

6. Les pautes d'actuació establertes en aquest article són d'aplicació, si escau, per millorar la integració paisatgística de les edificacions rurals existents.

Article 2.7. Infraestructures lineals

1. Les infraestructures lineals —xarxa viària i ferroviària, conduccions de gas i d'electricitat, etc.—, a causa dels seus requeriments de traçat i connexió, sovint independents de les referències del territori perceptible, són una potencial intrusió en el paisatge, agreujada per la seva envergadura física. És un criteri general, vàlid per a tots els traçats d'infraestructures lineals, el de minimitzar la fragmentació física del territori i els canvis de configuració dels terrenys necessaris per a la seva construcció. Cal preveure que el respecte al paisatge pot comportar la construcció de major longitud de túnels, falsos túnels i viaductes que la que requereix un traçat que respongui només a criteris funcionals.
2. Els projectes de les infraestructures lineals de totes classes han d'adoptar les solucions adequades per a minimitzar-ne i/o esmorteir-ne la presència en el paisatge rural, llevat dels casos en què poden aportar interès al paisatge com els següents:
  - Ponts i viaductes viaris o ferroviaris i altres artefactes singulars que, mitjançant un projecte de qualitat, poden tenir un caràcter monumental.
  - Conduccions d'aigua a cel obert susceptibles d'ésser integrades com a elements d'interès paisatgístic.
  - Trams viaris constitutius de passeigs arbrats.

3. Els projectes viaris, a més de tenir cura de la correcta i discreta inserció de la via en el paisatge, han de considerar-ne també la funció com a itinerari de percepció del paisatge. Tanmateix, aquest objectiu no és argument per a una major presència de la infraestructura, llevat dels casos on l'interès de l'itinerari visual pogués justificar-ho.
4. L'acompanyament d'arbrat, o vegetació en general, dels elements lineals d'infraestructures és, llevat de casos excepcionals o d'impediments per normativa sectorial, una recomanació amb valor general.
5. Les infraestructures aèries, en concret les línies elèctriques i telefòniques, han de seguir preferentment les traces establertes per carreteres i ferrocarrils, i quan no pugui ésser així s'han d'agrupar en corredors que han d'establir els instruments sectorials corresponents amb criteris de minimitzar-ne l'impacte en el paisatge.

Article 2.8. Àrees especialitzades

1. La implantació d'àrees especialitzades d'activitats —industrials, logístiques, comercials, de tractament ambiental, de producció d'energia, etc.— sol tenir uns efectes intensos en la transformació del paisatge a causa de la localització, dimensió i imatge, que poc tenen a veure amb la lògica de formació dels assentaments urbans que s'hi han integrat històricament. L'establiment de directrius per a les noves implantacions i per millorar la integració de les existents té una especial importància en unes Directrius del paisatge que pretenen mantenir i, si és possible, incrementar els valors del paisatge.
2. Les noves implantacions d'àrees d'activitats especialitzades han de tractar de minimitzar el seu impacte visual, en especial en aquells àmbits rurals en què el paisatge agrari té una textura de gra petit, sense perjudici d'aquells elements que, per la seva significació, fos aconsellable que constituïssin aportacions al paisatge pel seu possible caràcter monumental, per exemple, una terminal aeroportuària o una estació de tren.
3. La finalitat de minimitzar l'impacte visual de la nova implantació ha d'ésser un factor a tenir en compte en l'elecció de la localització i en l'establiment dels límits de l'àrea a ocupar. En tot cas, l'ordenació urbanística de les noves implantacions ha d'accentuar les condicions d'harmonia volumètrica i de qualitat arquitectònica de les façanes perimetrals de la implantació.
4. La tècnica de la mimetització / ocultació mitjançant franges d'arbrat o d'altra vegetació és, llevat de casos justificats de monumentalitat, d'aplicació oportuna a les noves implantacions i, especialment, per millorar la integració paisatgística de nombrosos polígons industrials, urbanitzacions i elements d'infraestructura existents.

Article 2.9. Espais degradats

1. Cal considerar com a un objectiu de validesa general la restitució dels valors paisatgístics a aquells llocs on s'han perdut per causa de processos de degradació, sovint motivats per les activitats humanes. Són els espais on hi ha extraccions abandonades, abocadors, edificacions agràries en desús, edificacions en ruïna, instal·lacions obsoletes, etc., sobre els quals cal actuar mitjançant la promoció de la transformació física.
2. Les actuacions sobre els espais degradats són, principalment, les destinades a la restauració del paisatge malmès amb l'objectiu de reintegrar-los a la imatge paisatgística del territori on se situen, però, en alguns casos, aquests espais poden ser oportunitats per a projectes creatius que aportin nous valors paisatgístics. Així mateix, la recuperació d'espais degradats pot anar associada, si convé, a la ubicació d'usos o edificacions que s'haguessin de situar a l'espai rural o que poguessin treure profit de la configuració de l'espai, sense perjudici dels requeriments d'ordre territorial, urbanístic i ambiental que siguin procedents en cada cas.
3. El finançament de les actuacions oneroses als paisatges degradats és una destinació prioritària dels fons públics per a la millora del paisatge.
4. Quan s'hagin d'autoritzar activitats que produiran una inevitable degradació del paisatge s'ha de preveure la restitució del valor paisatgístic del lloc. En aquelles activitats, com les extractives, en què el projecte de restauració és preceptiu per a la seva autorització, aquest ha de ser també un projecte de recuperació del valor paisatgístic del lloc, tot i que no necessàriament mitjançant la recomposició de la morfologia i vegetació anteriors.

Article 2.10. Miradors i itineraris

1. En tant que els valors del paisatge s'aprecien a partir de la seva percepció, és un objectiu d'abast general facilitar l'accés dels ciutadans a aquells llocs on la percepció del paisatge és més àmplia i suggerent: els miradors i els itineraris paisatgístics.
2. Els poders públics han de promoure, directament o mitjançant convenis amb entitats, una xarxa de camins paisatgístics i de miradors accessibles a peu o amb vehicles que permetin una suficient percepció dels valors paisatgístics del territori. Aquesta xarxa, que comprèn miradors i camins, existents o a crear, ha de rebre les actuacions necessàries de condicionament, senyalització i manteniment per tal de potenciar-ne la funció de facilitar la percepció dels valors del paisatge i el coneixement del territori.
3. En tot cas, les actuacions en camins i miradors en els espais oberts han d'evitar l'artificialització innecessària d'aquests espais.
4. Han de tenir especial atenció aquells miradors i itineraris més accessibles, com són els situats en els espais periurbans i també els camins de ronda marítims.

3. Directrius específiques del territori de les Terres de l'Ebre

Article 3.1. Unitats de paisatge

El Catàleg del paisatge de les Terres de l'Ebre divideix el territori en les següents unitats de paisatge:

1. Costers de l'Ebre
2. Altiplà de la Terra Alta
3. Serra del Tormo
4. Riberes de l'Algars
5. Serra de Pàndols-Cavalls
6. Cubeta de Móra
7. Baix Priorat
8. Serra de Llaberia
9. Barrufemes
10. Burgans
11. Muntanyes de Tivissa-Vandellós
12. Serres de Cardó-Boix
13. Los Ports
14. Planes del Baix Ebre-Montsià
15. Paisatge fluvial de l'Ebre
16. Vessants de Tivenys-Coll de l'Alba.
17. Litoral del Baix Ebre
18. Serres de Montsià-Godall
19. Delta de l'Ebre

Article 3.2. Objectius de qualitat paisatgística (OQP)

El Catàleg del paisatge de les Terres de l'Ebre estableix objectius de qualitat paisatgística per avançar cap a les configuracions territorials i paisatgístiques següents:

1. Uns assentaments urbans amb un creixement ordenat, respectuós amb la singularitat dels nuclis, amb perímetres nítids, dimensionament d'acord amb les necessitats reals i que no comprometi el caràcter agrari dels espais circumdants.
2. Unes urbanitzacions endreçades i dotades d'elements de qualitat paisatgística.

3. Uns paisatges litorals gestionats integralment, amb unes intervencions adreçades a dotar-los de qualitat i de noves identitats, a la vegada que se'n millori l'accessibilitat per al gaudi i l'ús social amb respecte vers els valors naturals i estètics que contenen.
4. Uns paisatges naturals ben conservats, amb qualitat paisatgística, i que compaginin l'activitat agropecuària, l'extracció de recursos naturals i l'ús turístic i de gaudi.
5. Uns assentaments disseminats amb unes construccions aïllades (masos, magatzems agrícoles, granges, coberts d'eines, etc.) vinculats a la viabilitat de les explotacions agràries.
6. Unes infraestructures lineals (xarxa viària i ferroviària, conduccions de gas i d'electricitat, etc.) integrades paisatgísticament i que no malmetin la continuïtat paisatgística i social del territori.
7. Uns espais periurbans que aportin nous elements d'interès al paisatge, i amb uns accessos als nuclis urbans ordenats paisatgísticament.
8. Unes àrees especialitzades (industrials, logístiques, comercials, de producció d'energia, de tractament o abocament de residus, etc.) ubicades en zones visuals no preferents o notòries i dissenyades (o redissenyades) tot tenint en compte la integració amb l'entorn de les façanes que confronten amb el sòl no urbanitzable o amb la xarxa viària.
9. Uns paisatges de les infraestructures energètiques conformats per instal·lacions eòliques i solars fotovoltaïques planificades amb visió de conjunt a escala regional i disposades en el paisatge en relació amb els seus elements configuradors.
10. Uns fons escènics de qualitat que mantinguin els referents visuals i identitaris de les Terres de l'Ebre.
11. Una xarxa de miradors i itineraris paisatgístics que posin en valor les panoràmiques més rellevants i permetin interactuar amb la diversitat i els matisos dels diferents paisatges de les Terres de l'Ebre.
12. Uns paisatges dels entorns urbans i naturals de l'Ebre, de la resta de rius ebrencs i del conjunt de barrancs, que en conservin els valors i siguin accessibles per a activitats de gaudi respectuós.
13. Un paisatge del delta de l'Ebre vinculat a la conservació, gestió i revalorització del conreu de l'arròs, de la xarxa de camins, canals i recs, i del patrimoni arquitectònic, com també d'altres valors naturals, històrics, estètics i simbòlics que aquest espai conté.
14. Un paisatge conformat per la pedra seca i per mosaics agroforestals i agraris, productiu i conservat com a referent estètic i identitari de les Terres de l'Ebre.
15. Una arquitectura vinculada als paisatges de secà i de regadiu tradicional, a les construccions defensives i a les edificacions religioses, que els doti d'un contingut i significació territorial i paisatgística.

Article 3.3. Directrius OQP1

Uns assentaments urbans amb un creixement ordenat, respectuós amb la singularitat dels nuclis, amb perímetres nítids, dimensionat d'acord amb les necessitats reals i que no comprometi el caràcter agrari dels espais circumdants

1. Integrar les possibles noves extensions a les estructures preexistents de manera harmònica i respectant-ne la singularitat en els nuclis amb patrons paisatgístics ben definits:
  - Nuclis encimbellats, és a dir, nuclis de morfologia orgànica en relació amb la topografia i de perfil elevat. Són Arnes, Horta de Sant Joan, Miravet (cap de la vila), Paüls i Tivissa.
  - Nuclis pesquers, és a dir, nuclis de costa que mantenen la tipologia tradicional vinculada a la pesca. Són l'Ametlla de Mar, l'Ampolla, les Cases d'Alcanar i Sant Carles de la Ràpita.

- Nuclis-camí, és a dir, nuclis urbans que històricament han anat creixent al costat dels antics camins ramaders o lligallos. Són, entre altres, Campredó, Lligallo del Gànguil i Lligallo del Roig. També els nuclis que històricament han anat creixent al voltant de les carreteres, com l'Aldea, Corbera d'Ebre i el Perelló.
  - Nuclis amb una trama ortogonal, és a dir, nuclis que s'estructuren al voltant d'una plaça central a partir de la qual sorgeixen els carrers, que adopten una estructura quadriculada o en malla. Són, entre altres, Gandesa, els Reguers, Ulldecona i Xerta.
  - Nuclis nascuts del poblament disseminat, és a dir, nuclis que s'han format a partir d'un procés de densificació del disseminat. Són Deltebre i Sant Jaume d'Enveja. També els espais de poblament disseminat, formats per cases amb hort, situats a les corones dels nuclis urbans, com Roquetes i Tortosa.
2. Els nuclis encimbellats de les Terres de l'Ebre (Arnes, Horta de Sant Joan, Miravet, Paüls i Tivissa) mostren perfils característics, perceptibles des de determinades àrees i recorreguts, els quals constitueixen fites paisatgístiques. En aquests casos, el desenvolupament urbà (tant d'extensió com de reforma) ha de respectar aquests perfils o imatges i impedir a través del planejament urbanístic l'aparició d'elements volumètrics que els desfigurin. Cal modificar el planejament urbanístic allà on apareguin aquests elements discordants amb les imatges que proporcionen aquests pobles.
3. Preservar l'encaix entre els espais oberts i els nous creixements en els espais els quals, per la seva singularitat agrícola o de conjunt harmònic, es considera indispensable que mantinguin el seu caràcter. Aquests espais, als quals fa referència OQP 14, són: els avellaners de la Fatarella, els cirerers de Paüls, els cítrics dels prats d'Alcanar, els conreus en fons de barranc (fondos) d'olivera i de vinya, el corredor Bot-Gandesa-Corbera d'Ebre, la cubeta de Móra, el delta de l'Ebre, la foia d'Ulldecona, el mosaic de cereal d'Arnes i les terrasses fluvials des del pas de Barrufemes fins a Amposta.
4. Preservar a través dels instruments d'ordenació urbanística la imatge de les fites paisatgístiques i fons escènics assenyalats a OQP 10 visibles des dels nuclis, tot condicionant les dimensions, volumetria i colors de les edificacions que poguessin afectar-la, i buscant traçats alternatius per a la implantació de les infraestructures. Això implica, entre altres mesures, limitar la construcció de nous edificis alts i singulars a aquells indrets dels nuclis urbans que afectin àmbits de visió o línies d'horitzó, i afavorir aquells projectes que s'integrin a l'entorn i tinguin qualitat en el disseny. De la mateixa manera, els instruments d'ordenació urbanística han d'incorporar, sempre que escaigui, disposicions concretes d'ordenació amb l'objectiu de promoure les perspectives.
5. Elaborar per a les principals ciutats i viles de les Terres de l'Ebre (Alcanar, l'Aldea, l'Ametlla de Mar, l'Ampolla, Amposta, Camarles, Deltebre, Gandesa, Móra d'Ebre, Móra la Nova, Roquetes, Sant Carles de la Ràpita, la Sénia, Tortosa i Ulldecona) una proposta de creació de parcs periurbans, tot mantenint els usos agrícoles existents i combinant-los amb espais, àrees i itineraris per a ús públic.

Article 3.4. Directrius OQP2

Unes urbanitzacions endreçades i dotades d'elements de qualitat paisatgística

1. Millorar els perímetres de les urbanitzacions, amb dues finalitats: estètica i de protecció davant els incendis forestals.
2. Ordenar paisatgísticament els accessos a les urbanitzacions, perquè sovint aquests accessos actuen també de via de penetració a racons del territori per part d'altres ciutadans.

Aquestes directrius són d'aplicació en diversa mesura a les següents urbanitzacions:

- Al litoral continental: el Camp de Tir i Maricel, Montecarlo, Montsià Mar, la Pau, Selma, Serramar i Solimar, a Alcanar; Calafat, Calafató, Sant Jordi d'Alfama, Tres Cales, al nord, i l'Estany, l'Hidalgo, Punta de l'Àliga, els Racons, Roques Daurades, al sud, a l'Ametlla de Mar; el Baconer, Cap Roig i los Pinets, a l'Ampolla; i Perellomar, al Perelló.

- Al pre-Delta: Mirador de l'Ebre, a l'Aldea; i Ampollamar, Mirador del Delta i el Roquer, a l'Ampolla.
- Al litoral deltaic: l'Eucaliptus, a Amposta i Riumar, a Deltebre.
- A les planes litorals: la Selleta, a Alcanar; Camí del Furoner i Ulldelops, a l'Ampolla; i lo Racó dels Teixons, al Perelló.
- A l'entorn de la conurbació Tortosa-Roquetes: el Pla de les Illes, a Aldover; la carretera dels Reguers, la Torre de Gil i els xalets de les Crevetes, a Roquetes; i Sant Josep de la Muntanya, el Seminari i la Simpàtica, a Tortosa.
- A la muntanya: el Mascar, a Alfara de Carles, Roquetes i Tortosa; i els disseminats de la Vall Servera i el Toscar, a Alfara de Carles.

Article 3.5. Directrius OQP3

Uns paisatges litorals gestionats integralment, amb unes intervencions adreçades a dotar-los de qualitat i de noves identitats, a la vegada que se'n millori l'accessibilitat per al gaudi i l'ús social amb respecte vers els valors naturals i estètics que contenen

1. Facilitar l'accessibilitat al litoral del Baix Ebre i el Montsià per tal d'afavorir l'observació i gaudi del paisatge. En aquest sentit, cal garantir unes façanes marítimes que permetin gaudir del paisatge amb la mínima afectació possible sobre la seva qualitat i el seu caràcter.
2. Gestionar adequadament tots els paisatges litorals, especialment, i pel que fa als no deltaics, els següents que assoleixen una elevada qualitat paisatgística:
  - Alcanar: camí de Bequera, camí de Viral, corredor nord, corredor sud, fàbrica de ciment, la Fonda, granja de Grau, el Marjal, la Martinenca, lo Mas d'en Galos sud, Montsià Mar, platja del Camaril, platja del Camaril nord, la Punta, riu de la Sénia i Solimar.
  - Alcanar / Sant Carles de la Ràpita: Serra Mar.
  - L'Ametlla de Mar: barranc de Calafat, barranc de l'Àliga - barranc de l'Estany, cala Nova, cala Sant Jordi, platja de l'Estany i platja de l'Estany Tort.
  - L'Ampolla: barranc del Baconer - Cap Roig i barranc del Furoner - barranc del Baconer.
  - El Perelló: lo Molar i platja de cala Moros i racó de Garretes.
3. Tractar acuradament els fronts urbans marítics en el planejament urbanístic amb l'objectiu de destacar-ne el caràcter i potenciar-ne el valor paisatgístic. Els POUM dels municipis d'Alcanar, l'Ametlla de Mar, l'Ampolla, el Perelló i Sant Carles de la Ràpita han d'establir mesures per recuperar, tant com sigui possible, la coherència formal en aquells fronts que l'haguessin perduda per causa de la volumetria dels edificis o de la baixa qualitat de l'arquitectura. Aquestes mesures haurien de tractar els elements locals característics; possibilitar l'accés públic a tota l'àrea i fomentar el contacte ciutadà amb les zones d'aigua; recuperar, potenciar i preservar les grans panoràmiques obertes de vista al mar; o convertir els edificis i conjunts catalogats (fars, edificis singulars, drassanes, tinglados, llotges, magatzems portuaris, cases de pescadors, barris mariners) com a elements positius del paisatge en la nova ordenació.
4. Actuar preferentment amb l'objectiu d'adequar paisatgísticament les àrees del front marítim ocupat per les urbanitzacions entre l'extrem sud del nucli urbà de Sant Carles de Ràpita i el nucli de les Cases d'Alcanar; el sector de Calafat, Sant Jordi d'Alfama i Tres Cales, al nord de l'Ametlla de Mar; la del Port de l'Estany i les Roques Daurades, al sud del mateix municipi; la de les Oliveres, al Perelló, o la de Cap Roig, a l'Ampolla.
5. Preveure, a través dels instruments d'ordenació urbanística corresponents, reserves suficients d'espais lliures en els nous creixements urbans previstos al tram baix del riu Ebre (Amposta, Deltebre), al pre-Delta (l'Aldea, Camarles), i al litoral (l'Ametlla de Mar, l'Ampolla, Les Cases d'Alcanar, Sant Carles de la Ràpita). Les reserves

poden tenir diverses formes, segons els casos (parcs urbans, parcs periurbans, espais naturals, espais agrícoles, etc.), amb l'objectiu d'evitar un continu urbà dens i crear un mosaic de peces construïdes amb espais oberts que permetin el gaudi del paisatge, com també visualitzar el mar i el Delta des de diversos indrets de l'interior dels nuclis urbans i des de les segones línies.

6. Promocionar i endreçar les façanes marítimes diverses que admetin l'evolució arquitectònica i urbanística allà on la legalitat vigent ho permeti, tot preservant-ne i potenciant-ne els referents visuals i identitaris que els diferencien d'altres façanes marítimes del litoral mediterrani (nuclis pesquers de l'Ametlla de Mar i Sant Carles de la Ràpita, etc.), com també restaurar els elements arquitectònics i naturals (sistemes dunars, aiguamolls litorals, pinedes litorals, etc.).

Article 3.6. Directrius OQP4

Uns paisatges naturals ben conservats, amb qualitat paisatgística, i que compaginin l'activitat agropecuària, l'extracció de recursos naturals i l'ús turístic i de gaudi

1. Procurar la restauració dels espais naturals, com les Muntanyes de Tivissa-Vandellós, Riba-roja o les serres de Cardó-Boix, sotmesos a incendis forestals recurrents o a l'abandonament.
2. Vetllar per la restauració paisatgísticament correcta i respectuosa dels espais sotmesos a activitats extractives.

Article 3.7. Directrius OQP5

Uns assentaments disseminats amb unes construccions aïllades (masos, magatzems agrícoles, granges, coberts d'eines, etc.) vinculats a la viabilitat de les explotacions agràries

1. Restringir la localització de construccions sobre els punts prominents, els careners i les cotes més altes del territori, on la projecció de la silueta de l'edificació en la línia d'horitzó modifiqui el perfil natural perceptible del paisatge, i en indrets amb alta fragilitat o exposició visual identificats en el Catàleg, tot seguint els criteris establerts a OQP 10.
2. Tenir en compte, en la decisió de la localització d'edificacions dins parcel·les agràries, la percepció que se'n té des de la xarxa de carreteres i camins o des dels miradors: la sensació de llunyania o proximitat que es crea, i la proporció i posició en relació amb els altres elements del paisatge agrari, com la vegetació, la forma i les dimensions dels talussos, les tanques, etc. En aquest cas, cal tenir present els itineraris i miradors definits a OQP 11.
3. Vetllar pel manteniment i millora de les construccions i edificacions de pedra seca, com també pel seu inventari i inclusió dins dels catàlegs de béns a protegir dels POUM.

Localitzar i construir les noves edificacions que siguin urbanísticament admissibles segons criteris de relació amb els materials i les tonalitats de la pedra seca del lloc.

Article 3.8. Directrius OQP6

Unes infraestructures lineals (xarxa viària i ferroviària, conduccions de gas i d'electricitat,...) integrades paisatgísticament i que no malmetin la continuïtat paisatgística i social del territori

1. Evitar tant com sigui possible la fragmentació en el paisatge de les infraestructures lineals al corredor litoral (AP-7, corredor ferroviari, N-340 i futura A-7) i al llarg de l'eix de l'Ebre (C-12, C-42 i eix ferroviari de l'Ebre).
2. El disseny de nous traçats d'infraestructures viàries que creuin les unitats de paisatge de secà, com l'Altiplà de la Terra Alta, el Baix Priorat, els Costers de l'Ebre i la Plana del Baix Ebre-Montsià, hauria d'evitar, en la mesura que sigui possible, canvis bruscs en els marges amb elements de protecció i seguretat, alhora que, pel que fa a les panoràmiques observables des de la carretera, hauria de tenir en compte l'existència de les edificacions aïllades.

Cal evitar, en aquestes vies, les tanques vegetals i els enjardinaments o plantacions alienes a les característiques potencials del sòl, i cal potenciar en aquestes infraestructures la pedra en sec com a fórmula per integrar els murs o parets de contenció en el paisatge.

3. Garantir que la construcció de noves infraestructures viàries i ferroviàries deixi els passos necessaris per tal d'evitar la fragmentació física i social dels itineraris paisatgístics no motoritzats de les Terres de l'Ebre. Aquests són: camí de Sant Jaume de l'Ebre, GR-7, GR-92, GR-99 o camí de l'Ebre, GR-171, GR-192, via Augusta i via verda de la Vall de Safan.
4. Afavorir la plantació d'elements arbrats al llarg dels canals de reg, en especial els del delta de l'Ebre, com també en les entrades o variants de les poblacions.
5. Cal mantenir i reforçar la integració paisatgística de les carreteres comarcals i locals de les Terres de l'Ebre que segueixen el trajecte d'antics eixos viaris i que, malgrat que, amb el pas del temps, s'han anat adaptant a les noves necessitats de circulació, conserven, en la seva majoria, el traçat original i trajectòries semblants, com també elements arquitectònics d'elevat valor patrimonial. Són les següents: la T-301, la T-311, la T-324/N-230, la T-703, la T-723, la T-731, la TV-342, la TV-3021, la TV-3031, la TV-3032, la TV-3111, la TV-3313, la TV-7231 (des de Vilalba dels Arcs fins al límit amb Aragó), la TV-7232, la TV-7333 i la TV-7411.
6. Prestar especial atenció a la integració paisatgística de les propostes de noves infraestructures viàries, incloent-hi mesures correctores i compensatòries.
7. Considerar la funció que tenen els projectes viaris com a itinerari de percepció del paisatge, a més de tenir cura de la correcta, i discreta, inserció i adaptació de la via en el paisatge. A les Terres de l'Ebre tenen aquesta funció els itineraris prioritari a què fa referència OQP11. En aquest sentit, també cal garantir que les autopistes i autovies proporcionin el major gaudi visual possible als conductors pel que fa a la qualitat dels paisatges que creuen, sense perjudici de l'eficàcia del trànsit.

Article 3.9. Directrius OQP7

Uns espais periurbans que aportin nous elements d'interès en el paisatge, i amb uns accessos als nuclis urbans ordenats paisatgísticament

1. Recuperar els espais degradats de les perifèries de les poblacions i eixos de comunicació a través de plans generals d'ordenació urbana, mitjançant la seva identificació i caracterització, tot determinant els usos no admesos i promovent accions de restauració. Els espais prioritari d'actuació són les perifèries d'Alcanar, l'Aldea, Amposta, les Cases d'Alcanar, la conurbació Tortosa-Roquetes-Jesús, Deltebre i Sant Carles de la Ràpita. Cal també actuar a les perifèries de les poblacions de l'Ametlla de Mar, Móra d'Ebre, Santa Bàrbara, la Sénia i Ulldecona, i, en general, al llarg dels eixos de comunicació del litoral conformats per l'AP-7, la C-12 entre Tortosa i Amposta, la C-42 i la N-340, com també a la vora dels assentaments urbans del litoral continental, des de l'Ametlla de Mar fins a l'Ampolla i des de Sant Carles de la Ràpita fins a Alcanar.
2. Preservar els accessos arbrats als nuclis, l'accés a l'Aldea pel Delta o pel Camí de l'Ermita de l'Aldea, l'accés a Tivissa per la carretera T-304, l'accés sud a Tortosa per la carretera C-12 i els accessos a Ulldecona.

Article 3.10. Directrius OQP8

Unes àrees especialitzades (industrials, logístiques, comercials, de producció d'energia, de tractament o abocament de residus, etc.) ubicades en zones visuals no preferents o notòries i dissenyades (o redissenyades) tot tenint en compte la integració amb l'entorn de les façanes que confronten amb el sòl no urbanitzable o amb la xarxa viària

1. Minimitzar l'impacte de les noves àrees especialitzades en els espais definits per la seva singularitat agrícola o de conjunt (els avellaners de la Fatarella, els cirerers de Paüls, els cítrics dels prats d'Alcanar, els conreus en fons de barranc –fondos– d'olivera i de vinya, el corredor Bot-Gandesa-Corbera d'Ebre, la cubeta de Móra, el delta de

l'Ebre, la foia d'Ulldecona, el mosaic de cereal d'Arnes i les terrasses fluvials des del pas de Barrufemes fins a Amposta) assenyalades a OQP14.

2. Integrar paisatgísticament els nous sectors d'activitat econòmica de:

- Les Camposines (al terme municipal de la Fatarella, a la Terra Alta), per ubicar-se a l'inici del conjunt harmònic del corredor Corbera d'Ebre-Gandesa-Bot.
- L'Aldea-Camarles (proper a l'Aldea), per la proximitat a l'assentament de patró singular nucli-camí i per les dimensions.
- Alcanar, per ubicar-se enmig de l'espai agrari singular dels cítrics dels prats d'Alcanar.
- Móra la Nova, per ubicar-se enmig del conjunt harmònic agrícola de la cubeta de Móra.

Article 3.11. Directrius OQP9

Uns paisatges de les infraestructures energètiques, conformats per instal·lacions eòliques i solars fotovoltaïques, planificades amb visió de conjunt a escala regional i disposades en el paisatge en relació amb els seus elements configuradors

1. Evitar la proliferació d'instal·lacions eòliques en fites i fons escènics amb valor simbòlic assenyalats a OQP10.
2. Evitar la instal·lació d'instal·lacions eòliques a una distància reduïda dels nuclis urbans i als miradors de consolidació prioritària assenyalats a OQP11.
3. Els nous projectes eòlics han de fer una especial atenció a la visibilitat de les instal·lacions eòliques a i des de les àrees paisatgístiques amb valor simbòlic reconegudes en el mapa de valors simbòlics del Catàleg, com també als paisatges agraris assenyalats a OQP14.
4. Evitar la implantació d'instal·lacions solars en fites i fons escènics amb valor simbòlic assenyalats a OQP10.
5. Propiciar la implantació d'instal·lacions solars de superfície gran i mitjana en proximitat amb els sòls destinats a activitat econòmica, tot evitant-ne la localització als miradors de consolidació prioritària assenyalats a OQP11.
6. Els nous projectes d'instal·lacions solars han de fer una especial atenció a la visibilitat d'aquestes a i des de les àrees paisatgístiques amb valor simbòlic reconegudes en el mapa de valors simbòlics del Catàleg, com també en els paisatges agraris assenyalats a OQP14.
7. Adaptar el disseny de les edificacions lligades a les instal·lacions eòliques i solars a les directrius OQP5 sobre edificacions aïllades, i el disseny dels vials d'accés a les directrius OQP6, que persegueixen unes infraestructures lineals de comunicació de qualitat. En aquest cas, hauran d'adaptar-se al parcel·lari existent, minimitzar l'amplada necessària, evitar, sempre que sigui possible, la pavimentació i, en els casos que sigui necessari, revegetar les vores de la xarxa de camins amb vegetació autòctona.

Article 3.12. Directrius OQP10

Uns fons escènics de qualitat que mantinguin els referents visuals i identitaris de les Terres de l'Ebre

1. Evitar la desfiguració de les fites paisatgístiques i fons escènics que s'assenyalen a continuació amb construccions, infraestructures, i en general, amb barreres visuals que impedeixin o dificultin considerablement la percepció de les imatges més interessants del territori des de llocs accessibles i trams viaris transitats:
  - Amb valor simbòlic identitari:

- Perfils emblemàtics: els Ports, serres de Pàndols i Cavalls, serres de Cardó-el Boix, serra de Montsià i serra del Tormo.
  - Serres: serra de la Fatarella, serra dels Pessells, muntanya de Santa Bàrbara, serra del Tormo, serra de Llaberia, muntanyes de Tivissa-Vandellòs, serres de Cardó-el Boix i serra de Montsià.
- Amb valor estètic:
- Perfils emblemàtics: els Ports, serres de Pàndols i Cavalls (vistes des de la Terra Alta), serres de Cardó-el Boix (vistes des de Tortosa), serra de Montsià (vista des de l'ermita de la Pietat, a la serra de Godall) i serra del Tormo.
  - Formacions vegetals i de roca: Montsagres d'Horta i de Paüls, les Roques de Benet, la mola de Catí o les gúbies del Regatxol (als Ports); Roca Blanca (Serres de Montsià-Godall); crestes de les serres de Cardó-el Boix; crestes de les serres de Pàndols i Cavalls; la serra del Crestall; l'estret de Barrufemes; els Borjos de Tivissa i els cingles de la serra del Montalt.
  - Elements monumentals històricoculturals: castell de Miravet, celler modernista del Pinell de Brai, celler modernista de Gandesa, castell de la Suda, torre de la Carrova, torre de Campredó, molí d'oli del Sindicat Agrícola d'Ulldecona, ermita de la Verge de la Pietat, santuari de la Fontcalda, convent de Sant Salvador d'Horta, balneari de Cardó, castell de Sant Jordi d'Alfama.
  - Nuclis encimbellats: Miravet, Horta de Sant Joan, Arnes, Tivissa, Paüls.
  - Conjunts monumentals històriconaturals: castell i cap de la vila de Miravet; conjunt de la muntanya de Santa Bàrbara i el convent de Sant Salvador d'Horta; monestir-balneari de Cardó i tretze ermites de la vall de Cardó (entre elles la de la Trinitat, la de l'Àngel i la de Sant Onofre o de la Columna); santuari de la Mare de Déu de la Fontcalda i els seus voltants; el Poble Vell de Corbera d'Ebre; la Suda i les muralles de Tortosa; el castell d'Ulldecona i l'ermita de la Pietat (Ulldecona).
  - Geoformes: lo Tormo, Agulla de Bot, Pas de l'Ase, Santa Magdalena, mola del Perelló, la Llena, roca del Migdia, la Picossa, Tossal Gran, tossa del Morral, Rocamala, la Falconera, muntanya de Santa Bàrbara, la Moleta (faixes del Grau), serra dels Corral, Montsagre d'Horta, Montsagre de Paüls, la Moleta (serra dels Corral), roques de Benet, moles del Don, rases del Maraco, barranc dels Estrets, punta de l'Agulla, roca Foradada, punta del Capello, mola del Boix, punta de la Boinaca, morral de Cabrafeixet, la Creu de Santos, mola de Catí, mola Castellona, la Caramella, mola Porquera, los Pallers, lo Castell de l'Erossa, morral de Catinell, la Joca, lo Portell, la Foradada i les Feixes Tancades.
2. Preservar les possibilitats de percebre fites i fons, i, en especial, les imatges que conjuntament componen. Amb aquesta finalitat, s'han d'evitar les construccions i, en general, les barreres visuals que impedeixin o dificultin considerablement la percepció de les imatges conformades pels fons i les fites assenyalades en l'apartat anterior, des dels miradors i trams viaris que s'assenyalen a OQP14.
  3. Evitar les afectacions, alteracions geomorfològiques o la instal·lació d'estacions de telecomunicacions, instal·lacions eòliques o solars i altres elements potencialment distorsionadors en espais que, a més de tenir un alt valor ambiental, constitueixen fons escènics amb valor simbòlic: els Ports, serres de Pàndols i Cavalls, i serres de Cardó-el Boix.

Article 3.13. Directrius OQP11

Una xarxa de miradors i itineraris paisatgístics que posin en valor les panoràmiques més rellevants i permetin interactuar amb la diversitat i els matisos dels diferents paisatges de les Terres de l'Ebre

1. Promoció per part dels poders públics, directament o mitjançant convenis amb entitats, d'una xarxa d'itineraris paisatgístics i de miradors accessibles a peu o amb vehicle que permetin una suficient percepció dels valors paisatgístics del territori. Aquesta xarxa, que comprèn miradors i camins, existents i a consolidar, ha de rebre les actuacions necessàries de condicionament, senyalització, manteniment i difusió per tal de potenciar-ne la funció de

facilitar la percepció dels valors del paisatge i el coneixement del territori. La xarxa es compon dels següents elements:

- a) Miradors: Mont Caro *, ermita de Sant Cristòfol *, Cap Roig *, castell i església de Santa Maria de Paüls, tossal d'Engrilló, balneari de Cardó, Mare de Déu del Coll de l'Alba *, castell de la Suda *, carretera C-12 (Eix de l'Ebre), km. 28, carretera C-12 (Eix de l'Ebre), km. 32, carretera C-12 (Eix de l'Ebre), km. 44, àrea de Medi Ambient de Godall, Mas de Barberans *, ermita de Pallerols *, poblat ibèric de la Moleta del Remei, la Foradada *, torre de la Carrova, ermita de la Pietat, Sagrat Cor, ermita de Santa Magdalena de Berrús, lo Calvari, poblat ibèric del Castellet de Banyoles *, castell de Miravet *, castell Nou, ermita i jaciment de Sant Miquel, carretera C-12 (Eix de l'Ebre), km. 75, les Paumeres, cota 705-monument a la pau *, coll del Moro *, castell de Sant Joan d'Algars i la Guardiola a Sant Carles de la Ràpita.
- b) Itineraris motoritzats: eix de l'Ebre, entre Amposta i Maials *, entre Caseres i Falset *, entre Alcanar i l'Almadrava *, de la Pobla de Massaluca a Riba-roja d'Ebre, des del coll de les Paumeres a Riba-roja d'Ebre, del coll de la Torre al Molar, del Molar a Garcia, de Tivissa a la N-420 *, de Llaberia al coll de Fatxes, des del Mas del Molló fins el coll de Fatxes, des del coll de Fatxes fins la plana de Sant Jordi, des del Perelló fins l'Almadrava, del Perelló a Rasquera *, entre Móra d'Ebre i Benissanet, de la T-333 a la capçalera del barranc de les Lloses, del riu Ebre a Gandesa, de Rasquera al balneari de Cardó, de Remolins a Tivenys, de l'Aldea a Tortosa, rutes pel delta de l'Ebre *, des d'Alcanar a Sant Joan del Pas, des d'Ulldecona al Turó dels Masets, de la Sénia a Sant Joan del Pas, de la Sénia a Roquetes *, de la Sénia a Vinallop, de Roquetes a Montcaro, d'Horta de Sant Joan a La Franqueta, de Xerta a Paüls, de la Fonteta a Prat de Comte, de Bot a Prat de Comte, de Gandesa a Horta de Sant Joan *, de Batea a la Fatarella, de Gandesa a la Pobla de Massaluca, d'Horta de Sant Joan a Arnes, d'Horta de Sant Joan a Caseres i de Batea a Pinyeres.

* Miradors i itineraris de consolidació prioritària.

2. Evitar, tant com sigui possible, que la construcció de nova xarxa viària i ferroviària fragmenti els itineraris no motoritzats següents: camí de Sant Jaume de l'Ebre, GR-7, GR-92, GR-99 o camí de l'Ebre, GR-171, GR-192, via Augusta i via verda de la Vall de Safan.

Article 3.14. Directrius OQP12

Uns paisatges dels entorns urbans i naturals de l'Ebre, de la resta de rius ebrencs i del conjunt de barrancs que en conservin els valors i siguin accessibles per a activitats de gaudi respectuós

1. Destacar el caràcter, potenciar el valor paisatgístic i facilitar l'accés dels fronts fluvials a través d'un tractament acurat en el planejament urbanístic. Els POUM dels municipis de Riba-roja d'Ebre, Flix, Ascó, Garcia, Móra d'Ebre, Miravet, Benifallet, Xerta, Tivenys, Tortosa, Amposta, Deltebre i Sant Jaume d'Enveja han d'establir mesures per recuperar la coherència formal en aquells fronts que l'hagin perduda per causa de la volumetria dels edificis o de la baixa qualitat de l'arquitectura. Aquestes mesures han d'adreçar-se, a més, a facilitar l'accés públic a tota l'àrea a través de passeigs fluvials i a recuperar, potenciar i preservar les grans panoràmiques obertes de vista al riu.
2. Millorar i/o reintegrar paisatgísticament els següents fronts fluvials: el del complex nuclear d'Ascó, el de la central hidroelèctrica de Riba-roja d'Ebre, el del complex petroquímic de Flix i el del polígon Baix Ebre. Les tècniques de l'harmonització / contextualització i ocultació / mimetització, mitjançant franges d'arbrat o d'altre vegetació són, llevat de casos justificats de monumentalitat, d'aplicació oportuna, especialment per millorar la integració paisatgística d'instal·lacions d'aquest tipus.
3. Restauració i naturalització dels trams degradats de les riberes fluvials dels rius Ebre, Sénia, Canaletes i Algars. La restauració ecològica de les formacions ripàries dels cursos fluvials ha d'emprar sempre les espècies pròpies dels ecosistemes de ribera de les Terres de l'Ebre.
4. Posar en valor els patrons agrícoles de les planes al·luvials, ocupades per hortes o conreus de fruiters, definides per l'estructura parcel·lària lineal allargassada, perpendicular al curs del riu.
5. Considerar la vegetació de ribera com a valor paisatgístic en si mateixa, caracteritzada per l'estacionalitat i la verticalitat de la formació i la sinuositat del traçat, en contrast amb els conreus i la làmina d'aigua.

Article 3.15. Directrius OQP13

Un paisatge del delta de l'Ebre vinculat a la conservació, gestió i revalorització del conreu de l'arròs, de la xarxa de camins, canals i recs, i del patrimoni arquitectònic, com també d'altres valors naturals, històrics, estètics i simbòlics que aquest espai conté

1. Restaurar i naturalitzar els trams degradats dels ecosistemes dunars, com també crear un coixí perimetral naturalitzat com a estratègia amortidora dels efectes del retrocés del Delta.
2. Considerar especialment la integració paisatgística de les obres públiques que afectin o travessin la plana deltaica.
3. Posar en valor el patró agrícola dels conreus d'arròs i d'horta, definit per una estructura parcel·lària i uns sistemes de reg característics.
4. Els plans d'ordenació urbanística municipal han d'introduir els següents aspectes paisatgístics:
  - La conservació i/o restauració de la vegetació natural de ribera.
  - L'ordenació del patrimoni fluvial del Delta.
  - L'ordenació de les façanes fluvials de més interès paisatgístic i la planificació, la gestió i la recuperació de les restants.

Article 3.16. Directrius OQP14

Un paisatge conformat per la pedra seca i per mosaics agroforestals i agraris, productiu i conservat com a referent estètic i identitari de les Terres de l'Ebre

1. Les Terres de l'Ebre presenten un conjunt de paisatges agraris constituïts per uns patrons morfològics harmònics (delta de l'Ebre, foia d'Ulldecona, corredor Bot-Gandeses-Corbera, cubeta de Móra, terrasses fluvials des del pas de Barrufemes fins a Amposta) que, pel seu gran valor cultural, ha de continuar mantenint el seu caràcter:
  - Delta de l'Ebre, solcat d'infinat de canals i sèquies, on els camps d'arròs li confereixen una estètica característica i amb un ventall cromàtic que abasta gairebé tota la gamma de verds i grocs, a part de potenciar la horitzontalitat del terreny. Inclou els nuclis de Deltebre, Sant Jaume d'Enveja, Balada, els Muntells i el Poblenou del Delta i les àrees especialitzades d'ús residencial de l'Eucaliptus i Riumar.
  - Foia d'Ulldecona, terreny enfonsat entre dues serres, on l'existència d'una zona endorreica fa que l'aigua sigui relativament abundant i hi estigui potenciada l'agricultura de regadiu, que es presenta amb els patrons nítids que representen les estructures parcel·làries i els diversos tipus de conreu que hi ha. En forma part el nucli d'Ulldecona.
  - Corredor Bot-Gandeses-Corbera d'Ebre, una plana allargassada encabida entre les serres de Pàndols-Cavalls i l'altiplà de la Terra Alta, que presenta un mosaic agroforestal típic de la trilogia mediterrània, amb alternança de conreus de vinya, olivera, cereal i també ametller, que destaca per la seva organització parcel·lària, amb diferents combinacions cromàtiques al llarg de l'any. En formen part els nuclis de Corbera d'Ebre, Gandeses i Bot.
  - Cubeta de Móra, amb conreus principalment de fruita dolça, que componen un paisatge molt diferenciat de la resta de les Terres de l'Ebre, amb colors i formes canviant al llarg de l'any. Són els nuclis de Miravet, Ginestar, Benissanet, Móra d'Ebre, Móra la Nova i Garcia.
  - Terrasses fluvials des del pas de Barrufemes fins a Amposta, amb diversos conreus de regadiu (hortes, cítrics i fruiters de regadiu), amb una estructura agrícola ben ordenada i amb diversitat cromàtica al llarg de l'any. En formen part els nuclis de Tortosa, Jesús, Vinallop, Campredó, Amposta, Bitem, Tivenys, Aldover, Xerta i Benifallet.

2. Alguns paisatges agraris singulars de caràcter local, pels seus valors extraordinaris haurien d'ésser objecte d'una protecció estricta mitjançant el manteniment i la millora dels seus elements estructurals. Aquests paisatges són els avellaners de la Fatarella, els cirerers de Paüls, els cítrics dels prats d'Alcanar, els conreus en fons de barranc (fondos) d'olivera i de vinya, el mosaic de cereal d'Arnes:
- Avellaners de la Fatarella, on el fet que aquest conreu es presenti als voltants del nucli urbà és una peculiaritat en el conjunt de les Terres de l'Ebre i on la variabilitat cromàtica de l'avellaner al llarg de l'any ofereix un paisatge canviant. En forma part el nucli de la Fatarella.
  - Cirerers de Paüls, on el cultiu del cirerer de l'entorn d'aquesta població ha proporcionat una imatge singular a les Terres de l'Ebre. En forma part el nucli de Paüls.
  - Cítrics dels prats d'Alcanar, on les plantacions es troben al sud de les Serres de Montsià-Godall. Envolten els nuclis d'Alcanar i les Cases d'Alcanar.
  - Conreus en fons de barranc (fondos) d'olivera de la unitat de paisatge Costers de l'Ebre i de vinya a les unitats Altiplà de la Terra Alta i Riberes de l'Algars, on les capçaleres dels barrancs, quan encara tenen poca conca de recepció i tot aprofitant la major disponibilitat de sòl, són conreades amb fruiters de secà en terrenys abancalats, amb marges de pedra en sec. Aquest aprofitament crea un mosaic on les línies dels marges, perpendiculars al llit dels barrancs, van formant estructures reticulars repetides al llarg de les valls i contrasten amb els verds de les masses forestals que cobreixen els vessants. En formen part els nuclis de Batea i Caseres.
  - Mosaic de cereal d'Arnes, un paisatge escàs en el conjunt de les Terres de l'Ebre, que presenta un rerafons de primera magnitud, els Ports, i es combina amb altres conreus, com l'olivera, la vinya i l'ametller. En formen part els nuclis d'Arnes i Horta de Sant Joan.

Article 3.17. Directrius OQP15

Una arquitectura vinculada als paisatges de secà i de regadiu tradicional, a les construccions defensives i a les edificacions religioses, que els doti d'un contingut i significació territorial i paisatgística

Promoure mitjançant els instruments urbanístics i sectorials adequats la protecció del patrimoni edificat i del seu entorn espacial, per tal de potenciar-ne el valor de referència històrica i d'elements singulars del paisatge.

Es destaquen les següents construccions:

- Castells: castell d'Almudèfer, castell de Carles, castell de Coll de Som, castell de Miravet, castell de Móra, castell de Sant Joan d'Algars, castell de Sant Jordi d'Alfama, castell de Tenasses, castell d'Ulldecona i Castellnou.
- Torres de guaita i defensa: llotja de Campredó, torre d'en Corder, torre d'en Morralla, torre d'en O, torre d'Oliver, torre de Burgar, torre de Burjassènia, torre de Camin, torre de Campredó, torre de Cap Roig, torre de Codonyol, torre de Futxeron, torre de Garidell, torre de Gassió, torre de l'Àliga, torre de l'Oriola, torre de la Campana, torre de la Candela, torre de la Carrova, torre de la Figuera, torre de la Granadella, torre de la Guardiola, torre de la Petja, torre de la Rocacorba, torre de la Vil·la Seca, torre de Mig Camí, torre de Poques Salses, torre de Riba-roja, torre de Salim, torre de Sant Joan, torre de Sant Onofre, torre de Sant Pere-Sant Felip, torre de Soldevila, torre de Vinaixarop, torre de Vellria (Jordà), torre del Coll de l'Alba, torre del Moro I, torre del Moro II (Pasqualet), torre del Torn, torre i poblat de la Fullola, tossal del Moro i torre de l'Ermita de l'Aldea.
- Edificis religiosos: balneari de Cardó, convent de Sant Salvador, ermita de la Petja, ermita de la Verge de la Pietat, ermita de Mig Camí, ermita del Coll de l'Alba, ermita del Remei i església del Castell.
- Edificis rurals: Casa Gil, Mas d'en Gassol i Mas del Bisbe.
- Construccions hidràuliques: assut de Xerta i pont dels Estrets.

- Jaciments arqueològics: moleta del Remei, necròpoli de Castellons, necròpoli de l'Oriola, necròpoli de Mianes, necròpoli del Bordissal, necròpoli del Mas de Mussols, pla de les Sitges, poblat Castellet de la Roca Roja, poblat de Castellet de Banyoles, poblat de Forn Teuler, poblat de l'Assut, poblat de la Cogula, poblat de la Moleta Rodona, poblat de la Punta de la Gessera, poblat de la Roca de les Bruixes, poblat de los Castellans, poblat de los Tossals, poblat i necròpoli de Santa Madrona, poblat ibèric de Sant Miquel, poblat ibèric del coll del Moro i Sant Jaume-Mas d'en Serra.

4. Estudis i informes preceptius

Article 4.1. Estudi d'impacte i integració paisatgística

1. D'acord amb l'article 19 del Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge, *l'estudi d'impacte i integració paisatgística és un document tècnic destinat a considerar la conseqüència que té sobre el paisatge l'execució d'actuacions, projectes d'obres o activitats i a exposar els criteris adoptats per a la seva integració.*
2. A més dels casos que estableix directament l'article 20 de l'esmentat Reglament i d'acord amb el que assenyala l'apartat 1, lletra b) del mateix article, l'estudi d'impacte i integració paisatgística ha de formar part de la documentació tècnica necessària per a la sol·licitud de llicència en els casos següents:
  - Infraestructures i instal·lacions que hagin de tenir una presència visual significativa en el territori.
  - Edificacions aïllades en el territori, ja sigui en sòl no urbanitzable (edificacions agrícoles, ramaderes i d'activitats primàries en general) o en peces de sòl urbà que hagin de romandre aïllades.
  - Edificacions situades en la franja perimetral dels nuclis urbans que hagin de tenir una presència important en la imatge exterior d'aquests.
  - Transformacions de sòl que hagin d'afectar substancialment el paisatge rural.
  - Tots els casos en què s'exigeix preceptivament l'informe d'impacte i integració paisatgística.
3. El contingut de l'estudi d'impacte i integració paisatgística és el que estableix l'article 21 del Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge. Quan, a criteri de l'administració que ha de concedir la llicència o ha d'emetre l'informe, la integració paisatgística no sigui satisfactòria, s'ha de denegar l'aprovació o l'autorització en aquells casos en què es consideri que no hi ha cap fórmula raonable que solucioni els problemes constatats. En els altres casos, s'ha de requerir el promotor de la construcció, edificació o instal·lació perquè introdueixi les esmenes necessàries per tal que la integració sigui satisfactòria. La resolució de l'administració ha d'especificar els aspectes del projecte que cal modificar per fer-lo paisatgísticament acceptable.

Article 4.2. Les edificacions i instal·lacions agràries en el paisatge rural

1. Les activitats agràries han estat constructores del paisatge rural que coneixem que, com a bé col·lectiu, cal que en preservi el nivell de qualitat. Amb aquesta finalitat, les Directrius estableixen condicions per tal que les edificacions i instal·lacions motivades per aquestes activitats siguin coherents amb els valors de paisatge que l'agricultura, la ramaderia i la silvicultura contribueixen a crear.
2. Les edificacions i instal·lacions agràries, quan no estiguin integrades en un nucli urbà, han de complir les condicions que estableixen aquestes Directrius i la legislació vigent per a les edificacions aïllades i requeriran, per ésser autoritzades, la incorporació al projecte d'un estudi d'impacte d'integració paisatgística, el contingut del qual estableix el Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge.
3. El contingut de l'estudi d'impacte i integració paisatgística de les edificacions i instal·lacions agràries, que pot ser un capítol del projecte bàsic corresponent, s'ha d'adequar a la transcendència visual que pugui tenir l'edificació o instal·lació i ha de comprendre, com a mínim:
  - Recull d'imatges de l'edificació o instal·lació des d'un conjunt de punts representatius de la seva percepció en el territori que permetin avaluar l'impacte visual, derivat del seu emplaçament i volumetria, en el paisatge.
  - Propostes de tractament de façanes i cobertes.
  - Mesures complementàries d'integració: vegetació, arbrat, etc.
  - Memòria explicativa i justificativa de la integració paisatgística proposada.

4. Quan, d'acord amb les característiques de les diverses àrees o unitats de paisatge, s'haguessin establert condicions específiques o s'haguessin homologat prototipus per a les diverses necessitats d'edificacions o instal·lacions agràries, l'estudi d'impacte i integració paisatgística pot limitar-se a expressar la subjecció a les esmentades condicions o prototipus de l'edificació o instal·lació.
5. En defecte de determinacions específiques sobre edificacions i instal·lacions agràries referides a àrees o unitats de paisatge, els plans d'ordenació urbanística municipal poden establir-les dins l'àmbit del municipi. En tot cas, el planejament municipal ha d'establir les pautes d'integració formal i funcional de les edificacions, instal·lacions i usos agraris que s'hagin de produir en contigüitat o en l'entorn immediat dels nuclis urbans.
6. Les edificacions i instal·lacions d'agricultura i ramaderia intensives (hivernacles, granges, etc.) que hagin d'ubicar-se en *sòl de protecció especial* han d'incorporar a l'estudi d'impacte i integració paisatgística les consideracions relatives a la seva inserció en l'entorn territorial, d'acord amb el que assenyala l'article 2.7 de les Normes d'ordenació territorial del Pla territorial, l'abast de les quals s'ha d'adequar a la importància de la implantació i a les condicions de l'entorn on s'ha d'ubicar.

Article 4.3. Informe d'impacte i integració paisatgística

1. D'acord amb l'article 22 del Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge, l'informe d'impacte i integració paisatgística té per objecte avaluar la idoneïtat i suficiència dels criteris o les mesures adoptades en els estudis d'impacte i integració paisatgística per integrar en el paisatge les actuacions, usos, obres o activitats a realitzar.
2. Correspon a la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge emetre aquest informe, el qual és preceptiu en els supòsits que assenyala l'esmentat article 22 del Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge. Entre aquests supòsits, l'apartat 2, lletra a) d'aqueix article estableix que l'informe és preceptiu quan així ho determinin els plans territorials parcials i els plans directors territorials.
3. D'acord amb el Text refós de la Llei d'urbanisme –aprovat mitjançant el Decret legislatiu 1/2005, modificat pel **Decret Llei 1/2007** i la Llei 2/2007– i el Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge, aprovat mitjançant el Decret 343/2006, és preceptiu l'informe d'impacte i integració paisatgística en els següents supòsits:
  - a) Projectes d'actuacions específiques d'interès públic en sòl no urbanitzable als quals fa referència l'apartat 4 de l'article 47 del Text refós.
  - b) Projectes de construccions i dependències pròpies d'una activitat agrícola, ramadera, d'explotació de recursos naturals o, en general, rústica a què fa referència l'apartat 6, lletra a) de l'article 47 del Text refós, quan superin algun dels següents paràmetres:
    - Ocupació en planta: 500 m²
    - Sostre: 1.000 m²
    - Alçada total: 10 m
  - c) Les destinades a habitatge familiar o a allotjament de treballadors temporers a què fan referència els apartats 6.1 i 6.b de l'article 47 del Text refós.
  - d) L'obertura i recuperació de vies d'accés, camins i dreceres i les estacions de subministrament de carburants i de prestació de serveis a la xarxa viària a què fan referència els apartats d i e de l'article 49 del Text refós.
  - e) Plans especials urbanístics per a la ubicació de construccions de nova planta destinades a activitats de turisme rural o de càmping a què fa referència l'apartat 6, lletra e) de l'article 47 del Text refós.
5. Aquestes Directrius estableixen que, a més dels supòsits assenyalats a l'apartat anterior, l'informe d'impacte i integració paisatgística és preceptiu en els següents supòsits:

- a) Edificacions de qualsevol tipus en qualsevol règim de sòl que, de manera indefinida, hagin de romandre aïllades i separades de l'àrea urbana o que formin part de la façana exterior d'aquesta prevista pel planejament urbanístic i es doni algun dels supòsits següents:
  - L'edificació superi algun dels paràmetres establerts a la lletra b) de l'apartat 3 del present article.
  - El projecte adopti l'estratègia de singularització / monumentalització d'acord amb l'assenyalat a l'article 1.8.
- b) Canvis de paisatge rural motivats per concentracions parcel·làries que afectin un àmbit de més de 100 ha.
- c) Tanques de finques, parcel·les o àmbits d'activitats de més de 1.000 metres de longitud.
- d) Totes les construccions visibles que se situïn en les proximitats dels penya-segats i de les riberes fluvials, marítimes i de les làmines d'aigua de llacs o embassaments.
- e) Obres que en casos justificats s'haguessin de realitzar per evitar la inundabilitat de terrenys.
- f) Instal·lacions eòliques i fotovoltaïques d'acord amb les regulacions sectorials.
- g) Actuacions d'interès estratègic o territorial que es tramitin pel procediment establert per l'article 1.14 de les Normes d'ordenació territorial del Pla territorial.
- h) Determinacions de protecció i ordenació del paisatge contingudes en instruments d'ordenació urbanística.
- i) Els plans directors o especials urbanístics amb finalitat de protecció i ordenació del paisatge que comprenguin l'àmbit d'una o més unitats de paisatge podran assenyalar justificadament supòsits concrets en els quals calgui l'informe d'impacte i integració paisatgística.

A més dels casos aquí assenyalats, l'òrgan que hagi d'atorgar la llicència podrà demanar un informe d'impacte i integració paisatgística en aquells casos en què se'n justifiqui la conveniència.

Tots els projectes que s'hagin de sotmetre a l'informe d'impacte i integració paisatgística han d'incorporar l'estudi d'impacte i integració paisatgística corresponent.